

AVALUACIÓ DE LES PRESTACIONS ECONÒMIQUES I ELS AJUTS FISCALS A LES FAMÍLIES AMB INFANTS A CATALUNYA

Impacte de la legislació actual
i de possibles reformes

Autors

Horacio Levy, Magda Mercader i Merche Planas

Coordinació

Magda Mercader

Universitat Autònoma de Barcelona

Generalitat de Catalunya

Departament de Benestar i Família

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP:

Levy, Horacio

Avaluació de les prestacions econòmiques i els ajuts fiscals a les famílies amb infants a Catalunya : impacte de la legislació actual i de possibles reformes

ISBN 84-393-7065-2

I. Mercader, Magda II. Planas, Merche III. Catalunya. Departament de Benestar i Família IV. Títol

1. Subsidis familiars - Catalunya 2. Família - Impostos - Catalunya - Deduccions 3. Incidència fiscal - Catalunya 4. Catalunya - Política familiar 5. Catalunya - Política fiscal

336.2:316.356.2(467.1)

Aquest estudi és el resultat del conveni entre el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Autònoma de Barcelona.

© Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família
1a edició: maig de 2006
Tiratge: 1.500 exemplars
ISBN: 84-393-7065-2
Disseny i producció: gama, s.l.
Dipòsit legal: B. ??-???-06

Presentació

L'estudi que ara presentem és fruit del conveni signat entre el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya –que mitjançant la Secretaria de Famílies i d'Infància té l'objectiu primordial d'impulsar les polítiques públiques de suport a les famílies– i la Universitat Autònoma de Barcelona, a fi d'avaluar les prestacions econòmiques i els ajuts fiscals que reben les famílies amb infants a Catalunya.

En concret, el document avalua l'impacte de les polítiques *impositives* i de les prestacions econòmiques a favor de les famílies amb infants a càrrec, dutes a terme a Catalunya l'any 2005, ja siguin d'àmbit estatal o autonòmic, i analitza diferents escenaris de reforma i millora de les polítiques actuals.

Aquest treball, coordinat per la professora Magda Mercader, parteix d'una investigació empírica, i analitza l'impacte esmentat sobre la renda disponible de les diverses tipologies de famílies, dels diferents escenaris impositius i de prestacions monetàries, a partir de mostres estadístiques representatives de la població catalana.

La tasca realitzada suposa l'inici d'un procés de reflexió i de debat tècnic, ja que ens permet conèixer el cost econòmic i la incidència real en la redistribució de la renda, segons les diverses propostes existents en aquest àmbit. Al mateix temps compara el model català amb els actuals models d'ajudes a les famílies amb infants dels països europeus.

La investigació exhaustiva i detallada del sistema d'ajudes a les famílies a Catalunya aporta algunes claus per avançar en la millora de l'impacte redistributiu i la igualtat d'oportunitats de totes les famílies amb infants a Catalunya, objectiu primordial de l'actual política catalana de suport a les famílies amb infants a càrrec.

Montserrat Tur
Secretària de Famílies i d'Infància

Agraïments

Aquest treball és el resultat del conveni entre el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Autònoma de Barcelona, per a l'estudi de les prestacions econòmiques i els ajuts fiscals que reben les famílies amb infants a Catalunya.

Agraïm a la Montserrat Tur i a la Montserrat Garcia els comentaris i els suggeriments que hem rebut d'elles en les reunions de treball dutes a terme durant l'elaboració d'aquest informe, ja que han enriquit de manera important el resultat final. Agraïm també a l'Amand Blanes, de l'Institut d'Estudis Demogràfics a la UAB (Universitat Autònoma de Barcelona), els seus consells a l'hora de projectar la població infantil a l'any 2005 a Catalunya. Els nostres agraïments s'estenen també a la Carme Gómez, del CIIMU, qui ens ha atès amb amabilitat les nostres consultes i ens ha facilitat algunes informacions d'interès. Les xerrades amb la Roser Nicolau i en Xavier Cussó han contribuït també a millorar el contingut final d'aquest treball. També estem en deute amb tots els membres de l'Equip d'EUROMOD pel seu treball en la construcció d'aquest model i, particularment, a Michael Fuchs i Olivier Bargain per les seves apreciacions en l'anàlisi comparativa que es presenta.

Els nostres agraïments són per als proveïdors de les microdades que utilitzem en aquesta recerca. L'Institut Nacional d'Estadística ens ha permès l'accés a la 7a Onada del PHOGUE, corresponent a la mostra ampliada elaborada per l'INE i Eurostat, amb representativitat a Catalunya. No obstant això, el contingut d'aquest treball és responsabilitat exclusiva dels autors. Això s'aplica en particular a la interpretació dels resultats d'EUROMOD, així com qualsevol error derivat del seu ús. EUROMOD està essent continuament actualitzat i millorat i els resultats que es presenten són treball en curs. La versió d'EUROMOD utilitzada és la 31a.

Índex abreviat

Agraïments	7
Índex abreviat	9
Índex detallat	11
Índex de taules	15
Índex de figures	17
1. Introducció	21
2. Prestacions econòmiques i ajuts fiscals objecte d'estudi: una descripció del seu funcionament	29
3. Característiques i nivells de vida entre la població dels infants a Catalunya	43
4. Instruments d'anàlisi: la micro-simulació	49
5. Les microdades utilitzades	53
6. L'impacte de les polítiques de suport a les famílies amb fills a Catalunya. Escenaris 2005 i 2003	57
7. Reformes I. Avaluació de les propostes electorals dels partits que formen part del Govern català	65
8. Reformes II. Extensió de l'edat d'elegibilitat	71
9. Reformes III. Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos	75

10. Reformes IV. L'experiència internacional. Els exemples d'Alemanya, el Regne Unit, Àustria i França	81
11. Síntesi: conclusions i recomanacions	97
Annex A. La mesura de la pobresa monetària i la privació	101
Annex B. Documentació de les polítiques que se simulen i hipòtesis adoptades per la micro-simulació	105
Annex C. Detalls en la correcció poblacional i l'elevació de la població l'any 2005	119
Bibliografia	121

Índex detallat

Agraïments	7
Índex abreviat	9
Índex detallat	11
Índex de taules	15
Índex de figures	17
1. Introducció	21
2. Prestacions econòmiques i ajuts fiscals objecte d'estudi: una descripció del seu funcionament	29
2.1. Prestacions econòmiques i deduccions fiscals de suport a les famílies amb infants a Catalunya l'any 2005	29
2.2. Polítiques d'àmbit específicament català	31
2.2.1. Prestació de caràcter universal per infant a càrrec	31
2.2.2. Prestació de caràcter universal per part, adopció o acolliment múltiple	32
2.2.3. Prestació econòmica a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part, adopció o acolliment múltiple de tres infants o més	33
2.2.4. Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per naixement o adopció del/de la primer/a fill/a i dels posteriors	34
2.2.5. Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per lloguer d'habitatge habitual	35
2.3. Polítiques d'àmbit estatal	36
2.3.1. Prestació familiar per fill/a a càrrec	36
2.3.2. Prestació pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors ..	37
2.3.3. Prestació per part múltiple	37

2.3.4. Mínim familiar per descendent a l'Impost sobre la renda de les persones físiques	39
2.3.5. Deducció per maternitat (mares treballadores amb fills/es menors de 3 anys a càrrec)	39
2.4. Síntesi	41
3. Característiques i nivells de vida entre la població dels infants a Catalunya	43
3.1. Població infantil i estructura demogràfica	43
3.2. Població infantil i característiques socioeconòmiques i laborals dels pares	45
4. Instruments d'anàlisi: la micro-simulació	49
4.1. La micro-simulació: els models EspaSim i EUROMOD	49
4.2. Hipòtesis adoptades en la micro-simulació de polítiques	50
4.3. Altres definicions i opcions metodològiques	51
5. Les microdades utilitzades	53
5.1. L'estructura demogràfica al PHOGUE. Una comparació amb el Cens ..	54
5.2. Correccions poblacionals i elevació de la població l'any 2005	55
5.3. Elevació de les rendes a nivells del 2005	56
6. L'impacte de les polítiques de suport a les famílies amb fills a Catalunya. Escenaris 2003 i 2005	57
6.1. L'impacte de la política familiar a Catalunya l'any 2005	57
6.2. L'impacte de les reformes del Govern actual. Una comparació dels escenaris de política 2003 i 2005	61
7. Reformes I. Avaluació de les propostes electorals dels partits que formen part del Govern català	65
8. Reformes II. Extensió de l'edat d'elegibilitat	71
9. Reformes III. Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos	75
10. Reformes IV. L'experiència internacional. Els exemples d'Alemanya, el Regne Unit, Àustria i França	81
10.1. Una descripció dels sistemes	81
10.1.1. Alemanya	81
10.1.2. Àustria	84
10.1.3. França	86
10.1.4. El Regne Unit	88
10.2. L'impacte de les prestacions familiars d'Alemanya, Àustria, França i el Regne Unit a Catalunya	90
11. Síntesi: conclusions i recomanacions	97

Annex A. La mesura de la pobresa monetària i la privació	101
Annex B. Documentació de les polítiques que se simulen i hipòtesis adoptades per la micro-simulació	105
B.1. Prestacions econòmiques catalanes l'any 2005	105
B.1.1. Prestació de caràcter universal per infant a càrrec	105
B.1.2. Prestació de caràcter universal per part, adopció o acolliment múltiple	106
B.1.3. Prestació econòmica a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part, adopció o acolliment múltiple de tres infants o més	107
B.1.4. Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per naixement o adopció del/de la primer/a fill/a i posteriors	110
B.1.5. Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per lloguer d'habitatge habitual	111
B.2. Prestacions econòmiques i desgravacions fiscals estatals l'any 2005 ..	112
B.2.1. Prestació familiar per fill/a a càrrec	112
B.2.2. Prestació pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors ..	113
B.2.3. Prestació per part múltiple	114
B.2.4. Mínim familiar a l'IRPF	116
B.2.5. Deducció per maternitat (mares treballadores amb fills menors de 3 anys a càrrec)	117
Annex C. Detalls en la correcció poblacional i l'elevació de la població l'any 2005	119
Bibliografia	121

Índex de taules

Taula 1.	Prestacions familiars a Catalunya	30
Taula 2.	Descripció de les famílies tipus	42
Taula 3.	Població infantil, pobresa i privació segons l'estructura demogràfica de la llar a Catalunya l'any 2000	44
Taula 4.	Població infantil, pobresa i privació segons els grups d'edats dels infants	45
Taula 5.	Població infantil, pobresa i privació segons el nombre de pares que treballen a Catalunya l'any 2000	45
Taula 6.	Població infantil, pobresa i privació segons l'estatus laboral del pare a Catalunya l'any 2000	46
Taula 7.	Població infantil, pobresa i privació segons l'estatus laboral de la mare a Catalunya l'any 2000	46
Taula 8.	Població infantil, pobresa i privació segons quintils de renda familiar equivalent a Catalunya l'any 2000	47
Taula 9.	Població infantil, pobresa i privació segons el règim de tenença de l'habitatge a Catalunya l'any 2000	47
Taula 10.	Nombre d'infants beneficiaris i despesa en ajuts a les famílies amb infants. Total i per programes. Sistema de l'any 2005	58
Taula 11.	Efecte sobre la desigualtat i la pobresa. Ajuts familiars de l'any 2005	60
Taula 12.	Impacte sobre la desigualtat i la pobresa. Propostes electorals . . .	68
Taula 13.	Impacte sobre la desigualtat i la pobresa. Extensió de l'edat d'elegibilitat	73
Taula 14.	Reducció de la cobertura i estalvi derivats de la introducció d'un test d'ingressos	78

Taula 15.	Impacte sobre la desigualtat i la pobresa. Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos	79
Taula 16.	Cobertura per quintils de renda. Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos	79
Taula 17.	Despesa per menor per quintils de renda. Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos	79
Taula 18.	Import del les prestacions i líndars de les polítiques d'altres països introduïdes a Catalunya	91
Taula 19.	Impacte sobre la desigualtat i la pobresa. Prestacions familiars europees	93

Índex de figures

Box 1.	Prestació econòmica a famílies en situació de vulnerabilitat especial. Funcionalment de la prova de recursos	76
Figura 1.	Import de la prestació de caràcter universal per infant a càrrec. Famílies tipus	32
Figura 2.	Import de la prestació de caràcter universal per part o adopció múltiple. Família tipus	33
Figura 3.	Import de la prestació a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part o adopció múltiple. Família tipus	34
Figura 4.	Import de la deducció per naixement o adopció. Famílies tipus	35
Figura 5.	Import de la deducció per lloguer d'habitatge habitual. Família tipus	36
Figura 6.	Import de la prestació per fill a càrrec. Família tipus	37
Figura 7.	Import de la prestació per naixement del tercer fill o dels posteriors. Família tipus	38
Figura 8.	Import de la prestació per part múltiple. Família tipus	38
Figura 9.	Import del mínim familiar per descendent en l'IRPF. Família tipus	40
Figura 10.	Import de la deducció per maternitat. Família tipus	40
Figura 11.	Prestacions i ajuts a les famílies a Catalunya 2005. Famílies tipus	41
Figura 12.	Distribució de la població catalana per edats al PHOGUE i al Cens	54
Figura 13.	Nombre de menors potencialment beneficiaris de prestacions familiars catalanes al Cens i al PHOGUE	55

Figura 14.	Població catalana por edat segon el Padró de Catalunya. Anys 2000 i 2004	55
Figura 15.	Cobertura i despesa mitjana per quintils. Ajuts catalans i estatals de l'any 2005	59
Figura 16.	Cobertura i despesa mitjana per menor segons tipus de llar. Ajuts familiars de l'any 2005	61
Figura 17.	Polítiques Familiars catalanes els anys 2003 i 2005. Famílies tipus	62
Figura 18.	Cobertura i despesa mitjana per quintils. Prestacions catalanes els anys 2003 i 2005	63
Figura 19.	Cobertura i despesa mitjana per menor per tipus de llar. Prestacions catalanes els anys 2003 i 2005	63
Figura 20.	Propostes electorals del PSC, ERC i ICV. Família tipus	66
Figura 21.	Número de menors causants i despesa mitjana. Propostes electorals	67
Figura 22.	Cobertura i despesa mitjana per quintils. Propostes electorals	68
Figura 23.	Cobertura i despesa mitjana per menor segons tipus de llar. Propostes electorals	69
Figura 24.	Efectes d'una extensió de l'edat d'elegibilitat. Família tipus	72
Figura 25.	Cobertura i despesa total. Extensió de l'edat d'elegibilitat	72
Figura 26.	Cobertura i despesa mitjana per quintils. Extensió de l'edat d'elegibilitat	73
Figura 27.	Cobertura i despesa mitjana per menor segons el tipus de llar. Extensió de l'edat d'elegibilitat	74
Figura 28.	Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos. Família tipus	77
Figura 29.	Cobertura i despesa total. Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos	77
Figura 30.	Cobertura i despesa mitjana per menor segons el tipus de llar. Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos	80
Figura 31.	Import de la prestació per infant, segons l'edat i el nombre de menors a la família. Alemanya	82
Figura 32.	Prestacions econòmiques a les famílies amb fills a Alemanya. Famílies tipus	82
Figura 33.	Import de la prestació familiar, segons l'edat i el nombre de menors a la família. Àustria	85

Figura 34.	Prestacions econòmiques a les famílies amb infants a Àustria. Famílies tipus	86
Figura 35.	Import de la prestació familiar, segons l'edat i el nombre de menors a la família. França	87
Figura 36.	Prestacions econòmiques a les famílies amb fills a França. Famílies tipus	88
Figura 37.	Import de la prestació per infant, segons l'edat i el nombre de menors a la família. Regne Unit	89
Figura 38.	Prestacions econòmiques a les famílies amb infants al Regne Unit. Famílies tipus	90
Figura 39.	Cobertura i despesa total. Prestacions familiars europees	93
Figura 40.	Cobertura i despesa mitjana per menor per quintils. Prestacions familiars europees	94
Figura 41.	Cobertura i despesa mitjana per menor segons tipus de llar. Prestacions familiars europees	95
Figura B.1.	Paràmetres de la prestació de caràcter universal per infant a càrrec	106
Figura B.2.	Paràmetres de la prestació de caràcter universal per part o adopció múltiple	107
Figura B.3.	Paràmetres de la prestació a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part o adopció múltiple. (Import)	108
Figura B.4.	Paràmetres de la prestació a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part o adopció múltiple (coeficients)	109
Figura B.5.	Paràmetres de la prestació a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part o adopció múltiple. (Unitat elegible)	109
Figura B.6.	Paràmetres de la deducció per naixement o adopció	110
Figura B.7.	Paràmetres de la deducció per lloguer d'habitatge habitual	112
Figura B.8.	Paràmetres de la prestació per fill a càrrec	113
Figura B.9.	Paràmetres de la prestació pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors	114
Figura B.10.	Paràmetres de la prestació per part múltiple	115
Figura B.11.	Paràmetres de les desgravacions familiars estatals en l'IRPF	116
Figura B.12.	Paràmetres de la deducció per maternitat	117

1. Introducció

Context

Els governs reconeixen cada dia amb més fermesa la importància de la família com a element vertebrador essencial del benestar personal i la cohesió social en societats com la nostra. La Llei 18/2003, de suport a les famílies de Catalunya, en el seu preàmbul estableix la necessitat de reforçar la família i justifica la necessitat d'impulsar polítiques de protecció econòmica a les famílies amb infants. Aquesta necessitat de polítiques es legitima en el mateix preàmbul de la llei, des de diverses perspectives. «D'una banda, la manca de recursos econòmics ha portat moltes famílies a tenir menys fills per tal de mantenir els nivells de benestar [...] D'altra banda, l'adopció de mesures econòmiques per a les famílies també pot facilitar la conciliació de la vida laboral i la vida familiar. [...] ..., les polítiques familiars ajuden a evitar la penalització que pot patir la família per raó del nombre de fills, a facilitar la igualtat d'oportunitats de les famílies amb més càrregues respecte a la resta de ciutadans. [...] D'altra banda, la protecció econòmica familiar pal·lia una situació cada vegada més preocupant en els països desenvolupats: la pobresa dels infants i els joves» (DOGC núm. 3926, de 16-07-2003, p. 14212). La mateixa Constitució espanyola estableix com a principi general assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de la família.

Malgrat les bones intencions de les lleis i els tractats constitucionals, les mesures adoptades de suport a les famílies amb infants, a Catalunya i a Espanya, són tímides i semblen haver tingut ben pocs efectes, a la pràctica. Les xifres, per bé que sempre qüestionables, no deixen gaire lloc per a l'ambigüitat. Catalunya i Espanya segueixen a la cua d'Europa pel que fa a les taxes de fecunditat, de les més baixes de la UE, juntament amb els països de l'Europa del Sud i, ara també, l'Europa de l'Est.² D'altra banda, l'Estat espanyol també se situa en el vagó de cua de la Unió Europea pel que fa a les taxes de pobresa infantil. L'estat espanyol mostra uns indicadors de pobresa infantil relativament elevats, juntament amb Eslovàquia, Portugal, Itàlia, el Regne Unit i Irlanda.³

La intervenció pública i, en particular, la protecció social, pot ser decisiva per ga-

---

2. Vegeu Monnier (2004).

3. Vegeu Atkinson et al. (2005).

rantir el benestar econòmic dels infants. Tanmateix, l'Estat espanyol mostra la despesa (en percentatge del PIB) més baixa en prestacions directes a les famílies dels països de l'àrea de l'EU-15, un 0,5 per cent del PIB, a molta distància dels països capdavanters en despesa com Dinamarca, Luxemburg, Alemanya o Àustria, que destinen més d'un 3 per cent del seu PIB a aquesta partida.⁴ Igualment, el treball d'UNICEF (2005) estudia la prioritat que donen els governs a la infància, a través de l'anàlisi de quina és la part de la despesa social que va als diferents grups d'edat. L'Estat espanyol se situa (juntament amb Grècia) entre els països amb baixa despesa social que a la vegada menys despesa assignen als infants més desafavorits.

Molts autors parlen d'un model «familiarista» quan es refereixen a països com el nostre, on el paper subsidiari de l'Estat ha suposat sovint programes d'assistència social als infants pobres molt magres o inexistents combinats amb l'ús extensiu de les bonificacions fiscals i poques polítiques de suport efectiu a la família.⁵ Els canvis recents en la política governamental tampoc no semblen haver ajudat gaire. Levy (2003) valora la política d'ajut de les llars amb infants en els escenaris fiscals de 1998 i 2003 i mostra que, per bé que la despesa per menor s'ha doblat pràcticament (en termes de renda disponible de les famílies) entre aquests dos anys, els grups amb un major risc de pobresa i exclusió social s'han quedat al marge d'aquest increment i reben, l'any 2003, una part molt més petita de la despesa social que els infants a la cua alta de la distribució de la renda.

Objectius

Aquest treball té per objectiu avaluar l'impacte que té la política impositiva i de prestacions econòmiques a favor de les famílies amb infants a Catalunya, així com analitzar l'efecte que tindrien diferents alternatives de reforma d'aquesta política. Aquest objectiu general segueix l'encàrrec del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya d'avaluar el sistema de prestacions i ajuts fiscals que reben les famílies a Catalunya actualment, així com possibles direccions de reforma d'aquest conjunt d'instruments, per tal d'incrementar la despesa en aquests programes de manera a contribuir a invertir algunes de les tendències apuntades.

El gruix del sistema de prestacions monetàries i bonificacions fiscals actual que reben les famílies amb infants a Catalunya és responsabilitat compartida del Govern central i del Govern català. La política del Govern central es fonamenta en les bonificacions fiscals a través de l'IRPF, complementades per les prestacions assistencials per fill a càrrec i la prestació per mare treballadora. D'altra banda, l'eix de la protecció del Govern català és la prestació universal per fill. El primer gran objectiu d'aquest treball és avaluar aquest conjunt d'instruments de política. Quin és el cost d'aquest conjunt d'instruments? Fins a quin punt aquests instruments donen una cobertura adequada a les famílies amb infants a Catalunya? Quin és l'efecte d'aquestes prestacions sobre la pobresa infantil?⁶ Quins són els estrats de renda més beneficiats

---

4. Vegeu Eurostat (2005a).

5. Vegeu Matsaganis et al. (2003) i també Flaquer (2000).

6. Parlarem de pobresa per referir-nos a pobresa relativa en la dimensió dels ingressos. Per a una revisió dels principis de mesura de la pobresa en el context dels països desenvolupats vegeu Atkinson (1998).

per aquestes polítiques? Són tots els infants, independentment del nucli familiar en el qual conviuen, igualment beneficiaris d'aquestes polítiques? Quin és el paper que juga l'Administració central en aquest entramat protector? I el de l'Administració catalana?

Un cop feta la descripció i estudiat l'impacte que té sobre les llars catalanes la política de suport a les famílies amb infants actual, el nostre segon objectiu és avaluar diferents escenaris de reforma de la política catalana. Seguint les directrius establertes pel Departament de Benestar i Família, hem avaluat el cost que tindria per a l'Administració catalana una extensió de l'actual prestació *universal* per infant, així com el seu impacte redistributiu sobre les famílies catalanes.

La defensa de les prestacions universals a la infància va més enllà de la seva efectivitat en la lluita contra la pobresa. Un subsidi universal és fàcil d'explicar i simple d'implementar. Aquests tipus de prestacions no són distorsionants des d'un punt de vista de l'eficiència econòmica, i eviten el desincentiu al treball que comporten les prestacions assistencials.⁷ Alhora, actuen com a mecanismes de redistribució horitzontal facilitant la igualtat d'oportunitats de les famílies amb càrregues familiars respecte a les que no tenen aquestes càrregues. No és, doncs, estranya la voluntat d'ampliar aquest tipus de prestació en el cas de Catalunya.

En aquesta direcció, primer, avaluem les propostes programàtiques dels diferents partits que formen part del Govern i mostrem la clara voluntat política d'augmentar tant la cobertura com la intensitat protectora de la prestació universal actual per infant catalana.⁸ En segon lloc, estudiem de manera més sistemàtica reformes orientades a ampliar l'edat d'el·ligibilitat des dels 3 fins als 12 anys de l'actual prestació. Finalment, analitzem una extensió de l'edat d'el·ligibilitat (també fins als 12 anys) combinada amb la introducció d'un test de renda o de recursos. Igual que en el cas precedent, per tots aquests escenaris de reforma ens preguntem quin és el cost que comporta el canvi de política, quins són els seus efectes sobre la pobresa infantil, fins a quin punt aquesta nova política cobreix les famílies amb infants, quins són els estrats de renda més beneficiats per cada escenari i si són tots els infants, independentment del nucli familiar en el qual conviuen, igualment beneficiaris d'aquestes mesures.

Un cop avaluats des del punt de vista del cost i l'impacte redistributiu els diferents escenaris de reforma objecte d'aquest conveni, queda la qüestió crucial: ¿Quina política de prestacions a les famílies amb infants hauria d'implementar el Govern català? Aquesta és certament una qüestió molt més complexa que requereix una reflexió molt més aprofundida i sobre la qual la nostra anàlisi només oferirà algunes reflexions. No hi ha dubte que el disseny de la política catalana de suport a les famílies amb infants no es pot dissenyar sense tenir en compte l'efecte de la política estatal a Catalunya. El primer que cal preguntar-se, doncs, és si té sentit l'extensió de la protecció universal, atesa la política estatal actual de suport a les famílies amb fills. Un segon element de reflexió a l'hora de guiar el disseny de la política catalana actual

---

7. Sobre l'efecte desincentivador que té sobre l'oferta de treball una major condicionalitat al nivell de recursos la prestació per fill vegeu Kornstad i Thoresen (2004).

8. Matsaganis et al. (2004) mostren que és poc raonable esperar millores significatives en els objectius de reducció de la pobresa amb l'estructura i el nivell de despesa actuals de països com Espanya: si es volen fer realment efectius aquests programes caldrà també incrementar-ne la despesa.

és l'experiència en aquest camp d'altres països del nostre entorn: ¿Què podem aprendre de la política d'ajuts a les famílies amb infants existents en altres països de l'entorn europeu? ¿Com funcionen les prestacions d'ajut a les famílies amb infants en aquests països? ¿Quin és el nivell de recursos que hi destinen? ¿Quin és el paper que juguen les prestacions a la infància implementades pels Länders alemanys o les províncies austríaques respecte a la política duta a terme en aquests països pel Govern central? La resposta a aquestes preguntes es revela de gran rellevància a l'hora d'oferir pistes que puguin ajudar el Govern català a millorar la protecció que reben les famílies amb infants a Catalunya. Estudiarem en aquesta direcció l'impacte que tindria substituir la política actual (estatal i catalana) per la política vigent actualment a Alemanya, Àustria, França i el Regne Unit.

Metodologia

El nostre treball conté una descripció exhaustiva del funcionament dels instruments de política vigents actualment a favor de les famílies amb infants a Catalunya. Aquesta descripció exhaustiva s'acompanya de la simulació de les prestacions i les bonificacions fiscals a través del que anomenem «famílies tipus». Es tracta de veure quina seria la prestació/ajut fiscal que rebria una família amb unes característiques determinades (és a dir, amb un nombre donat d'infants, l'edat d'aquests, monoparental o no, etc.) quan modifiquem el seu nivell de renda. La simulació a través de famílies tipus és molt útil amb vista a una bona comprensió del funcionament de la prestació, però té la limitació fonamental de no permetre una avaluació «real» dels efectes d'aquesta prestació sobre la població catalana.

La nostra anàlisi, basada en les tècniques més recents de micro-simulació, serà molt més rica i sí que ens permetrà una anàlisi molt més realista i acurada de la política i de possibles escenaris de reforma. En aquest treball s'avaluarà l'impacte de la política de suport a les famílies amb infants a partir de models de micro-simulació estàtica. Més concretament, s'utilitzarà el model EspaSim, un model de micro-simulació de prestacions i impostos per al conjunt d'Espanya, en una versió elaborada especialment per a l'estudi de la política de suport a les famílies a Catalunya, i EUROMOD, un model de micro-simulació per al conjunt de països de la Unió Europea (EU-15) abans de maig de l'any 2004. L'aproximació metodològica adoptada en el nostre treball és, doncs, essencialment quantitativa.

Els models de micro-simulació estàtica com EspaSim i EUROMOD, són instruments molt valuosos a l'hora de respondre a preguntes com les que ens plantejem en aquest estudi. D'una banda, es tracta d'instruments que permeten d'estimar l'impacte que diferents escenaris d'impostos i prestacions tindrien sobre la renda disponible d'una mostra representativa dels individus i les famílies a Catalunya. Així, les avaluacions que presentem permeten estimacions sensibles a la heterogeneïtat en les circumstàncies individuals. Una altra de les aportacions d'aquests models és que es tracta d'instruments integrats en el sentit que tenen en compte l'efecte combinat dels principals programes impositius i de subsidis, reflecteix la complexitat dels sistemes de suport a les famílies amb fills i ofereix així una visió de conjunt. En aquest treball, EspaSim ens permetrà estimar el cost d'una determinada política, els beneficiaris i la cobertura del programa, els beneficiaris (i quanties) per diferents quintils de renda,

la despesa que reben diferents estructures familiars o l'impacte agregat sobre la pobresa i la desigualtat d'un determinat canvi o reforma. EUROMOD, per altra banda, ens permetrà d'analitzar què podem aprendre de l'experiència internacional en el disseny de polítiques de suport a les famílies. El gran avantatge d'EUROMOD en el marc d'aquest treball és que permet simular reformes de política familiar d'altres països amb la possibilitat de transferir les polítiques d'un determinat país a Catalunya.

Un aspecte metodològic important a l'hora de llegir el nostre treball es refereix a la definició d'infància adoptada. No hi ha un consens universal sobre què és un infant. UNICEF, per exemple, utilitza la convenció de considerar els infants fins als 18 anys. En el nostre cas, hem seguit les pautes marcades a la Llei 18/2003 de famílies a Catalunya que defineix com a infant a tota persona menor de 12 anys.

Limitacions del nostre enfocament

Ja hem comentat algunes de les limitacions del nostre treball. La més important és que la nostra anàlisi de la política és *parcial*: només s'avalua el conjunt de prestacions monetàries i bonificacions fiscals amb un impacte directe sobre la renda disponible de les famílies amb infants, però no es té en compte l'efecte d'altres polítiques monetàries i, sobretot, no monetàries, la incidència de les quals és certament molt rellevant pel benestar infantil. Per bé que cada cop hi ha més evidència empírica de la correlació significativa entre la renda de les famílies amb infants i d'altres dimensions del benestar infantil, com és el fracàs escolar, els dèficits en la salut, les mancances de l'entorn, etc. no podem deixar d'emfatitzar que la renda familiar revela només una de les dimensions que afecta el benestar infantil. Les prestacions no monetàries com l'educació, la salut, l'habitatge o les de conciliació entre la vida personal i familiar, entre d'altres, tenen una incidència directa sobre el benestar infantil i formen part del debat de política a Catalunya i a l'estat. A títol d'exemple, alguns autors han assenyalat la importància de l'accés a un cost raonable de les guarderies, per permetre a les mares i pares mantenir les seves pròpies carreres, com una via molt més prometedora d'evitar la pobresa infantil que les transferències monetàries.⁹ En defensa de la parcialitat del nostre enfocament també diríem que les prestacions monetàries i les no monetàries haurien de ser concebudes com a complementàries i no pas com substitutes.

Una altra de les principals limitacions del nostre treball és que les nostres estimacions sobre l'impacte de la política es basen en la micro-simulació estàtica. És a dir, es tracta de càlculs purament aritmètics que recullen l'efecte a molt curt termini o instantani d'una reforma, abans que les persones puguin ajustar el seu comportament com a conseqüència del canvi de política. Així aquests models no permeten que les famílies modifiquin les seves pautes de fecunditat, d'oferta de treball o cap altre comportament, com a resultat de la implementació d'una determinada prestació o ajut familiar. El nostre enfocament no permet, per tant, avaluar l'efecte que tindrien els diferents escenaris de política sobre la fecunditat o l'oferta de treball femenina limitant-se, com ja hem comentat, a una avaluació del que els diferents escenaris de reforma tenen sobre el cost i l'impacte redistributiu.

---

9. Vegeu Esping-Andersen i Sarasa (2002).

Una altra de les hipòtesis adoptades en els càlculs que presentarem és que pres-suposen que el sistema legal pel que fa a la política de prestacions o ajuts fiscals per fill (la política tal com legalment l'hem definida) s'acompleix perfectament, és a dir, no hi ha diferències entre el sistema fiscal i de prestacions «en teoria» i el sistema «en la pràctica». Se suposa, per tant, que tothom que té l'obligació de pagar impostos els paga d'acord amb la legislació vigent i que tothom que té dret a una prestació econòmica la rep. Així, no es modelitzen aspectes importants relacionats amb el frau fiscal, ni tampoc l'assignació fraudulenta de prestacions. Tampoc no es té en compte la no-percepció d'un ajut determinat (per error burocràtic o la no-sol·licitud per part del beneficiari) encara que es tingui dret a percebre'l. Òbviament, aquestes no són sempre hipòtesis raonables en el món real. El frau i l'evasió fiscal són aspectes importants en el nostre context social, especialment per a algunes fonts de renda. Com a conseqüència d'això, la presència de frau i d'error de mesura en les nostres microdades¹⁰ esbiaixarà els nostres resultats, tant pel que fa a l'impacte de les bonificacions fiscals com pel que fa a l'assignació de les prestacions, però es fa difícil de preveure en quina direcció. Igualment, hi ha evidència empírica internacional que mostra que el problema de la no-sol·licitud de prestacions pot ésser important quan aquestes prestacions són assistencials (condicionals al nivell de recursos). Òbviament, la importància d'aquests aspectes dependrà en part de l'eficiència de l'Administració a l'hora de gestionar aquests ajuts.¹¹

Finalment, també cal tenir en compte que la nostra avaluació de la política de prestacions i ajuts fiscals a les famílies amb infants es fa prenent com a donants la resta de paràmetres de política. Aquesta tampoc no és una hipòtesi sempre raonable, ja que, a la pràctica, esperem que hi hagi interaccions entre els diferents instruments. La proposta de suport a les famílies amb infants feta per ICV-Verds, per exemple, establia la prestació per fill en relació amb la quantia d'una renda mínima garantida. Igualment, les prestacions familiars d'Àustria, Alemanya, França i el Regne Unit objecte d'anàlisi en aquest treball s'emmarquen en tots els casos en sistemes de protecció més amplis en els quals, al costat de les prestacions per fill, hi trobem prestacions assistencials i d'ajut al lloguer o al manteniment de l'habitatge. A més a més, les reformes que s'avaluen aquí tenen un cost pressupostari que no tenim en compte en els nostres càlculs. Ampliar la protecció a les famílies amb infants comporta, o bé apujar altres impostos o bé abaixar altres prestacions i fer-ne una anàlisi completa demanaria de tenir en compte l'efecte combinat d'aquests canvis.

Tots aquests aspectes limitaran l'abast de les nostres conclusions i recomanacions finals.

Estructura del treball

El treball s'estructura de la manera següent. Després d'aquesta introducció, a l'epígraf 2 es descriu amb detall el funcionament de les prestacions econòmiques i els ajuts fiscals objecte d'estudi. Aquesta descripció s'il·lustra amb el que anomenem «famílies tipus», avaluant, a través d'estructures familiars amb infants tipificades,

---

10. Per a una anàlisi de la fiabilitat de les dades de renda al PHOGUE vegeu Andrés i Mercader (2001).

11. Per a una revisió de la literatura de la no-sol·licitud de les prestacions vegeu Hernanz et al. (2004).

quina prestació reben o de quin ajut fiscal es beneficien i com es modifiquen les quanties dels ajuts quan alterem el seu nivell d'ingressos.

A l'epígraf 3 es presenten de manera descriptiva algunes de les característiques de la població infantil a Catalunya, tant pel que fa a l'estructura demogràfica com pel que fa a les seves condicions de vida i les de llurs famílies. Aquesta descripció ens permetrà de tenir una visió panoràmica de la importància del grup d'infants a Catalunya, així com de conèixer els grups d'infants en situació de vulnerabilitat, cosa que permetrà a la vegada una millor orientació en les recomanacions de disseny de política que derivarem en el nostre treball.

L'epígraf 4 es destina a descriure els models de micro-simulació, EspaSim i EU-ROMOD, que s'utilitzaran en aquest treball. Una part important de la recerca que hem dut a terme en aquest treball es refereix a les microdades utilitzades. Per tal que els resultats que obtinguem de les nostres simulacions reflecteixin amb la màxima exactitud i confiança la realitat catalana, ha calgut fer un ajust tant poblacional com de les principals variables monetàries d'interès. Aquest treball, el recollim a l'epígraf 5, a on es descriu amb precisió aquesta tasca.

Els epígrafs 6 a 10 recullen les diferents avaluacions de l'impacte de la política actual, així com de possibles escenaris de reforma. L'epígraf 6 avalua l'impacte de la política de suport a les famílies amb fills a Catalunya l'any 2005 i estudia els efectes dels canvis més recents duts a terme pel Govern tripartit entre 2003 i 2005. L'avaluació de les propostes electorals dels partits que formen part del Govern català s'inclouen a l'epígraf 7. L'impacte de l'extensió de l'edat d'elegibilitat en el disseny de la prestació catalana universal per fill es presenta a l'epígraf 8, mentre que l'extensió de l'edat d'elegibilitat combinada amb un test d'ingressos s'avalua a l'epígraf 9. Finalment, l'epígraf 10 descriu les polítiques de suport a les famílies amb fills d'Alemanya, el Regne Unit, Àustria i França. També s'avalua la introducció d'aquestes polítiques en substitució de la política actual (estatal i catalana) a favor de les famílies amb infants a Catalunya.

Es conclou a l'epígraf 11 amb les principals conclusions i recomanacions de política que es deriven del nostre treball.

La tasca que es presenta conté també tres annexos amb informació de caire més tècnic que donen suport al nostre treball. A l'annex A es descriuen els índexs de pobresa monetària i privació que s'utilitzen al llarg del treball. D'altra banda, el detall de la documentació de les polítiques que se simulen i les hipòtesis adoptades per la micro-simulació, s'inclouen a l'annex B. Finalment, l'annex C conté informació precisa sobre la correcció poblacional i l'elevació de la població l'any 2005 que s'ha aplicat a les microdades.

2. Prestacions econòmiques i ajuts fiscals objecte d'estudi: una descripció del seu funcionament

L'objectiu d'aquest epígraf és la descripció de les polítiques de suport a les famílies que s'analitzen en aquest treball. Es tracta d'identificar-ne les característiques fonamentals (simplificant-ne els detalls que la legislació comporta) i avaluar-ne l'efecte sobre algunes «famílies tipus». Quan parlem de famílies tipus ens referim a una família amb una tipologia determinada (per exemple una parella amb dos infants de 2 i 4 anys, a on només el cap de família treballa). L'avaluació a partir de famílies tipus consisteix a preguntar-se l'import de la prestació que aquesta família rebria per diferents nivells de salari. Es tracta d'una avaluació útil com a primera aproximació que ens permetrà entendre el funcionament de la política. Les prestacions econòmiques i els ajuts fiscals descrits es refereixen als vigents l'any 2005.

2.1. Prestacions econòmiques i deduccions fiscals de suport a les famílies amb infants a Catalunya l'any 2005

El conjunt de prestacions familiars que reben les famílies amb infants a Catalunya engloba tot un conjunt de prestacions monetàries i no monetàries que van des de les prestacions econòmiques directes a les famílies amb infants, als ajuts fiscals i les bonificacions en l'adquisició d'alguns béns i serveis, passant per les prestacions en temps o les prestacions de serveis. Algunes d'aquestes polítiques depenen de l'Administració central, mentre que d'altres són d'àmbit específicament català –sense deixar de banda les que es posen en marxa en l'àmbit local.

La llista completa de les prestacions que reben les famílies amb fills a Catalunya tal com es recull a la *Guia de prestacions familiars 2003* publicada pel Departament de Benestar i Família es recull a la taula 1. A la taula es distingeixen aquells instruments de política de suport a les famílies amb infants que estudiarem en aquest treball dels instruments de política que no analitzarem. Tal com ja hem anunciat, els instruments de suport a les famílies que s'estudiaran són les prestacions econòmiques directes i les deduccions fiscals que reben les famílies amb infants, centrant-nos en aquelles que són quantitativament més importants dins del conjunt.

Més concretament, d'entre les prestacions econòmiques d'àmbit català, s'estudia l'efecte dels ajuts a famílies amb infants menors de tres anys i els ajuts a famílies

Taula 1. Prestacions familiars a Catalunya

Prestacions estudiades	Prestacions no estudiades
<p>CATALANES</p> <p>Prestacions econòmiques</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajuts a famílies amb infants menors de tres anys • Ajuts a famílies nombroses amb infants menors de sis anys <p>Desgravacions fiscals</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per naixement o adopció del/de la primer/a fill/a i dels posteriors • Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per lloguer d'habitatge habitual <p>ESTATALS</p> <p>Prestacions econòmiques</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prestació pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors • Prestació per part múltiple • Prestació familiar per fill/a a càrrec <p>Desgravacions fiscals</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desgravació familiar estatal en l'IRPF (mínim familiar per descendent) • Deducció per maternitat (mares treballadores amb fills menors de 3 anys a càrrec) 	<p>Prestacions familiars en temps</p> <ul style="list-style-type: none"> • Permís per maternitat • Permís per maternitat en jornada a temps parcial • Prestació per risc durant l'embaràs • Reducció de la jornada laboral per lactància • Reducció de la jornada laboral per tenir cura dels fills menors de sis anys i familiars dependents • Excedència per a la cura de fills menors de tres anys • Excedència per a la cura de familiars directes <p>Desgravacions fiscals</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reducció del tipus impositiu aplicable en l'Impost sobre transmissions patrimonials en l'adquisició d'habitatges per a famílies nombroses • Reducció del tipus impositiu aplicable en l'Impost sobre transmissions patrimonials per a l'adquisició de l'habitatge habitual per a persones discapacitades <p>Ajuts per a famílies nombroses</p> <ul style="list-style-type: none"> • Títol de família nombrosa i Carnet familiar • Transport per a famílies nombroses • Habitatges de protecció pública per a famílies nombroses • Reducció en l'Impost de matriculació de vehicles per a famílies nombroses • Bonificació en la quota íntegra de l'impost sobre béns immobles per a famílies nombroses <p>Altres prestacions i ajuts</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajuts de menjador • Transport escolar • Beques • Ajuts per a l'adquisició de llibres i material didàctic • Programa de pisos de lloguer per a joves • Atenció precoç • Ajuts en matèria de serveis socials • Servei d'atenció domiciliària • Servei d'atenció familiar • Servei de mediació familiar • Viure en família. Suport a les persones amb dependència • Ajuts per a la formació de les famílies que tenen al seu càrrec una persona amb disminució <p>Prestacions específiques per a funcionaris/àries</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naixement de fills prematurs • Reducció de la jornada laboral per al personal de les administracions públiques catalanes

Font: Elaboració pròpia a partir de la *Guia de prestacions familiars, 2003* del Departament de Benestar i Família, Generalitat de Catalunya.

nombroses amb infants menors de sis anys. Pel que fa a les desgravacions fiscals també d'àmbit específicament català, s'analitza la deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per naixement o adopció del/de la primer/a fill/a i dels posteriors i la deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per lloguer d'habitatge habitual, per bé que aquesta última política no està condicionada per la presència de menors. Pel que fa a les prestacions econòmiques d'àmbit estatal, s'analitza la prestació familiar per fill/a a càrrec, la prestació pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors i la prestació per part múltiple. Finalment, pel que fa a les desgravacions fiscals d'àmbit estatal s'estudia el mínim vital familiar per descendent i la deducció per maternitat per mares treballadores amb fills menors de 3 anys a càrrec. Aquestes polítiques s'actualitzaran d'acord amb els canvis normatius que s'han produït entre l'any 2003 i l'any 2005.

Malgrat la rellevància dels instruments que estudiarem, caldrà tenir ben present que les polítiques que s'avaluaran només són una part del conjunt de polítiques que duen a terme les administracions públiques a favor de les famílies amb infants a Catalunya. En particular, deixarem de banda tot un conjunt d'ajuts monetaris, com els ajuts de menjador, les beques o els de transport escolar entre d'altres, tots de màxima rellevància per al benestar dels infants, especialment aquells en famílies relativament més desavantajades. També deixarem de banda l'avaluació de les prestacions no monetàries en temps, com els permisos de maternitat o les excedències.¹² Caldrà, doncs, tenir ben present que la nostra avaluació presenta un biaix cap a aquelles polítiques de caire estrictament monetari.

2.2. Polítiques d'àmbit específicament català

La Llei 18/2003 de suport a les famílies estableix un conjunt ampli d'objectius. D'entre aquests objectius, les prestacions econòmiques tenen el doble objectiu específic d'afavorir la natalitat i millorar la qualitat de vida de les famílies a través de la protecció econòmica a aquestes.

2.2.1. Prestació de caràcter universal per infant a càrrec

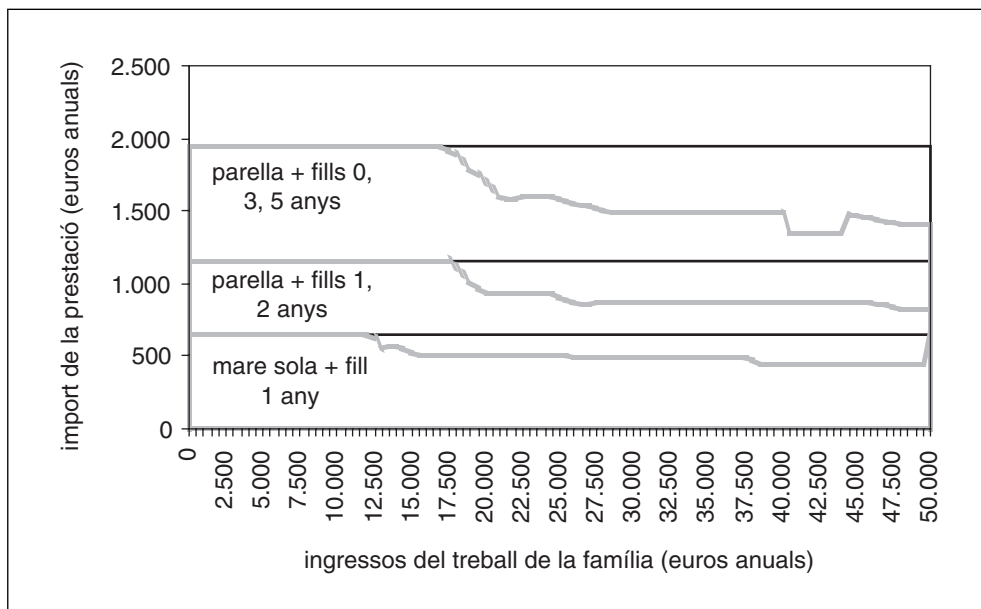
Entre els instruments més importants de la política de prestacions econòmiques hi trobem la prestació econòmica universal per infant a càrrec. Es tracta d'una prestació per a totes les famílies residents a Catalunya amb infants menors de 3 anys i a famílies nombroses o monoparentals amb infants menors de 6. L'import es de 575 € per infant menor de 3 anys i de 650 € per infant menor de 6 anys en el cas de famílies nombroses o monoparentals.

La figura 1 il·lustra l'import de la prestació per tres famílies tipus: una mare sola amb un infant d'1 any, una parella amb dos fills d'1 i 2 anys, i una parella amb tres fills de 0, 3, 5 anys (vegeu la taula 2 per a detalls de com s'han construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf). La figura mostra com es modifica la prestació en va-

---

12. Seria interessant conèixer la importància econòmica de les polítiques que analitzarem respecte al conjunt de polítiques, però aquesta informació no està disponible.

**Figura 1. Import de la prestació de caràcter universal per infant a càrrec.
Famílies tipus**

Font: EspaSim

riar el nivell de renda de la unitat familiar. En tractar-se d'una prestació universal que després de l'última modificació legislativa recent està exempta d'IRPF, l'import d'aquesta no depèn del nivell de recursos; per a la mare sola amb un menor elegible és de 650 €, mentre que la parella amb dos fills rep 1.150 € (575 per cadascun), i la família amb tres fills en rep 1.950 € (650 € per cada fill).

A la mateixa figura 1 s'il·lustra el valor net de la prestació si aquesta estigués subjecta a l'IRPF, tal com passava abans dels últims canvis normatius. Quan l'ajut estava subjecte a l'IRPF, l'import net de la prestació era menor per a les famílies de renda més elevada per l'efecte impositiu, tal com mostren les línies grises.

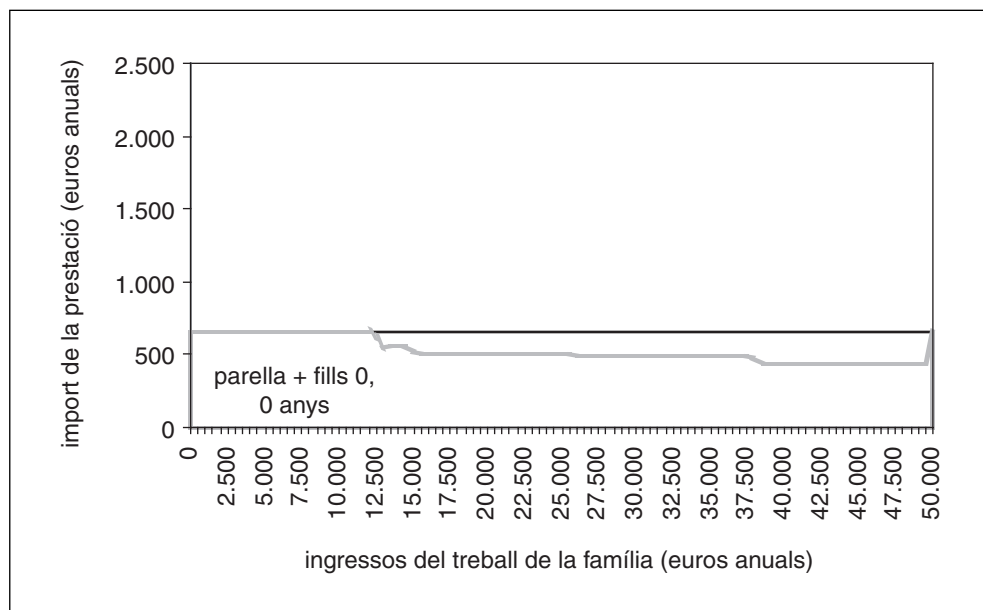
2.2.2. Prestació de caràcter universal per part, adopció o acolliment múltiple

Es tracta d'una prestació per a totes les famílies residents a Catalunya en les quals s'hagi produït un part múltiple o s'hagin adoptat o acollit dos o més infants de forma simultània. La quantia de la prestació és de 650 € per família en cas de part o adopció doble, 1.000 € per família en cas de part o adopció triple i 1.200 € per família en cas de part o adopció quàdruple o superior.

La figura 2 il·lustra l'import de la prestació per una família tipus formada per una parella amb dos fills nounats (vegeu la taula 2 per detalls de com s'han construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf). L'import de la prestació en aquest cas és 650 €. A l'igual de la prestació anterior, com que es tracta d'una prestació universal i

**Figura 2. Import de la prestació de caràcter universal per part o adopció múltiple.
Família tipus**

Font: EspaSim

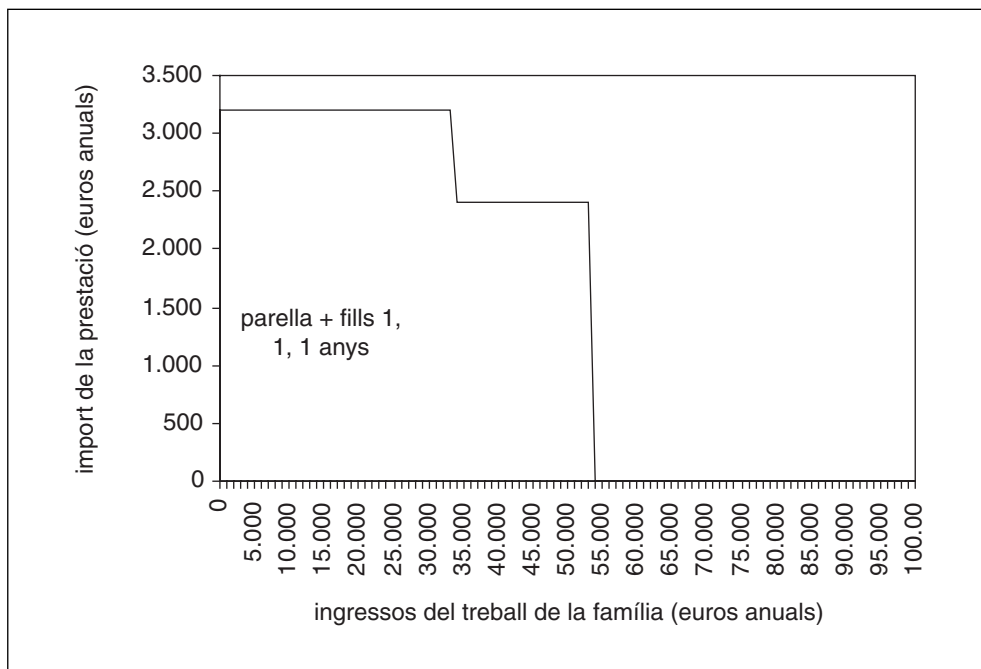
exempta de l'IRPF, l'import d'aquesta és uniforme i independent del nivell de renda. Si l'ajut tributes a l'IRPF, l'import net seria menor per a les famílies de renda alta, tal com mostra la línia gris.

2.2.3. Prestació econòmica a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part, adopció o acolliment múltiple de tres infants o més

Una altra de les novetats legislatives de l'any 2005 és la introducció de la prestació econòmica a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part, adopció o acolliment múltiple de tres infants o més. Es tracta d'una prestació per a famílies residents a Catalunya en els quals s'hagi produït un part, una adopció, o un acolliment permanent o preadoptiu múltiple de tres o més infants entre l'1 de gener de 1993 i el 31 de desembre de 2005. A diferència de les dues prestacions comentades, la percepció d'aquesta prestació és condicional a la superació d'una prova de recursos que s'estableix segons el nivell d'ingressos familiars ponderats segons el nombre de membres de la unitat familiar. La quantia de la prestació és de 2.400 € per família en cas de ingressos familiars ponderats que no superin la xifra de 37.509 € anuals i de 3.600 € per família en cas de ingressos familiars ponderats que no superin la xifra de 23.000 € anuals.

La figura 3 il·lustra l'import de la prestació per una família tipus formada per una parella amb tres fills d'un any d'edat (vegeu la taula 2 per a detalls de com s'han

Figura 3. Import de la prestació a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part o adopció múltiple. Família tipus

Font: EspaSim

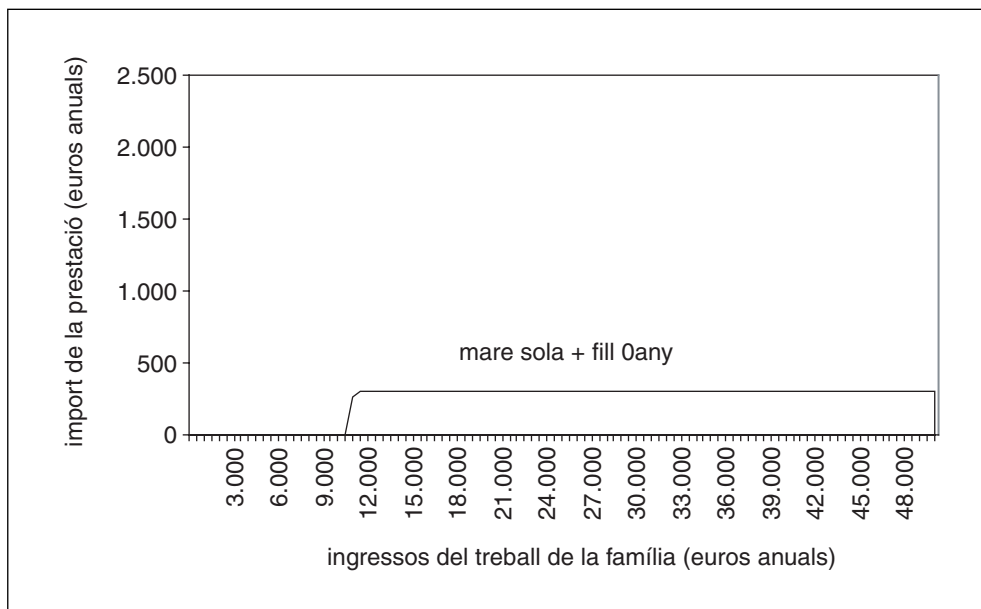
construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf). Seguint la legislació, una vegada aplicades les deduccions a la base de l'IRPF i el coeficient de ponderació per al test d'ingressos, la quantia de la prestació és de 3200 € si els ingressos bruts no ajustats no superen els 33.000 € anuals, mentre que l'import és de 2.400 € fins a uns ingressos bruts no ajustats de 53.000 €.

2.2.4. Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per naixement o adopció del/de la primer/a fill/a i dels posteriors

Un altre dels ajuts fiscals és la deducció sobre el tram autonòmic català de l'impost sobre la renda de les persones físiques per a l'any 2005 que s'ha d'efectuar a la declaració de l'any 2006. Es tracta d'una deducció sobre la quota íntegra de l'impost de 300 € (150 si la declaració és individual) per al naixement o l'adopció del/de la fill/a.

La figura 4 il·lustra l'import d'aquesta deducció per a una família tipus formada per una mare sola i un fill de 0 anys (vegeu la taula 2 per a detalls de com s'han construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf). Com que es tracta d'una deducció fiscal, aquesta només beneficia els contribuents de l'IRPF que tenen un deute tributari suficient per fer-se efectiva la deducció. Per a la família tipus estudiada, aquesta no-

Figura 4. Import de la deducció per naixement o adopció. Famílies tipus

Font: EspaSim

més se'n beneficia a partir d'uns ingressos anuals de 10.500 €. A partir d'aquest nivell de renda, l'import és uniforme.

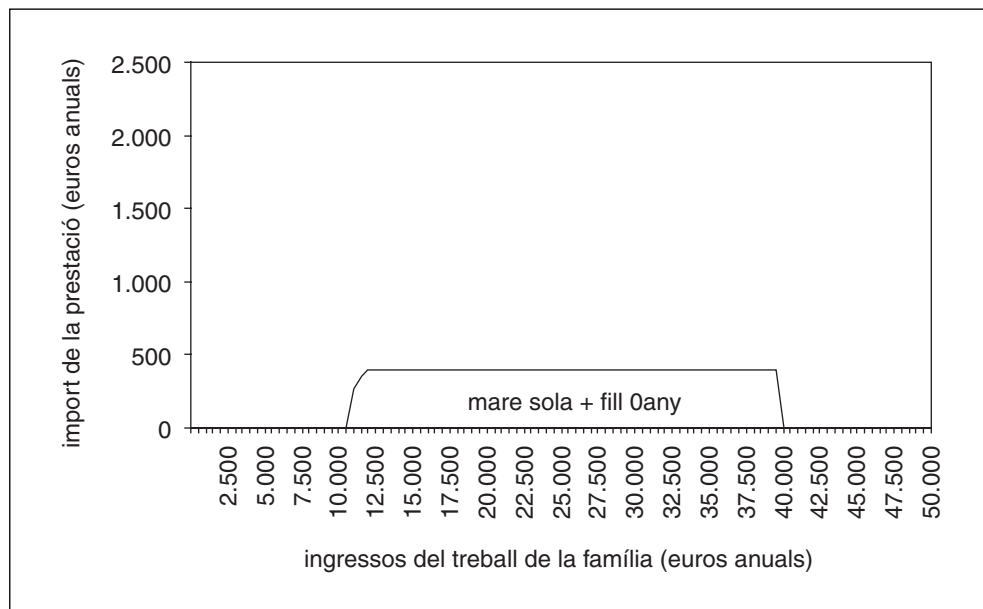
2.2.5. Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per lloguer d'habitatge habitual¹³

Un altre canvi legislatiu que afecta l'impost sobre la renda de l'any 2005 és la deducció sobre el tram autonòmic català per lloguer d'habitatge habitual. Es tracta d'una deducció sobre la quota íntegra de l'impost igual al 10% de les quantitats satisfetes en el període impositiu en concepte de lloguer de l'habitatge habitual (fins a un màxim de 300 €) per a individus: menors de 33 anys, aturats, amb incapacitat igual o superior al 65%, i vidus o vídues de 65 anys o més. A part, la base imposable del contribuïent ha d'ésser inferior als 20.000 € i les quantitats satisfetes en concepte de lloguer han d'excedir el 10% dels rendiments del subjecte passiu.

La figura 5 il·lustra l'import d'aquesta deducció per a una família tipus formada per una mare sola i un fill de 0 anys (vegeu la taula 2 per a detalls de com s'han construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf). La mare té menys de 33 anys i per tant té dret a la deducció. Com que es tracta d'una deducció fiscal, aquesta només

13. Tot i que aquesta deducció no és condicional a tenir infants a càrrec, s'ha considerat en estar inclosa dins de la *Guia de prestacions familiars*.

Figura 5. Import de la deducció per lloguer d'habitatge habitual. Família tipus

Font: EspaSim

beneficia els contribuents de l'IRPF amb uns ingressos superiors als 10.500 €. La figura també il·lustra que la família amb base imposable superior al límit tampoc es pot acollir a aquesta deducció.

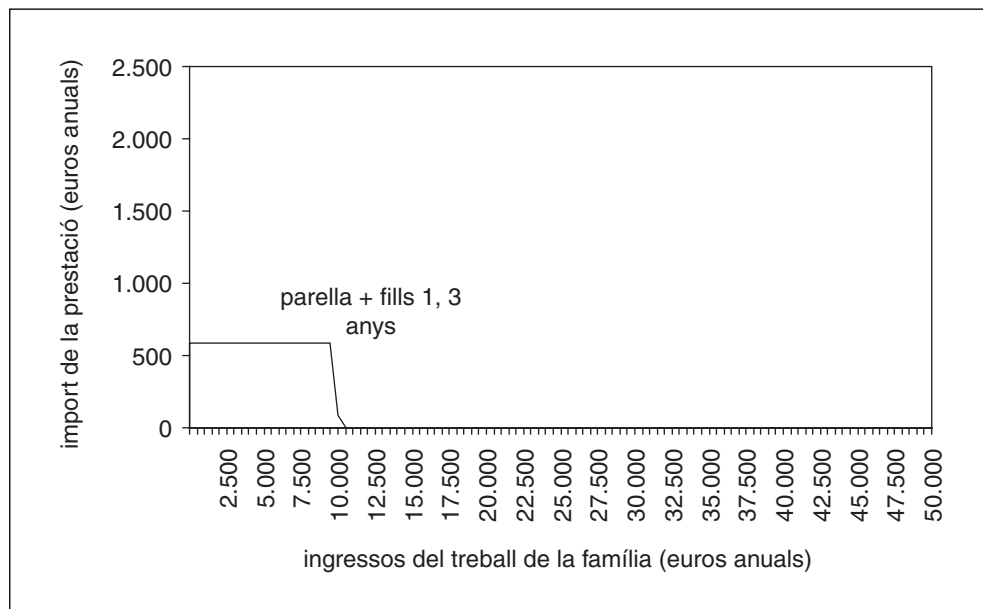
2.3. Polítiques d'àmbit estatal

2.3.1. Prestació familiar per fill/a a càrrec

La prestació monetària més important que reben les famílies amb menors a càrrec és la prestació per fills a càrrec menors de 18 anys, o més grans de 18 amb un grau de discapacitat superior al 65%. Es tracta d'una prestació condicionada a un límit d'ingressos familiars. L'any 2005, l'import de la prestació era 291 € anuals per fill a càrrec i el límit de renda per tenir-hi accés era de 8.793,03 € anuals. Aquest límit s'incrementa en un 15% per cada fill a càrrec addicional al primer. El límit de renda només s'aplica a les famílies amb fills menors de 18 anys sense discapacitats. Quan es tracta de fills amb algun tipus de discapacitat, sense tenir en compte l'edat, la prestació no està subjecte a cap limitació d'ingressos familiars.

La figura 6 il·lustra l'import d'aquesta prestació per una família tipus formada per una parella i dos fills d'1 i 3 anys (vegeu la taula 2 per a detalls de com s'han construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf). Com que la prestació està condicionada a un límit d'ingressos, només la reben si la renda de la parella se situa per sota del límit de renda. La prestació per aquesta parella és de 582 €.

Figura 6. Import de la prestació per fill a càrrec. Família tipus

Font: EspaSim

2.3.2. Prestació pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors

Es tracta d'una prestació de pagament únic pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors, tot i que està condicionada a un límit d'ingressos familiars. L'any 2005, l'import de la prestació era de 450,76 € per fill nounat i el límit de renda de 8.793,03 € anuals. Aquest límit s'incrementa en un 15% per cada fill a càrrec addicional al primer.

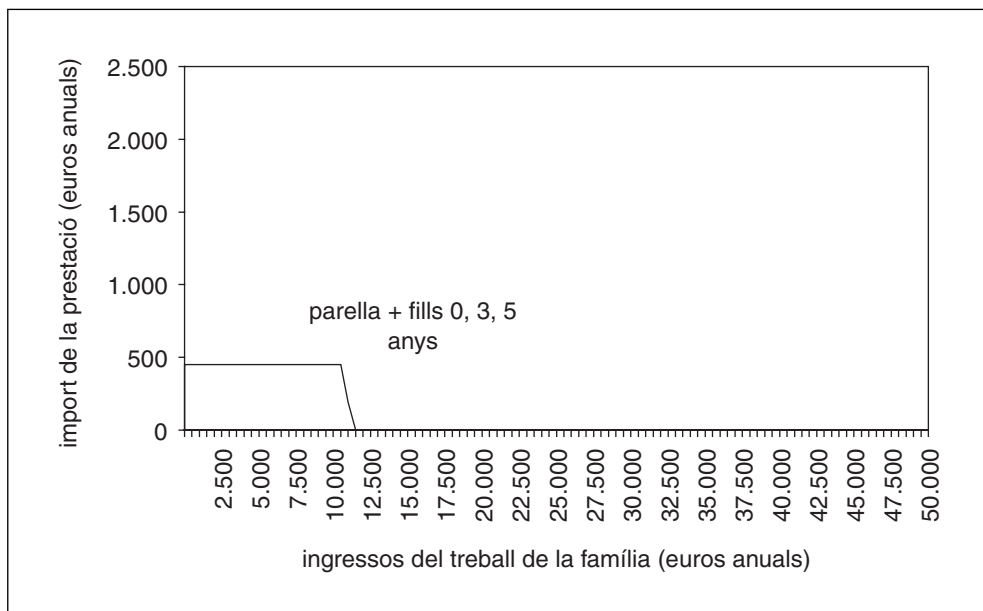
La figura 7 il·lustra l'import d'aquesta prestació per una família tipus (vegeu la taula 2 per a detalls de com s'han construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf). Aquesta família té tres fills, un és nounat (edat = 0 anys), i per tant la família té dret a la prestació. Com que està condicionada a un límit d'ingressos, només la reben les famílies de renda baixa.

2.3.3. Prestació per part múltiple

Es tracta d'una prestació de pagament únic, no condicionada a un límit de renda, pel naixement de dos o més fills en el mateix part. L'any 2005, l'import de la prestació era de 2.052 € pel naixement de dos fills, 4.104 € per tres fills, i 6.156 € per quatre fills o més.

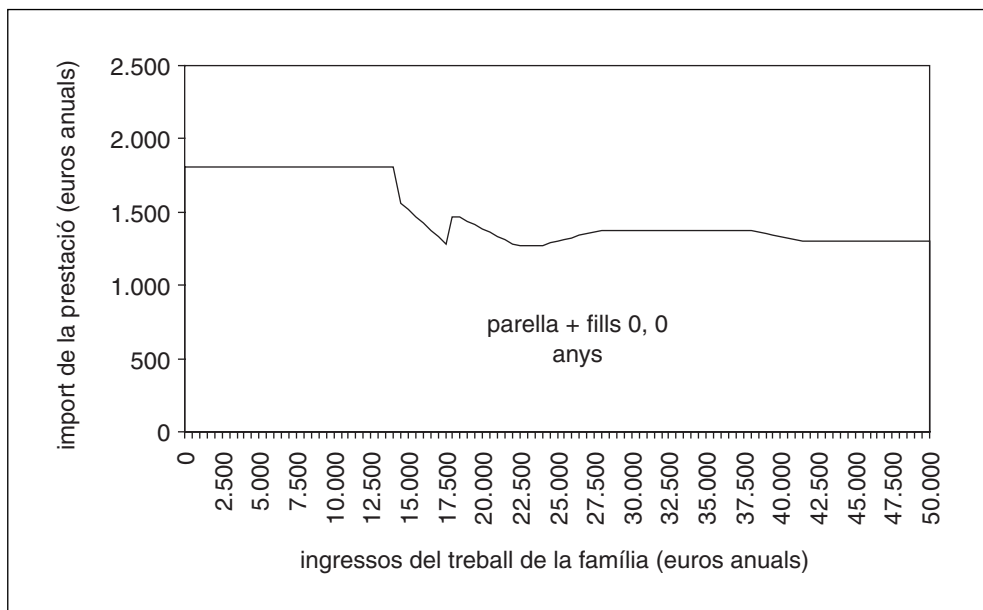
La figura 8 il·lustra l'import de la prestació per a una família tipus formada per una parella i dos fills nounats (vegeu la taula 2 per a detalls de com s'han construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf) i, per tant, amb dret a la prestació. Com que la

Figura 7. Import de la prestació per naixement del/de la tercer/a fill/a o dels posteriors. Família tipus

Font: EspaSim

Figura 8. Import de la prestació per part múltiple. Família tipus

Font: EspaSim

prestació forma part de la base imposable de l'IRPF, l'import net de la prestació decreix amb la renda del contribuent a causa de l'efecte de la imposició.

2.3.4. Mínim familiar per descendent a l'Impost sobre la renda de les persones físiques¹⁴

El gruix de la política a favor de les famílies amb fills a Catalunya es fa a través dels ajuts fiscals implementats a través de l'IRPF. El més important és el mínim vital familiar per descendent. Es tracta d'una deducció aplicable sobre la base imposable de l'impost sobre la renda de les persones físiques en concepte de fill/a a càrrec. L'IRPF de l'any 2005 considera descendents els menors de 25 anys, o amb alguna discapacitat, que convisquin amb el contribuent, i amb renda anual inferior a 8.000 €. L'import de la deducció és de 1.400 € pel primer fill, 1.500 pel segon, 2.200 pel tercer, i 2.300 pel quart i posteriors. L'import s'incrementa en 2.000 € per cada fill amb un grau de discapacitat entre el 33 i el 65%, i en 5.000 € per cada fill amb un grau de discapacitat igual o superior al 65%. L'import de la reducció per cura dels fills menors de 3 anys és de 1.200 €.

La figura 9 il·lustra l'import d'aquesta deducció per una família tipus formada per una parella i dos fills d'1 i 3 anys (vegeu la taula 2 per a detalls de com s'han construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf). Com que es tracta d'una deducció fiscal, els guanys que se'n deriven es poden mesurar com la diferència entre l'import de l'IRPF amb i sense aquesta deducció. Com que es tracta d'una deducció no reintegrable, només beneficia els individus amb un deute tributari positiu. A més, en ser una deducció de base la reducció del deute tributari que se'n deriva depèn del tipus marginal efectiu del contribuent. Atès que aquest és creixent, el benefici fiscal derivat d'aquest tipus d'ajut creix amb la renda del contribuent.

2.3.5. Deducció per maternitat (mares treballadores amb fills/es menors de 3 anys a càrrec)

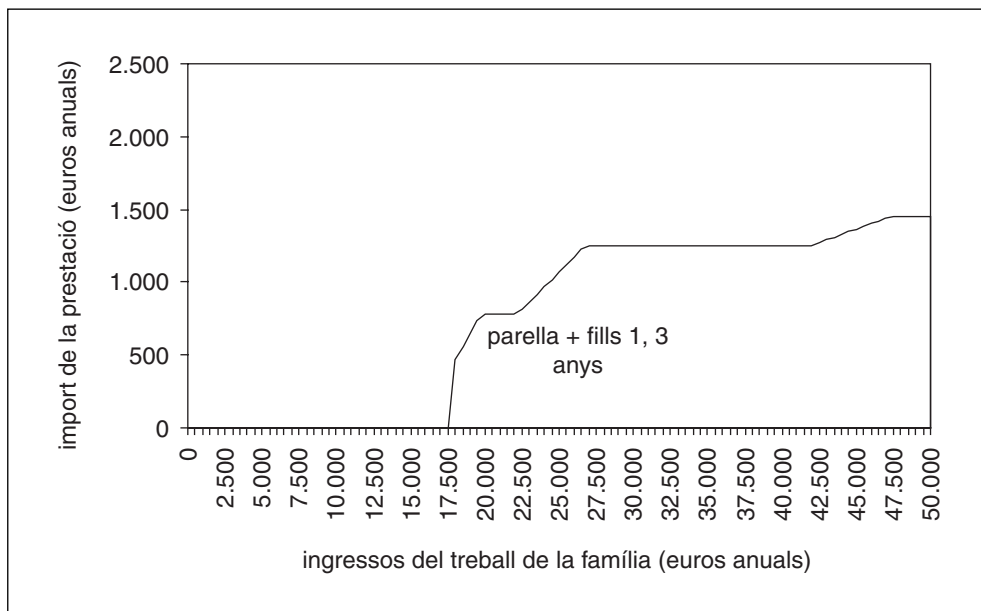
Es tracta d'una deducció reintegrable sobre la quota de l'IRPF per a mares que treballen per compte propi o aliè, donades d'alta a la Seguretat Social, i amb infants menors de 3 anys. L'any 2005 l'import de la deducció era de 1.200 €.

La figura 10 il·lustra l'import d'aquesta deducció per a una família tipus formada per una parella i un fill d'1 any (vegeu la taula 2 per a detalls de com s'han construït les famílies tipus al final d'aquest epígraf). Com que es tracta d'una deducció fiscal reintegrable, també beneficia els individus que no són contribuents de l'IRPF. Així mateix, com que l'import per infant no pot superar l'import de les cotitzacions totals de la mare, la quantia de la prestació és inferior a la quantia màxima per a les mares que no cotitzen per un import suficient.

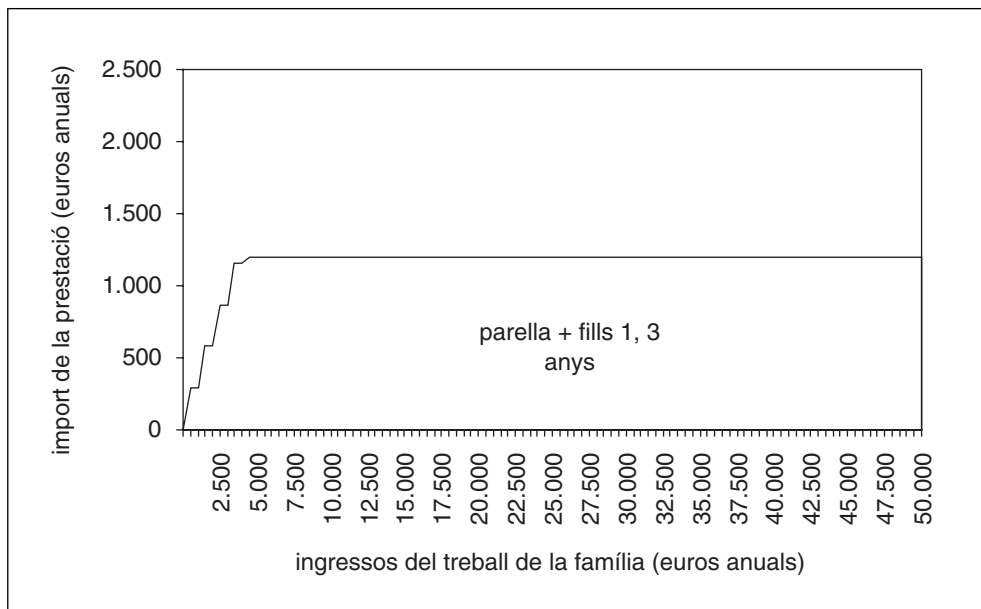
14. No es considera el mínim personal per declaració conjunta, en no ser una deducció orientada específicament als infants.

Figura 9. Import del mínim familiar per descendent en l'IRPF. Família tipus

Font: EspaSim

Figura 10. Import de la deducció per maternitat. Família tipus

Font: EspaSim

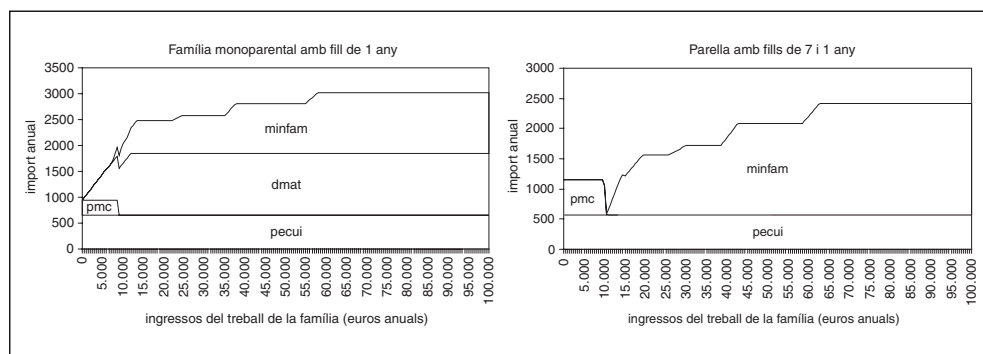

2.4. Síntesi

En síntesi, en aquest epígraf s'ha descrit el funcionament de les prestacions econòmiques i els ajuts fiscals que reben les famílies a Catalunya, ja siguin d'àmbit estatal com d'àmbit específicament català. La simulació sobre famílies tipus ens ha il·lustrat la diversitat en la cobertura de les mesures, tant pel que fa a l'edat com a la tipologia de les llars beneficiàries dels ajuts. A l'hora que hem vist l'efecte distint de les diferents prestacions i ajusts fiscals. Hem vist per exemple que mentre la política estatal té una cobertura més àmplia del que és la infància (arribant a molts menors de 25 anys), la política específicament catalana s'orienta a la cobertura de les edats més joves i situacions d'especial risc i vulnerabilitat.

Quin és l'efecte d'aquest conjunt d'instruments a favor de les famílies amb infants a Catalunya? Acabem aquest epígraf mostrant aquest efecte de conjunt sobre dues famílies tipus es presenten a la figura 11: una llar monoparental amb un fill d'un any i una parella amb dos fills, un de 7 anys i un d'1 any. Tal com podem veure, la prestació catalana de caràcter universal per infant a càrrec beneficia a totes les famílies amb menors de tres anys. D'altra banda, els ajuts que s'implementen a través de l'IRPF no beneficien els que no paguen IRPF i en el cas del mínim vital familiar per descendent, el benefici que se'n deriva creix amb la renda dels contribuents. La deducció per maternitat només beneficia les mares que treballen, i deixa també sense protecció les rendes més baixes. D'entre les prestacions estatals, només la prestació per fill cobreix les famílies amb infants més desfavorides. Noteu que, en conjunt, els beneficis que es deriven d'aquesta suma de polítiques tendeixen a augmentar amb el nivell d'ingressos de la unitat familiar, i deixen les rendes més baixes amb un nivells de protecció molt inferiors respecte als nivells d'ingressos superiors.

Figura 11. Prestacions i ajuts a les famílies a Catalunya 2005. Famílies tipus

Notes: la família monoparental consisteix en una mare treballadora soltera de 41 anys. Pel que fa a la parella es considera que els dos cònjuges tenen 41 anys, l'home treballa i la dona no. En ambdues famílies la renda original és el producte de multiplicar un salari fix de 9,23 € per hora per un nombre creixent d'hores treballades.

Acronims: pecui: prestació econòmica de caràcter universal per infants a càrrec (catalana); pmc: prestació familiar per fill/a a càrrec (estatal); dmat: deducció per maternitat (estatal); minfam: mínim familiar a l'IRPF (estatal).

Però quin és l'impacte real de tot aquest conjunt d'instruments sobre la renda de les famílies amb infants a Catalunya? L'Epígraf 5 s'ocupa d'aquesta qüestió, un cop descrits els models de micro-simulació que utilitzarem per contestar-la.

Taula 2. Descripció de les famílies tipus

Parella + fills 1, 3 anys	<ul style="list-style-type: none"> • Home adult (40 anys), treballant per compte aliè, que rep el 50% dels ingressos familiars, cotitzant al règim general de la Seguretat Social • Dona adulta (40 anys), treballant per compte aliè, que rep el 50% dels ingressos familiars, cotitzant al règim general de la Seguretat Social • Fill menor (1 any) • Fill menor (3 anys)
Parella + fill 0, 3, 5 anys	<ul style="list-style-type: none"> • Home adult (40 anys), treballant per compte aliè, que rep el 50% dels ingressos familiars, cotitzant al règim general de la Seguretat Social • Dona adulta (40 anys), treballant per compte aliè, que rep el 50% dels ingressos familiars, cotitzant al règim general de la Seguretat Social • Fill menor (0 any) • Fill menor (3 anys) • Fill menor (5 anys)
Mare sola + fill 1 any	<ul style="list-style-type: none"> • Dona adulta (30 anys), treballant per compte aliè, que rep el 100% dels ingressos familiars, cotitzant al règim general de la Seguretat Social, paga lloguer de 4.000 € per any • Fill menor (0 anys)
Parella + fills 0, 0 anys	<ul style="list-style-type: none"> • Home adult (40 anys), treballant per compte aliè, que rep el 50% dels ingressos familiars, cotitzant al règim general de la Seguretat Social • Dona adulta (40 anys), treballant per compte aliè, que rep el 50% dels ingressos familiars, cotitzant al règim general de la Seguretat Social • Fill menor (0 anys) • Fill menor (0 anys)

3. Característiques i nivells de vida entre la població dels infants a Catalunya

Malgrat la importància que els poders públics semblen atorgar a la infància, és remarcable el poc coneixement que tenim sobre les condicions de vida i les característiques de la infància a Catalunya.

Aquesta epígraf té un doble objectiu. D'una banda, documentar les característiques dels infants a Catalunya: la seva distribució per grups d'edat, segons l'estructura demogràfica de la llar on conviuen, segons la situació socioeconòmica i laboral dels pares i segons el règim de tinença de l'habitatge. Alhora, també es descriurà els nivells d'ingressos, les taxes de pobresa i els nivells de privació infantil tenint en compte les característiques dels infants.¹⁵ Aquesta visió descriptiva general ens permetrà dotar d'una certa perspectiva l'anàlisi de les polítiques que durem a terme posteriorment i serà una bona guia per al disseny i la comprensió dels efectes que tenen a Catalunya les polítiques de suport a les famílies que s'avaluaran en aquest treball.

3.1. Població infantil i estructura demogràfica

La taula 3 mostra la distribució de la població infantil a Catalunya segons l'estructura de la llar en la qual conviu l'infant. A Catalunya hi ha 898.000 infants menors de 12 anys, l'any 2005. Del total d'infants menors de 12 anys, la gran majoria (més concretament un 73%) viu en una llar amb una parella amb menors. El 27% restant ho fa en el si d'una llar monoparental. Només una minoria d'infants, 108 mil (un 12% del total) conviuen amb una parella i 3 o més infants. El gruix dels infants, doncs, conviu en llars amb parella i 1 o 2 infants.

L'edat mitjana dels infants a Catalunya és de gairebé 6 anys, que és l'edat dels infants que conviuen amb una parella i un fill o dos relativament més joves que els que ho fan en el si d'una llar monoparental o d'una parella amb més de 2 infants.

D'altra banda, la renda equivalent mitjana l'any 2005 per les famílies amb infants a Catalunya era de 16.144 € l'any per adult equivalent. Aquesta mitjana és significa-

---

15. Sobre els perfils de pobresa i privació a Catalunya vegeu Ayllon et al. (2004). Sobre l'evolució de la pobresa infantil a Catalunya vegeu Mercader i Delicado (1998). Van den Bosch et al. (1993) comparen els nivells de pobresa a Catalunya amb altres països o regions europees.

tivament més baixa pels infants que conviuen en llars monoparentals que per aquells que conviuen en una llar amb parella. Els indicadors de pobresa monetària infantil, tant el risc com la intensitat (mesurades a través de l'abast, o percentatge de població en situació de risc, i la intensitat, o el dèficit mitjà de pobresa), també se situen significativament per sobre de la mitjana en el cas de les llars monoparentals: mentre que el risc mitjà de pobresa infantil és d'un 16,9%, pels infants en llars monoparentals se situa per sobre del 50%. Les taxes de pobresa infantil també se situen per sobre de la mitjana en el cas de les famílies nombroses (un 31%), per bé que les famílies nombroses no són en mitjana més pobres que el conjunt de la població. Aquesta situació de desavantatge relatiu dels infants en llars monoparentals i nombroses es confirma quan observem els indicadors de privació que en tots els casos per a aquests dos grups se situen per sobre de la mitjana. Cal tenir en compte, però, que la grandària reduïda de la mostra pel que fa a aquests dos grups poblacionals comporta un l'error estàndard associat a aquests estimadors important.¹⁶

Taula 3. Població infantil, pobresa i privació segons l'estructura demogràfica de la llar a Catalunya l'any 2000

	Nombre de menors de 12 anys	Edat mitjana	Renda eq. mitjana (euros any)	Risc de pobresa infantil (en %)	Desnivell de la pobresa	Privació global mitjana
Monoparental*	92.720	7,2	10.277	52,4	3.295	38,0
Parella amb 1 fill	259.923	5,0	16.783	7,3	1.825	19,8
Parella amb 2 fills	437.240	5,9	16.624	13,3	1.820	17,9
Parella amb 3+ fills*	108.941	7,4	16.478	31,3	3.079	31,2
Total menors	898.824	5,9	16.144	16,9	2.481	21,8

* Mostra amb entre 20 i 49 observacions

Definicions: *monoparental*: pare/mare sol/sola amb menor/s de 12 anys que conviuen amb altres membres a la llar o no; *parella amb fills*: pare i mare amb menors de 12 anys que conviuen o no amb altres membres a la llar.

Les rendes equivalents mitjanes, la taxa de pobresa infantil i el dèficit de pobresa mitjà es calculen utilitzant la renda disponible de la llar abans. Es consideren «infants» els menors fins a 12 anys d'edat. Per a més detalls sobre els mètodes, hipòtesis i definicions utilitzats vegeu l'epígraf 4.

Font: PHOGUE 7a Onada, versió ampliada

La taula 4 mostra la població infantil per trams d'edat de l'infant. Tal com es pot comprovar, la població està força repartida pels diferents grups, i és una mica més nombroses les cohorts dels nounats. La renda equivalent mitjana tendeix a disminuir amb l'edat dels menors i els índexs de pobresa i privació semblen ser superiors entre els menors de major edat.

16. La taxa de pobresa infantil ens indica el risc que un infant estigui en situació de pobresa. Per al conjunt de la població catalana aquest risc és del 16,9%. Direm que aquest índex de pobresa ens mesura l'abast o la magnitud del problema de la pobresa infantil. El dèficit de pobresa és un indicador de la intensitat del fenomen, és a dir, de la distància que separa els pobres del llindar de la pobresa. Per al conjunt de la població infantil, el seu valor és de 2.481. Finalment, l'índex mitjà de privació global ens mesura el benestar en termes d'acumulació de les mancances que pateix la població. Per al conjunt de la població infantil, aquest índex és de 21.8.4. La descripció dels índexs de pobresa i privació es troben a l'annex A.

Taula 4. Població infantil, pobresa i privació segons els grups d'edats dels infants

	Nre. de menors de 12 anys	Edat mitjana	Renda eq. mitjana (euros any)	Risc de pobresa infantil (en %)	Dèficit pobresa mitjà	Privació global mitjana
0 - 2 anys	244.473	1,0	16.982	10,0	1.690	20,7
3 - 5 anys	215.781	4,1	17.002	16,0	2.406	21,9
6 - 8 anys	195.494	7,0	15.230	17,9	2.057	18,7
9 - 12 anys	243.076	10,4	15.502	22,3	3.036	24,6
Total	898.824	5,9	16.144	16,9	2.481	21,8

Vegeu les notes de la taula 3.

Font: PHOGUE 7a Onada, versió ampliada

3.2. Població infantil i característiques socioeconòmiques i laborals dels pares

A continuació s'estudia la situació dels infants segons les característiques socioeconòmiques i laborals dels progenitors amb els quals conviuen. La taula 5 mostra la població infantil segons el nombre de pares que treballen a la llar on conviu l'infant. La major part dels infants, 510.000, conviuen en una llar en la qual un sol o cap dels pares treballa, mentre que el 43% restant ho fa en una llar a on tots dos progenitors treballen. L'edat mitjana dels infants en aquests dos tipus de família no és significativament diferent a la mitjana del conjunt dels infants. En canvi, la renda mitjana per adult equivalent, així com tots els indicadors de pobresa monetària i privació, situen els infants en llars a on tots dos progenitors treballen en una situació d'avantatge clar, respecte a aquells que viuen en llars en les quals com a màxim un sol dels progenitors treballa. Tal com assenyalen la majoria d'estudis sobre la pobresa i la privació, la participació d'un segon membre de la parella al mercat de treball és cada cop més una condició necessària per poder escapar de situacions de risc de pobresa monetària. Val la pena destacar, també, que el dèficit de pobresa mitjà per a aquests dos grups no és estadísticament significativa, cosa que indica la presència d'un col·lectiu en situació de clar desavantatge entre els nuclis amb dos membres treballant.

Taula 5. Població infantil, pobresa i privació segons el nombre de pares que treballen a Catalunya l'any 2000

	Nre. de menors de 12 anys	Edat mitjana	Renda eq. mitjana (euros any)	Risc de pobresa infantil (en %)	Desnivell de la pobresa	Privació global mitjana
Cap o un	510.632	6,0	12.163	26,4	2.500	29,2
Tots dos	388.192	5,7	21.012	5,3	2.369	12,4
Total	898.824	5,9	16.144	16,9	2.481	21,8

Vegeu les notes de la taula 3.

Font: PHOGUE 7a Onada, versió ampliada

Les taules 6 i 7 mostren la distribució de la població infantil segons l'estatus laboral del pare i la mare respectivament. La majoria de la població infantil (un 66% que són 592.000 nens) conviu amb el pare treballant per compte aliè, un 19% ho fa amb un pare treballant per compte propi i gairebé un 15% amb un pare que no treballa. Com era previsible, constatem una renda equivalent mitjana molt inferior per als infants que conviuen amb un pare que no treballa, així com unes taxes de pobresa infantil i privació clarament per sobre de la mitjana poblacional. Quan el pare treballa, les taxes de pobresa es redueixen significativament, tant si ho fa per compte aliè com per compte propi. Els nivells de privació són sensiblement més baixos per als treballadors autònoms.

Taula 6. Població infantil, pobresa i privació segons l'estatus laboral del pare a Catalunya l'any 2000

	Nre. de menors de 12 anys	Edat mitjana	Renda eq. mitjana	Taxa de pobresa infantil (en %)	Desnivell de la pobresa	Privació global mitjana
No treballa	133.180	7,2	9.573	51,9	3.474	40,9
Compte propi	172.764	6,3	17.023	6,5	2.035	14,5
Compte aliè	592.880	5,6	17.148	13,3	1.798	20,2
Total	898.824	5,9	16.144	16,9	2.481	21,8

Vegeu les notes de la taula 3.

Font: PHOGUE 7a Onada, versió ampliada

La majoria dels nens de Catalunya també conviuen amb una mare que treballa, un 54%, per bé que un 46% dels nens ho fa amb una mare que no treballa. Com ja constatarem, quan la mare no treballa, el risc de pobresa i privació se situa significativament per sobre de la mitjana poblacional. Els infants amb una mare treballant per compte propi, en canvi, apareixen en una situació de avantatge clar respecte de la mitjana.

Taula 7. Població infantil, pobresa i privació segons l'estatus laboral de la mare a Catalunya l'any 2000

	Nre. de menors de 12 anys	Edat mitjana	Renda eq. mitjana	Taxa de pobresa infantil (en %)	Desnivell de la pobresa	Privació global mitjana
No treballa	416.011	5,7	12.418	23,8	2.097	27,3
Compte propi*	45.890	7,8	19.097	6,3	3.210	8,1
Compte aliè	436.923	6,0	19.284	11,6	3.168	18,0
Total	898.824	5,9	16.144	16,9	2.481	21,8

* Mostra amb entre 20 i 49 observacions

Vegeu les notes de la taula 3.

Font: PHOGUE 7a Onada, versió ampliada

La distribució de la població per quintils de renda familiar equivalent es mostra a la taula 8, a on es pot observar la sobre-representació relativa dels infants entre el

20% més pobre i el 20% més ric de la població.¹⁷ Al primer quintil, hi trobem infants amb una mitjana d'edat una mica superior a la del conjunt de Catalunya.

Taula 8. Població infantil, pobresa i privació segons quintils de renda familiar equivalent a Catalunya l'any 2000

	Nre. de menors de 12 anys	Edat mitjana	Renda eq. mitjana	Privació global mitjana
1	224.320	6,6	6.666	38,7
2	152.298	5,6	10.809	22,9
3	143.584	5,6	14.015	19,2
4	162.037	5,2	18.290	18,1
5	216.584	5,9	29.301	8,0
Total	898.824	5,9	16.144	21,8

Vegeu les notes de la taula 3.

Font: PHOGUE 7a Onada, versió ampliada

Finalment, aquest apartat descriptiu conclou amb la situació dels infants respecte al règim de propietat de l'habitatge en el qual viuen (vegeu la taula 9). Podem constatar que poc més d'un quart dels infants viuen en habitatges en règim de lloguer, mentre que els $\frac{3}{4}$ restants ho fan en règim de propietat o accés a la propietat. Aquí també constatem les diferències entre la renda equivalent mitjana dels que estan en règim de lloguer i els que ho estan en règim de propietat, i s'obté que els que ho fan en règim de lloguer estan en situació de desavantatge clar. Confirmem el resultat mirant la taxa de pobresa i privació. Val la pena destacar també, en aquest cas, que la diferència en el dèficit de pobresa mitjà per a aquests dos grups no és estadísticament significativa, cosa que indica la presència d'un col·lectiu d'infants en situació de desavantatge clar també entre els nuclis en règim de propietat.

Taula 9. Població infantil, pobresa i privació segons el règim de tinença de l'habitatge a Catalunya l'any 2000

	Nre. de menors de 12 anys	Edat mitjana	Renda eq. mitjana	Taxa de pobresa infantil (en %)	Desnivell de la pobresa	Privació global mitjana
Lloguer i altres	186.020	6	13.202	25,6	2.658	34,8
Propietat	712.804	5,9	16.890	14,7	2.403	18,5
Total	898.824	5,9	16.144	16,9	2.481	21,8

Vegeu les notes de la taula 3.

Font: PHOGUE 7a Onada, versió ampliada

En resum, la taxa de pobresa infantil a Catalunya, així com els indicadors de privació ens indiquen que els infants a Catalunya es troben en una situació de relatiu

17. Cada quintil té el mateix número d'infants, menors de 12 anys, una cinquena part del total d'infants a Catalunya. El primer quintil conté el 20 per cent dels infants més pobres i el darrer quintil el 20 per cent dels infants més rics.

desavantatge respecte a les llars sense infants. Entre les llars amb infants, hem constatat que les famílies nombroses i, sobretot, les llars monoparentals, mostren una situació de desavantatge clar respecte a les parelles amb un o dos fills, cosa que suposaria polítiques de suport específiques per als infants que conviuen en aquest tipus de llars. També hem constatat alguns dels resultats que ens indica la literatura recent sobre la pobresa a Catalunya: en termes de benestar econòmic, quan al nucli familiar hi treballen ambdós membres, els infants estan molt millor que quan només hi treballa un o cap membre. Igualment, els infants en llars en règim de tinença de l'habitatge de lloguer, pateixen riscos de pobresa i privació molt per sobre de la mitjana.

4. Instruments d'anàlisi: la micro-simulació

4.1. La micro-simulació: els models EspaSim i EUROMOD

Tal com ja s'ha assenyalat, en aquest treball s'avaluarà l'impacte de la política de suport a les famílies a partir de models de micro-simulació estàtica. Més concretament, s'utilitzarà el model **EspaSim**,¹⁸ un model de micro-simulació de prestacions i impostos per al conjunt de l'Estat espanyol, en una versió elaborada especialment per a l'estudi de la política de suport a les famílies a Catalunya, i **EUROMOD**,¹⁹ un model de micro-simulació per al conjunt de països de la Unió Europea abans de maig de l'any 2004.

EspaSim és un model integrat de micro-simulació d'impostos i subsidis per a l'Estat espanyol. Es tracta d'un programa informàtic fàcil d'utilitzar (*user-friendly*) que permet d'estimar l'impacte que diferents escenaris de política fiscal (ja sigui en el sistema impositiu o en el de prestacions monetàries) tindrien sobre la renda disponible d'una mostra representativa en els aspectes de població d'individus i famílies. Així, EspaSim utilitza microdades individuals d'ingrés, despesa i altres variables rellevants, procedents d'enquesta i representatives de la població, en aquest cas, catalana. Ateses les característiques de cada individu/llar, a més de la seva renda i despesa, EspaSim permet estimar el deute tributari i les prestacions que pagaria i/o rebria sota escenaris de política fiscal alternatius. Això permet conèixer, per exemple, el cost que en termes de recaptació impositiva comporta un determinat escenari de política, quins serien els beneficiats per la introducció d'una determinada prestació familiar o l'impacte d'aquesta sobre la pobresa i la desigualtat econòmiques.

Una de les principals aportacions de la tècnica de la micro-simulació és la capacitat per a tenir en compte la heterogeneïtat en les circumstàncies individuals. Encara avui la majoria de les previsions realitzades sobre el possible impacte d'una reforma del sistema impositiu o de subsidis es fan a partir de «llars o individus tipus» (per exemple, una parella amb dos fills i diferents nivells d'ingressos que vàiem a l'epígraf anterior). No obstant això, atesa la gran diversitat de circumstàncies personals, qualsevol avaluació basada solament en aquestes llars tipus no pot ser més que aproxi-

---

18. Vegeu <http://selene.uab.es/espasim>.

19. Vegeu la web d'EUROMOD: <http://www.iser.essex.ac.uk/msu/emod/>.

mada i sovint enganyosa. EspaSim utilitza microdades procedents de mostres representatives de la població, cosa que permet uns resultats sensibles a la diversitat que caracteritza el món real.

Una altra de les aportacions d'EspaSim és que es tracta d'un model integrat en el sentit que té en compte l'efecte combinat dels programes impositius i de subsidis principals, reflecteix la complexitat del sistema i bona part de les interaccions entre els diferents programes existents, i ofereix així una visió de conjunt.

D'altra banda, EUROMOD es un model estàtic de micro-simulació que calcula en detall i de forma comparable els impostos i les prestacions socials dels 15 països que formaven la Unió Europea abans del maig del 2004.²⁰ El gran avantatge d'aquest model en el marc d'aquest treball és que permet simular reformes de política familiar d'altres països amb la possibilitat de transferir les polítiques d'un determinat país a Catalunya. Les microdades utilitzades per EUROMOD han estat escollides i tractades per experts de cadascun dels països amb l'objectiu de valer-se de les dades més adequades per la investigació científica. Tant les dades com les polítiques són actualitzades i implementades per reflectir el sistema fiscal i la població de 30 de juny de l'any 2005. En aquest estudi utilitzem EUROMOD per simular les polítiques familiars d'Alemanya, Àustria, França i el Regne Unit a la població de Catalunya.

4.2. Hipòtesis adoptades en la micro-simulació de polítiques

Un dels grans avantatges dels models de micro-simulació és que simulen en detall cada component del sistema d'impostos i prestacions sobre una base de microdades representativa de la població catalana. Aquests models també poden estimar els efectes de reformes recents o futures (o hipotètiques) sobre una mateixa base de dades. El principal desavantatge, però, és que la micro-simulació és estàtica. La micro-simulació estàtica no té en compte cap reacció sobre el comportament dels agents induïda pel canvi en la política. Es tracta així de càlculs purament aritmètics que recullen l'efecte a molt curt termini o instantani d'una reforma, abans que els agents ajustin el seu comportament com a conseqüència de la reforma fiscal. Així, aquests models no permeten de visualitzar canvis en la natalitat o l'oferta de treball femenina que resulten d'una determinada política familiar.

Una altra de les hipòtesis adoptades en els càlculs que presentarem sobre l'efecte de les polítiques familiars que ens ocupa és que no té en compte les possibles diferències entre el sistema fiscal i de prestacions «en teoria» i el sistema «en la pràctica». És a dir, se suposa que tothom que té l'obligació de pagar impostos els paga d'acord amb la legislació vigent i que tothom que té dret a una prestació econòmica la rep. Així, no es modelitzen aspectes importants relacionats amb el frau fiscal ni tampoc l'assignació fraudulenta de prestacions. Tampoc no es té en compte la no-percepció d'un determinat ajut (a causa de l'error burocràtic o la no-sol·licitud per part del beneficiari), encara que es tingui dret a percebre'l.

Finalment, per bé que el nostre instrumental ha procurat de tenir en compte tant com ha pogut el detall del sistema impositiu i de prestacions, les limitacions de les microdades en molts casos no han permès de considerar algunes de les caracterís-

---

20. Per a més detalls, vegeu Immervoll et al. (1999) i Sutherland (2000).

tiques de la política estatal o catalana. Algun exemple pot ser il·lustratiu. En el cas de la prestació universal per infant a càrrec, la manca de dades no ens ha permès distingir l'import de la prestació d'acord amb el mes de naixement de l'infant. Els càlculs, en aquest cas suposen que tots els infants reben la totalitat de l'import el mateix any. La base de dades emprades, tampoc no té informació sobre la incapacitat dels infants ni sobre la relació d'acolliment i la de tutela o curatela. El detall sobre les hipòtesis que hem utilitzat per a la modelització de les diferents polítiques estudiades es presenta a l'annex B.

4.3. Altres definicions i opcions metodològiques

L'anàlisi que es presenta també ha requerit tot un conjunt d'hipòtesis complementàries de caràcter més metodològic que fan referència a la manera amb què es mesuren els efectes de la política.

En primer lloc, per mesurar la importància de cada una de les polítiques analitzades, s'avalua l'efecte net que tenen sobre la renda disponible de cada família. La renda disponible es construeix sumant les *rendes del treball* (tant per compte aliena com per compte pròpia), les *rendes del capital* (tant mobiliari com immobiliari), les *prestacions econòmiques públiques* i les *transferències de renda entre particulars* (com pensions compensatòries entre cònjuges) i deduint després els *impostos directes* i les *contribucions a la Seguretat Social*.²¹ En tractar-se de renda familiar, es consideren conjuntament les aportacions de renda individuals de tots els individus que conviuen en una mateixa família o llar.

D'aquesta manera, a l'hora d'avaluar l'efecte de la prestació universal per fill a càrrec es considera la diferència de renda disponible de la llar abans i després d'assignar aquesta prestació. Igualment, l'efecte de les deduccions fiscals (com el mínim familiar per descendent) es mesura a través de la diferència entre la renda disponible familiar amb i sense considerar aquesta deducció fiscal.

En segon lloc, hi ha la definició d'infant adoptada, que serà especialment rellevant a l'hora d'estudiar l'impacte de les polítiques sobre aquest col·lectiu. Sobre quina és l'edat per sota de la qual podem considerar la infància, no hi ha un consens universal. En aquest treball hem seguit les directrius que marca la Llei 18/2003 de famílies a Catalunya i que defineix com a infant «tota persona menor de dotze anys», deixant per adolescent tota persona amb una edat compresa entre els dotze anys i la majoria d'edat establerta per la llei.²²

Un altre element important a l'hora d'interpretar les xifres que es presentaran és la hipòtesi adoptada pel que fa a com es reparteixen els recursos en les famílies. L'estudi suposa que la renda és compartida igualitàriament en el si de les famílies. Així, la renda disponible de la llar es considera un indicador del benestar econòmic de cadascun dels individus en la llar, i també dels infants que hi conviuen.

En tots els càlculs que requereixen una ordenació de la població per nivells de renda (població per quintils, índexs de desigualtat i pobresa) la renda familiar s'ha

---

21. No es consideren les prestacions no monetàries en béns i serveis.

22. Aquesta definició divergeix de la recomanada per UNICEF, que estableix el període de la infància en edats inferiors als 18 anys.

ajustat segons l'escala d'equivalència de l'OCDE modificada, que és la que recomana Eurostat. Segons aquesta escala, les necessitats de la llar augmentaran amb el nombre d'adults, en un factor de 0,5 per cada adult addicional al primer i un factor de 0,3 per cada menor de 14 anys. D'aquesta manera, a l'hora d'ordenar els nivells de benestar, no tan sols es té en compte el nivell de renda familiar, sinó també la composició de les famílies. Finalment, en els càlculs es repondera cada llar segons el nombre de membres que conté, de tal manera que treballem amb la distribució personal segons la qual cada individu té assignada la renda equivalent de la llar en la qual conviu.

5. Les microdades utilitzades

Un dels elements més importants a l'hora d'avaluar polítiques amb els models de micro-simulació, són les microdades. La fiabilitat d'aquestes serà crucial a l'hora de fer bones prediccions sobre l'impacte de la política. En aquest epígraf descrivim les microdades emprades en les nostres simulacions, així com els procediments que hem emprat per tal que siguin representatives de la població catalana l'any 2005, que serà l'escenari de referència per avaluar les nostres simulacions.

Les dades utilitzades en aquest estudi provenen de la versió ampliada de la 7a Onada del Panell de Llars de la Unió Europea (PHOGUE) per a l'any 2000, elaborada per l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Aquesta és la base de dades més recent amb informació microeconòmica més rica, tant en l'àmbit individual com en el de la llar, a Catalunya.²³ La mostra catalana d'aquesta base de dades és de 1.580 llars, amb un total de 4.423 individus. Aquesta mostra és estadísticament significativa i representativa de la població de Catalunya el 31 de desembre de l'any 2000. El PHOGUE conté informació detallada sobre la renda individual diferenciada per fonts (treball, capital, transferències privades o prestacions socials), i d'altres característiques econòmiques, socials i demogràfiques rellevants per la micro-simulació de la política fiscal i de prestacions. La informació individual correspon a entrevistes fetes a tots els membres de la llar amb 16 anys o més. La informació sobre el menors de 16 anys es restringeix a dades demogràfiques bàsiques com l'edat, el sexe i la relació de parentesc amb altres membres de la llar.²⁴

Cal tenir en compte que el PHOGUE només conté informació de la població censada resident a llars privades. Així, les persones sense sostre o que viuen en institucions o hospitals no estan incloses a la mostra i excloses, per tant, de la nostra anàlisi. Una part d'aquesta població són infants. D'acord amb el Cens, a Catalunya la població que vivia en habitatges col·lectius l'any 2001 era de 38.744 persones (un 0,06% de la població catalana). Entre aquests, 1.115 eren infants, un grup que no considerem en el nostre treball.

---

23. En el moment que vam començar aquest treball també estava disponible la 1a Onada del PaD que, en tractar-se d'una base de dades amb una informació menys rica pel que fa als ingressos, vam optar per no emprar.

24. Vegeu l'INE (1996).

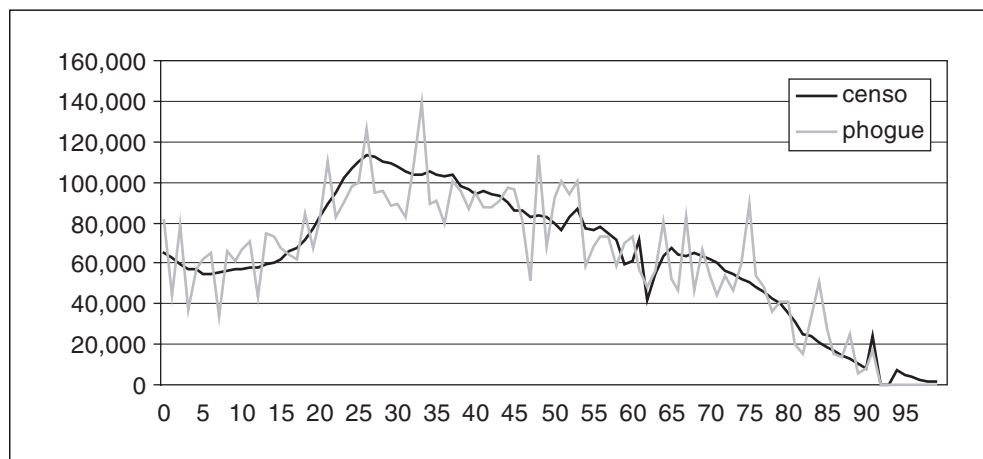
La major part de la informació disponible al PHOGUE correspon a l'any de l'entrevista, que és l'any 2000, per bé que les dades referides als ingressos corresponen a l'any anterior, el 1999.

5.1. L'estructura demogràfica al PHOGUE. Una comparació amb el Cens

Un primer element a l'hora d'avaluar la fiabilitat de les dades del PHOGUE per als nostres objectius, és l'estructura poblacional. Comencem comparant l'estructura demogràfica del PHOGUE amb la que es deriva del Cens de població de l'any 2001.

Pel que fa al total de la població, els ajustos entre ambdues fonts és molt elevat: el PHOGUE recull el 99,3 per cent de la població total del Cens. La figura 12 presenta els totals poblacionals al PHOGUE i els que es deriven del Cens de població resident en habitatges, segons grups d'edat. La forma que tenen les distribucions segons grups d'edat és força similar, per bé que la distribució del PHOGUE és més erràtica entorn de la corresponent al Cens. Entre els menors de 12 anys, sembla que el PHOGUE tendeix a compensar la sobreestimació de la població d'infants d'un any determinat amb la subestimació de la població l'any següent.

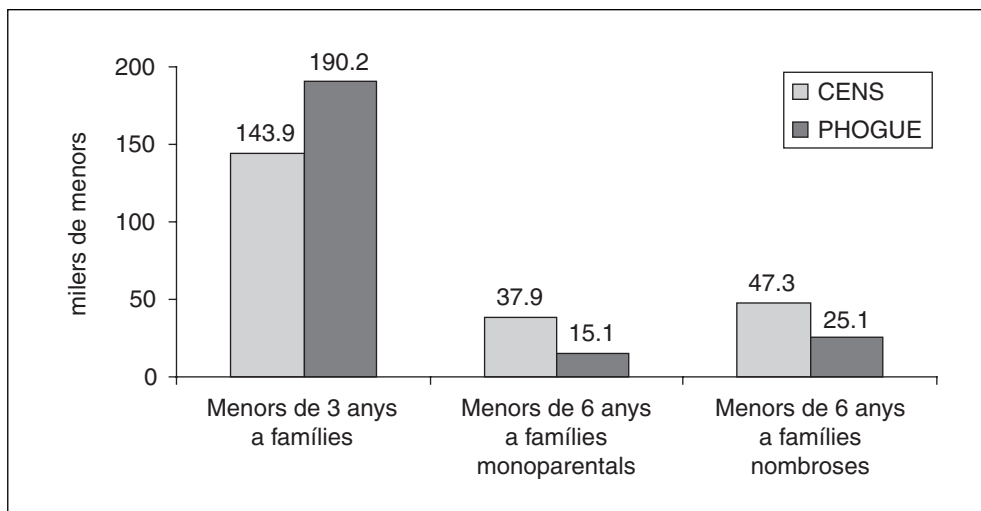
Figura 12. Distribució de la població catalana per edats al PHOGUE i al Cens

Fonts: PHOGUE-CAT 7a Onada, Cens 2001 (www.ines.es)

Com que les prestacions familiars catalanes beneficien grups poblacionals molt específics i relativament reduïts, i atesa la grandària reduïda de la mostra catalana al PHOGUE, hem considerat necessari estudiar amb més detall la representativitat de la nostra mostra pel que fa a aquests grups. La figura 13 mostra el nombre de menors potencialment beneficiaris de les prestacions familiars catalanes al Cens i al PHOGUE. Tal com pot observar-se, el PHOGUE tendeix a sobreestimar el nombre de menors de 3 anys que viuen en famílies que no son monoparentals o nombroses i a subestimar els menors de 6 anys que viuen en famílies monoparentals i nombroses, cosa que ens ha portat a reponderar la mostra per tal de garantir que els totals poblacionals de la nostra mostra per a aquests col·lectius coincideixen entre ambdues fonts.

Figura 13. Nombre de menors potencialment beneficiaris de prestacions familiars catalanes al Cens i al PHOGUE

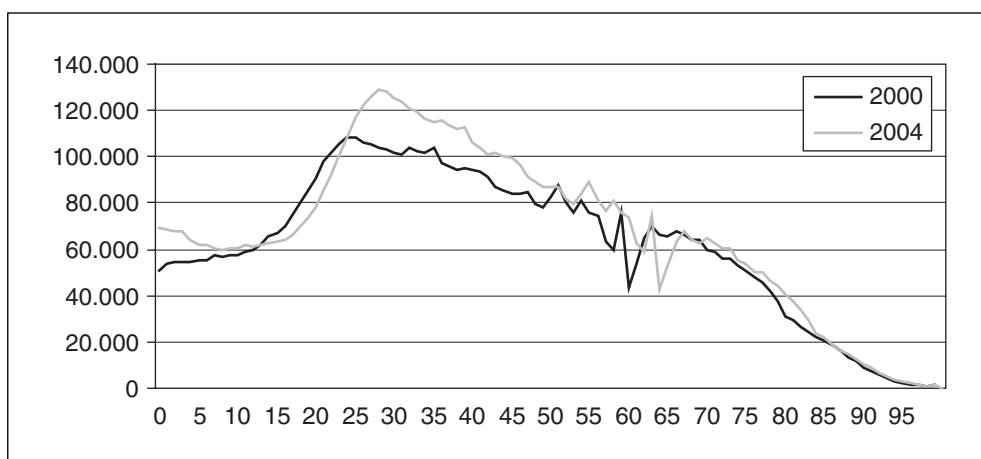

Fonts: PHOGUE-CAT, Cens 2001 (www.ines.es)

5.2. Correccions poblacionals i elevació de la població l'any 2005

La població catalana ha experimentat canvis demogràfics importants els darrers anys. Segons el Padró municipal d'habitants, entre el any 2000 i el 2004 la població catalana va créixer en més de mig milió de persones (un increment de gairebé un 9%). La figura 14 mostra que aquest increment és particularment important entre els menors de 7 anys i els adults en edat de treballar.

Figura 14. Població catalana per edat segon el Padró de Catalunya. Anys 2000 i 2004

Font: Padró municipal d'habitants (www.idescat.net)

Com que l'objectiu d'aquest estudi es apropar-se de la manera més fiable possible a la realitat demogràfica de l'any 2005, la mostra del PHOGUE es repondera també d'acord amb els canvis demogràfics entre l'any 2000 i el 2005. Els detalls de les correccions aplicades als factors d'elevació s'expliquen a l'annex C.

Amb aquests nous factors d'elevació corregits per a l'any 2005, l'estructura per edats de la població de la mostra utilitzada, s'ajusta perfectament a la població projectada per a l'any 2005.

5.3. Elevació de les rendes a nivells del 2005

Finalment, una qüestió important es refereix a la indexació de les rendes, que a la nostra mostra es refereixen a l'any 1999. El mètode utilitzat per actualitzar les dades de renda fins a l'any 2005 consisteix en l'aplicació d'uns índexs construïts a partir de dades externes. Els índexs d'actualització de les rendes procedents del treball per compte aliè i per compte propi i les rendes del capital, s'han construït utilitzant les estadístiques de Comptabilitat Nacional disponibles. Les dades de Comptabilitat Nacional també han estat utilitzades per construir els índexs d'actualització de les rendes provenint de transferències privades, prestacions contributives d'atur, pensions i altres prestacions. Els índexs aplicats a les prestacions no contributives (per exemple, la prestació assistencial d'atur o la prestació no contributiva per jubilació) s'han calculat utilitzant la variació de l'import nominal d'aquestes prestacions. Les despeses en el pagament d'hipoteques s'actualitzen a partir de la variació mitjana publicada pel Banc d'Espanya. Finalment, les despeses mèdiques i en lloguers s'actualitzen a partir de les variacions de l'Índex de Preus al Consum en despeses mèdiques i d'habitatge, respectivament.

En aquest epígraf hem descrit les microdades, així com les correccions que hem aplicat a les mateixes, per tal de simular les polítiques familiars a Catalunya. Aquestes microdades seran les que emprarem en l'avaluació de les polítiques que presentem en els propers epígrafs.

6. L'impacte de les polítiques de suport a les famílies amb fills a Catalunya. Escenaris 2003 i 2005

Un cop descrites les polítiques familiars a Catalunya, així com els instruments utilitzats per a l'avaluació d'aquestes, passem a l'anàlisi dels resultats. En aquest epígraf es descriu l'impacte sobre la població catalana de la política de l'any 2005, la nostra política de referència, i es compara aquest impacte amb la política de l'any 2003.

6.1. L'impacte de la política familiar a Catalunya l'any 2005

La taula 10 presenta el nombre d'infants beneficiaris i la despesa pels diferents instruments de política d'ajut a les famílies, distingint els programes estatals i els programes catalans. Abans de passar a comentar les xifres, és interessant assenyalar dues coses. Primer, la diversitat pel que fa a la definició de fill a càrrec en les diferents polítiques estudiades. Mentre que en el cas de l'IRPF l'edat de descendent elegible va fins als 25 anys, la prestació per menor a càrrec (estatal) s'atorga fins als 18 anys. Igualment, la deducció per maternitat (estatal) i la prestació universal per infant a càrrec (catalana) fins als 3 anys. Els ajuts catalans a les llars monoparentals o a les famílies nombroses es donen als infants fins als 6 anys. (vegeu la segona columna de la taula 10). En segon lloc, noteu que a la nostra mostra no hi tenim cap família beneficiària de la prestació per part múltiple ni tampoc cap família elegible a les prestacions per llars en situació de vulnerabilitat especial, cosa que indica el reduït impacte global d'aquestes polítiques –per bé que poden tenir uns efectes molt importants sobre algunes poques famílies. Aquestes prestacions no es tindran doncs en compte a la nostra anàlisi.

La tercera columna de la mateixa taula mostra el nombre d'infants beneficiaris dels diferents instruments. Noteu que, ateses les condicions d'elegibilitat, les prestacions estatals arriben a més d'un milió d'infants (menors de 18 anys) a Catalunya, mentre que les catalanes a més de 277.000 infants. Amb molta diferència, l'ajut fiscal que arriba a més menors és el mínim familiar per descendents (1,3 milions). La política següent amb importància a Catalunya pel que fa a nombre de beneficiaris, és la prestació catalana universal, que arribaria a 210.000 nens. Seguirien les prestacions estatals per maternitat i assistencial amb 148.000 i 103.000 perceptors res-

Taula 10. Nombre d'infants beneficiaris i despesa en ajuts a les famílies amb infants. Total i per programes. Sistema de l'any 2005

	Edat fins a	Nre. infants beneficiaris	Nre. infants beneficiaris menors de 12 anys	Despesa total (milers €)	Distribució de la despesa (en %)
ESTATALS	<18	1.171.811	823.311	708.017	79
Mínim familiar per descendents (IRPF)	<25	1.330.403	764.984	545.216	61
Deducció per maternitat (IRPF)	<3	148.258	148.258	137.410	15
Prestació per menor a càrrec	<18	103.008	61.166	28.362	3
Prestació per naixement 3r fill/a	<1	646	646	1.287	0
Prestació per part múltiple	<1	0	0	0	0
CATALANS	<13	277.455	277.455	184.674	21
Prestació universal per infant a càrrec	<3	210.554	210.554	121.069	14
Prestació per famílies nombroses	<6	56.255	56.255	36.566	4
Prestació per famílies monoparentals	<6	10.646	10.646	6.920	1
Prestació per part múltiple	<1	0	0	0	0
Prestació per famílies en situació de vulnerabilitat	<13	0	0	0	0
Deducció per naixement (IRPF)	<1	78.382	78.382	20.120	2
TOTAL	<18	1.182.908	833.765	892.692	100

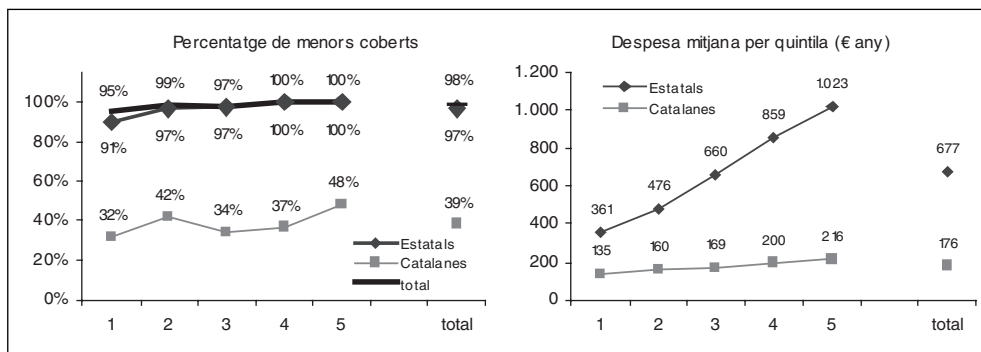
Font: EspaSim

pectivament. Els ajuts catalans a famílies nombroses i a llars monoparentals els reben 56.000 i 10.000 beneficiaris respectivament.

Pel que fa a la despesa, noteu que del total que reben les famílies amb fills, uns 900 milions d'euros, un 79% correspon a ajuts estatals i un 21% a ajuts específicament d'àmbit català. Amb molta diferència, el programa més important correspon al Mínim familiar per descendents, implementat a través de l'IRPF, que representa el 61 per cent de la despesa total. La deducció per maternitat i l'ajut universal català representen entorn d'un 15 per cent del total de despesa, mentre que la prestació assistencial i la prestació a famílies nombroses és entorn d'un 4%. Finalment, l'ajut a llars monoparentals o la deducció per naixement, ambdós catalans, tenen un pes inferior al 2% en la despesa total.

Quina és la cobertura que proporciona aquesta política d'ajut a les famílies amb infants? La figura 15 mostra que el 98% dels menors de 12 anys a Catalunya reben algun tipus d'ajut. Podríem parlar d'una cobertura gairebé total per a aquest col·lec-

Figura 15. Cobertura i despesa mitjana per quintils. Ajuts catalans i estatals de l'any 2005

Font: EspaSim

tiu d'edat. El 97% reben ajut estatal i el 39% ajut català. Només un 1% reben ajut exclusivament català. Per quintils de renda podem veure que mentre que el 40 per cent de la població infantil més rica està coberta en un 100%, un 5 per cent queda sense cobertura entre el 20% de la població més pobre i un 3% del 3r quintil. Els instruments de política catalana, mostren una cobertura lleugerament més alta al 2n i 5è quintils.

Aquesta cobertura no es correspon amb una despesa uniforme per nivells de renda. Noteu a la figura 15 que la despesa mitjana per infant i per quintils creix amb el nivell de renda de la llar en la qual l'infant conviu. Aquesta tendència és especialment clara per al cas dels ajuts estatals: el primer quintil rebria 361 €, mentre que el darrer rebria gairebé tres vegades aquesta quantitat: 1032 €. Aquest darrer resultat està dominat pel Mínim familiar de l'IRPF, ja que l'estalvi impositiu que comporta aquesta deducció depèn positivament del nivell de renda del contribuïent.²⁵ La deducció per maternitat també reforçaria aquesta tendència, ja que les mares treballadores amb fills menors de 3 anys es troben sobre-representades als decils més alts. La prestació assistencial no aconseguiria compensar aquesta tendència. El conjunt de l'ajut a Catalunya també creix amb la renda, per bé que de manera menys pronunciada. En aquest últim cas, la distribució de la despesa mostra implícitament que de les famílies elegibles als ajuts catalans (amb fills menors de 3 anys o nombroses) se situen amb nivells de renda relativament superiors.²⁶

L'impacte redistributiu d'aquest conjunt d'ajuts tant sobre la desigualtat, mesurada d'acord amb l'índex de Gini, com sobre la pobresa agregada, és molt petit. La taula 11 mostra els efectes de la política sobre la distribució de la renda i la pobresa. La primera filera mostra l'índex de Gini i l'abast i la intensitat de la pobresa monetària abans de política i les següents fileres els mateixos índexs un cop aplicats els ajuts

25. Com que la deducció afecta la base imposable i l'IRPF té una escala de gravamen progressiva, el benefici que obtenen les famílies amb fills que paguen impostos és una funció que creix amb la renda del contribuïent. L'estalvi impositiu que obtenen les famílies amb fills és igual al tipus marginal.

26. Per a una anàlisi de l'impacte dels ajuts a les famílies amb fills a Espanya des d'una perspectiva comparativa vegeu Levy (2003).

als infants. Els efectes sobre la desigualtat i sobre la pobresa per al conjunt de la població no són estadísticament significatius. Sobre la pobresa infantil, diríem que la política aconseguix reduir en més de 2 punts de percentatge l'abast, que passa d'un 19,2 a poc menys d'un 17%. Els ajuts estatals, en aquest cas a través de les prestacions assistencials per menor a càrrec, és l'instrument de política més important. Els ajuts catalans, no aconseguixen reduir l'abast de la pobresa més enllà del que ho fan els ajuts estatals, però sí que milloren l'indicador d'intensitat.

Taula 11. Efecte sobre la desigualtat i la pobresa. Ajuts familiars de l'any 2005

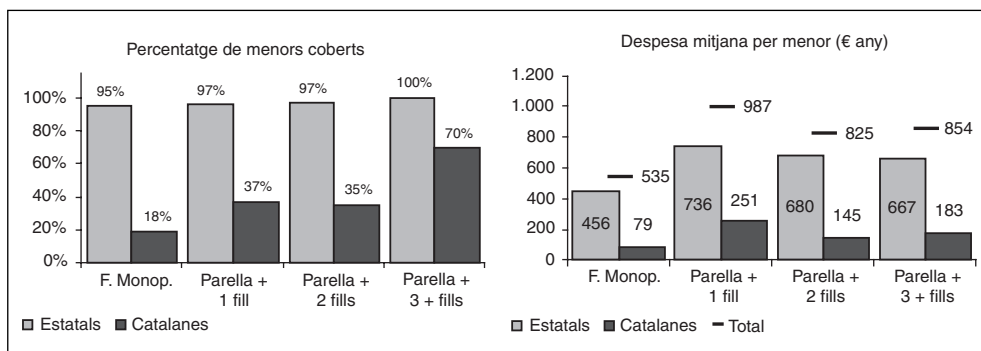
	Desigualtat	Pobresa			
	Gini (en %)	Abast Pobl. total (en %)	Intensitat Pobl. total (en %)	Abast Pobl. infants (en %)	Intensitat Pobl. infants (en %)
Abans de política	28,8	15,9	4,7	19,2	5,9
Amb ajuts estatals	28,7	15,2	4,5	16,9	5,4
Amb ajuts catalans	28,7	15,7	4,6	18,3	5,7
TOTAL	28,7	15,2	4,5	16,9	5,2

Font: EspaSim

Finalment, la figura 16 mostra la cobertura i la despesa mitjana per infant segons el tipus de llar, distingeix les famílies monoparentals de les parelles amb 1, 2 i 3 o més fills. Pel que fa a la cobertura, novament veiem que la majoria d'infants estan coberts per les prestacions estatals. Només un 5% dels infants en llars monoparentals i un 3% dels que ho fan amb una parella amb 1 i 2 fills no gaudeixen de cobertura estatal. Les prestacions catalanes donen una major cobertura als infants en famílies nombroses (que en cobreixen un 70%) que a la resta d'infants. Sorpren el baix nivell de cobertura de què gaudeixen les famílies monoparentals, que indicaria que aquest tipus de llar té en molts casos els infants amb edats superiors als 6 anys. La política catalana, orientada als menors de 3 anys cobriria entorn d'un 35% dels infants que conviuen amb parelles amb 1 i 2 fills.

Pel que fa a la despesa que reben els menors en diferents estructures familiars (vegeu també la figura 16), noteu que són els infants en parelles amb un sol menor els més beneficiats per la política tant estatal com catalana i reben 987 € l'any. Les famílies nombroses i les parelles amb dos infants rebrien per sobre dels 800 €. Són els infants de les llars monoparentals, els que sembla que es queden una mica al marge, ja que reben poc més de 500 €. En aquest tipus de llars, els beneficis que deriven de la política estatal i catalana són significativament inferiors als que obtenen els infants en altres estructures familiars.

Figura 16. Cobertura i despesa mitjana per menor segons tipus de llar. Ajuts familiars de l'any 2005

Font: EspaSim

En síntesi, entre 1/5 i 1/3 de la política d'ajuts a famílies amb infants a Catalunya (segons mirem la despesa o la cobertura) correspon a la política de la Generalitat de Catalunya. La resta correspon a la política estatal. Si la combinació de la política estatal i l'específicament catalana aconseguiria arribar a un 98% dels infants de Catalunya, la distribució de la despesa es revela molt desigual per nivells de renda. De fet, els guanys mitjans per infant derivats de la política són clarament creixents per nivells de renda. Aquesta tendència té en el seu origen una política estatal de suport a les famílies basada en deduccions fiscals de base que es veu reforçada per altres instruments, tant estatals com catalans. En conjunt, la política no aconsegueix alterar la distribució relativa de la renda i els seus efectes sobre la pobresa infantil són molt moderats.

6.2. L'impacte de les reformes del Govern actual. Una comparació dels escenaris de política 2003 i 2005

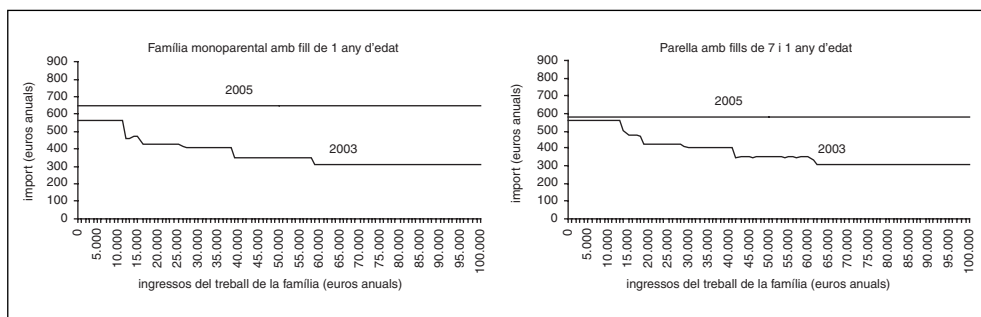
Des de l'any 2003, any en el qual l'actual Govern català arriba al govern, s'han produït una sèrie de modificacions en la política de suport a les famílies amb infants. Bàsicament hi ha quatre diferències entre les prestacions familiars catalanes de l'any 2003 i les de l'any 2005, que enumerem a continuació:

- (1) L'import de la prestació econòmica de caràcter universal per infants a càrrec s'incrementa en una taxa per sobre de la inflació.
- (2) Les prestacions familiars catalanes passen a estar exemptes de tributar a l'IRPF. L'any 2003, en canvi, sí que formaven part de la base imposable.
- (3) Es creen dues noves prestacions: per part múltiple i per famílies en situació de vulnerabilitat especial.
- (4) S'amplia la cobertura de la prestació econòmica universal a menors de 6 anys que viuen en família monoparental.

En aquest epígraf s'estudia l'impacte d'aquests canvis normatius, comparant els escenaris de política familiar dels anys 2003 i 2005. Els nostres càlculs tenen en

compte totes les polítiques enumerades excepte les prestacions per part múltiple i la prestació per famílies en situació de vulnerabilitat especial, a causa que no tenim observacions a la nostra mostra que acompleixin els criteris d'elegibilitat. Per dur a terme la comparació d'aquests dos anys, es pren com a referència el sistema de l'any 2005 i s'elabora un escenari contrafactual que substitueix els ajuts del 2005 pels vigents l'any 2003, indexats d'acord amb l'augment de l'IPC entre 2003 i 2005.²⁷ Així, podem comparar el que hauria passat si la política familiar catalana l'any 2005 fos la de l'any 2003 en lloc de la que realment tenim amb els canvis apuntats.

Figura 17. Polítiques familiars catalanes els anys 2003 i 2005. Famílies tipus

Notes: Per a ambdues famílies, els ingressos del treball són el producte de multiplicar un salari fix de 9,23 € per hora per un nombre creixent d'hores treballades.

Font: EspaSim

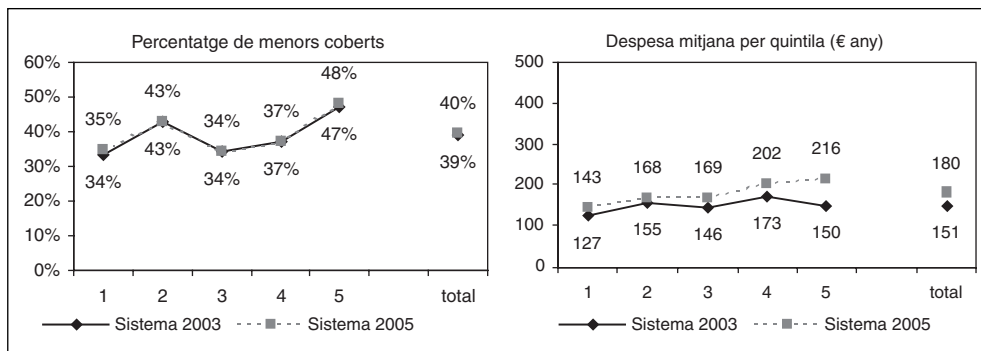
La figura 17 il·lustra aquests canvis a través de dos exemples amb famílies tipus. La primera família consisteix en una mare treballadora soltera de 41 anys amb un fill d'1 any. Podem veure com la prestació que rep aquesta l'any 2005 és superior, per tot nivell de renda, a la que hauria rebut si el sistema del 2003 no s'hagués modificat. Aquest és el resultat d'un augment de la prestació per llars monoparentals per sobre de la inflació. Com que aquesta prestació ja no forma part de la base imposable de l'IRPF, podem comprovar com els majors guanys associats a aquest canvi legislatiu són per a les rendes relativament més elevades. Per a la segona família tipus, una parella els cònjuges de la qual tenen 41 anys i només treballa el marit, els canvis normatius tendeixen a beneficiar les rendes més elevades, segons el tipus marginal del contribuent.

Quin impacte tenen aquests canvis sobre el conjunt de la població catalana? Les nostres simulacions ens indiquen el següent. En primer lloc, el sistema de l'any 2005 cobreix uns 4.000 menors més dels que hauria cobert el sistema de l'any 2003, així és cobreix entorn d'un 0,5% més d'infants. La despesa és 7,3 milions superior del que hauria estat en l'escenari 2003. Aquests canvis són, no obstant això, marginals i no aconsegueixen modificar de manera significativa els nivells de pobresa i desigualtat relativa. Pel que fa a la cobertura dels dos sistemes per quintils, el sistema

27. Entre el gener del 2003 i del 2005 l'índex de preus de consum (IPC) va créixer un 6,54%.

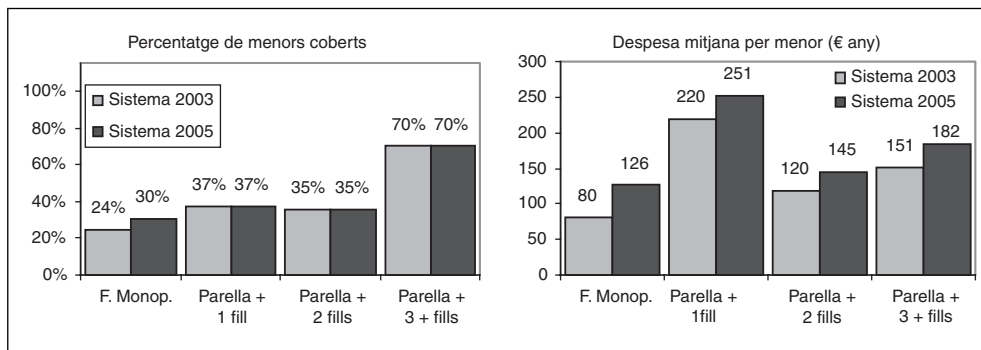
de l'any 2005 cobreix una mica més les poblacions del primer i últim quintil. Tal com indicava l'anàlisi per famílies tipus, si a algú beneficien els canvis és sobretot a les llars amb infants dels quintils més rics. (vegeu la figura 18). La despesa mitjana s'incrementa per a tots els quintils, però principalment en l'últim, gràcies al fet que les prestacions no formen part de la base imposable de l'IRPF.

**Figura 18. Cobertura i despesa mitjana per quintils.
Prestacions catalanes els anys 2003 i 2005**

Font: EspaSim

**Figura 19. Cobertura i despesa mitjana per menor per tipus de llar.
Prestacions catalanes els anys 2003 i 2005**

Font: EspaSim

7. Reformes I.

Avaluació de les propostes electorals dels partits que formen part del Govern català

En aquesta secció s'analitzen les propostes de reforma de les prestacions econòmiques a Catalunya, d'acord amb les promeses incloses al programa electoral de cada un dels partits que formen part del Govern. Primer es descriuen les propostes, per passar després a avaluar-les.

La proposta electoral del PSC

Els principals elements que formen la proposta electoral del PSC (Partit dels Socialistes de Catalunya) són els següents:

- Substituir l'actual prestació universal per infants per una prestació econòmica directa i universal per cada infant a càrrec menor de 18 anys. L'import era de 600 € anuals per menor a càrrec, amb la possibilitat de capitalitzar-ne el total corresponent a tres anys.
- Incrementar l'import d'aquesta prestació en un 25% per a les famílies monoparentals i amb pocs recursos econòmics. El Programa de Govern del PSC no concreta com es determinarien les famílies amb pocs recursos econòmics.
- Atorgar una prestació econòmica universal de 300 € per naixement o adopció.

La proposta electoral d'ERC

Els principals elements que formen la proposta electoral d'ERC (Esquerra Republicana de Catalunya) són els següents:

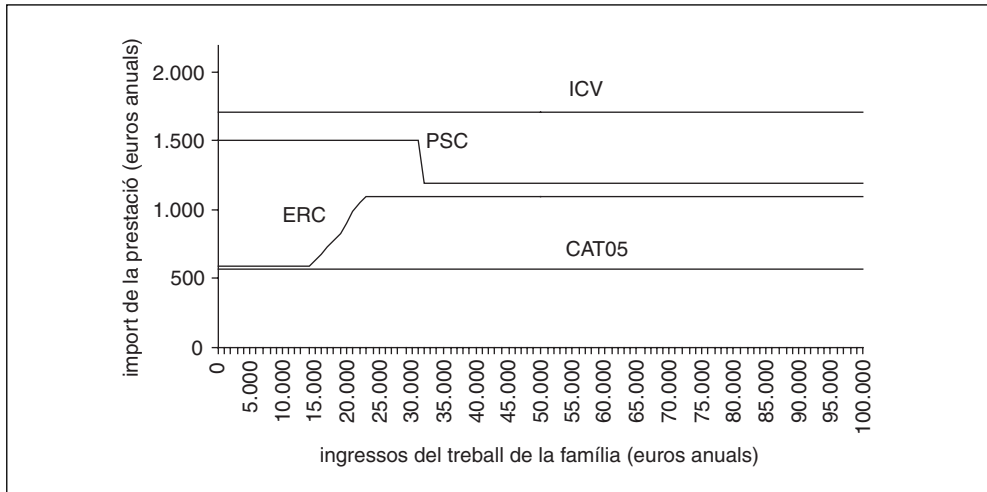
- Ampliar el límit d'edat de l'actual prestació universal per infant fins als 6 anys i fins als 8 en cas d'infants en família nombrosa. La quantia d'aquesta prestació seria de 600 € i 650 en el cas de famílies nombroses.
- Introduir una deducció en el tram autonòmic de l'IRPF de 350 € per fill nounat.
- Introduir una deducció en el tram autonòmic de l'IRPF de 250 € per fill menor de 18 anys ampliable fins als 23 anys quan segueixin estudis reglats o estiguin en situació d'atur.

La proposta electoral d'ICV-EUiA

Els principals elements que conformen la proposta electoral d'ICV-EUiA (Iniciativa per Catalunya-Verds-Esquerra Unida i Alternativa) són les següents:

- Substituir la prestació universal actual per infant per una transferència familiar directa de caràcter universal per infant menor de 16 anys. La quantia de la prestació seria proporcional (entre el 20 i el 25%) a una renda mínima garantida igual a la pensió contributiva mínima de vellesa per a menors de 65 anys. Això és 408,78 €/mes l'any 2002.
- La quantia de la transferència familiar directa variaria segons el nombre d'infants. L'import seria de 996 € pel primer infant, 720 € pel segon i de 480 € pel tercer i següents infants. A més, es fixaria una quantia màxima per família de 2.400 € per any.

Figura 20. Propostes electorals del PSC, ERC i ICV. Família tipus

Nota: La família consisteix en una parella els cònjuges de la qual tenen 41 anys. La família és de dos fills d'edats de 7 i 1 any. Només treballa el marit.

Acrònims: CAT05: prestació econòmica de caràcter universal per infants a càrrec l'any 2005; ERC: proposta electoral d'ERC; ICV: proposta electoral d'ICV; PSC: proposta electoral del PSC.

En aquests càlculs utilitzem el valor de la prestació suggerit en el programa de govern d'ICV-EUiA, és a dir, 996 € al any (83 € mensuals). Pel que fa al programa del PSC se suposa que com test de recursos econòmics 23.000 € anuals l'any 2005, que és el límit corresponent a la prestació per vulnerabilitat especial.

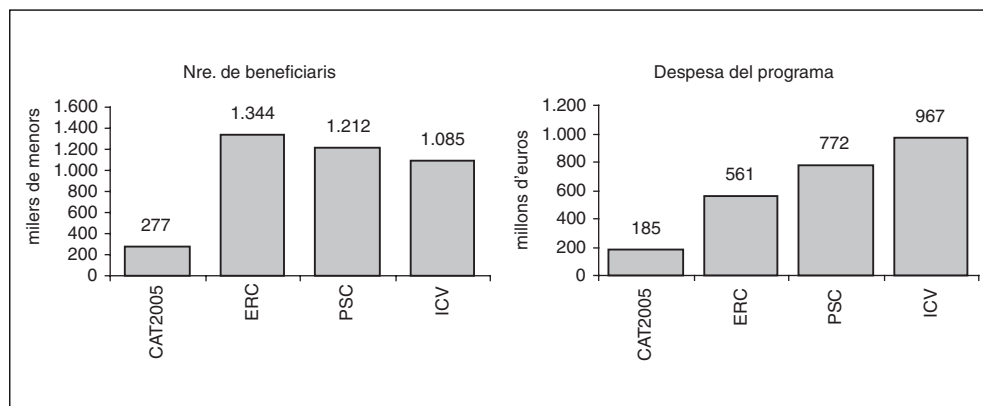
Quin és l'efecte d'aquest conjunt de mesures sobre la població catalana?

La figura 20 il·lustra les propostes dels tres partits i les prestacions vigents l'any 2005 a partir d'una família tipus formada per una parella amb dos fills de 7 i 1 any. Tal com es pot observar, la proposta d'ICV és la més generosa pel que fa a la quantia; també mostra un perfil completament pla en relació amb la renda. Es tracta d'una

renda bàsica universal per infant. La proposta del PSC és menys generosa que la d'ICV, però més que la d'ERC. Es tracta també d'un ajut universal, tipus renda bàsica per infant, amb un complement per a les famílies de pocs recursos. La política proposada per ERC és més generosa per a famílies amb més de 15.000 € l'any, ja que la deducció de 250 € per fills al tram autonòmic només beneficiaria les famílies que contribuïrien a l'IRPF.

En primer lloc, pel que fa al nombre de beneficiaris, tots tres programes electorals multipliquen per quatre o cinc el nombre de menors que passen a beneficiar-se de la política (vegeu la figura 21). Això és a causa, sobretot, de l'augment pel que fa a l'edat que dóna dret a percebre la prestació —estem comptant el nombre total de beneficiaris i no tan sols els que tenen fins a 12 anys. El nombre d'infants protegits és de 1.344 milers en la proposta d'ERC, una mica inferior a la proposta del PSC i entorn d'un 1 milió a la d'ICV. Com ja podíem preveure, la despesa derivada de les tres propostes és significativament superior que la vigent l'any 2005. La d'ERC és la més barata i triplica el cost de la política l'any 2005, que passaria de 185 a 561 milions d'€. Sense sorpreses, la política més cara és la d'ICV, que arriba a 967 milions, multiplicant per 5,2 el cost de l'actual. Entremig queda la proposta del PSC amb un cost de 772, que quadruplica el cost de l'actual.

Figura 21. Nombre de menors causants i despesa mitjana. Propostes electorals

A diferència dels gràfics precedents, en el nombre de beneficiaris es compten tots els menors que són elegibles a la prestació i no només aquells menors de 12 anys.

Font: EspaSim

Els efectes que tenen aquestes tres propostes sobre la desigualtat monetària i la pobresa, els recollim a la taula 12. Malgrat el significatiu augment en el cost de la política, la desigualtat no es modifica de manera remarcable. La variació és no significativa en la proposta d'ERC, i se situa entorn de 3 o 4 dècimes de percentatge a les polítiques del PSC i ICV. Aquest també és el cas dels indicadors de pobresa referits al conjunt de la població. La pobresa infantil es redueix de manera més clara amb les propostes del PSC i ICV i molt lleugerament amb la d'ERC.

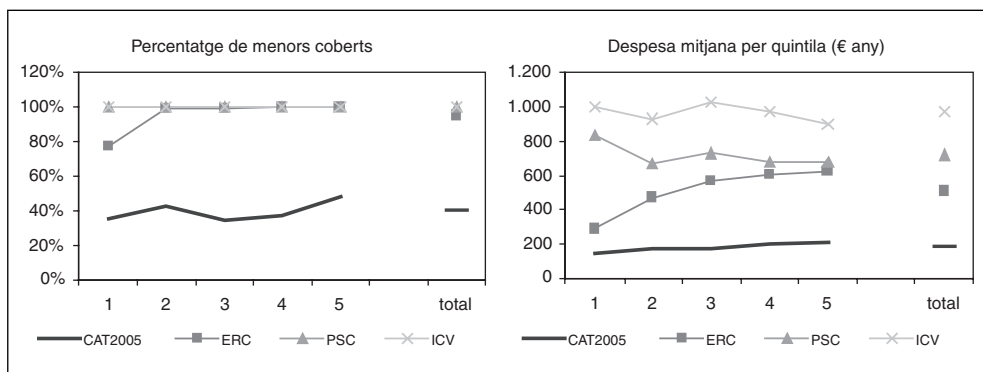
Taula 12. Impacte sobre la desigualtat i la pobresa. Propostes electorals

	Desigualtat	Pobresa			
	Gini (en %)	Abast (en %)	Intensitat (en %)	Abast infants (en %)	Intensitat Infants (en %)
CAT2005	28,6	15,2	4,4	16,9	5,1
ERC	28,6	15,0	4,4	16,2	4,9
PSC	28,3	14,7	4,0	15,5	4,0
ICV	28,3	14,8	4,0	15,6	3,8

Font: EspaSim

La cobertura per quintils de renda (vegeu la figura 22) evidencia que mentre que amb les tres propostes electorals la cobertura dels menors de 12 anys és del 100%, amb l'excepció de la proposta d'ERC, que només cobriria el 80% dels infants del primer quintil –la proposta d'ERC no cobriria els infants entre 8 i 12 anys que no es poden beneficiar de les deduccions fiscals. La despesa mitjana per quintils de renda, mostra un perfil més aviat uniforme amb la proposta d'ICV, una major generositat de la proposta del PSC a la cua baixa de la distribució, així com una menor despesa entre els infants més pobres en la proposta d'ERC.

Figura 22. Cobertura i despesa mitjana per quintils. Propostes electorals

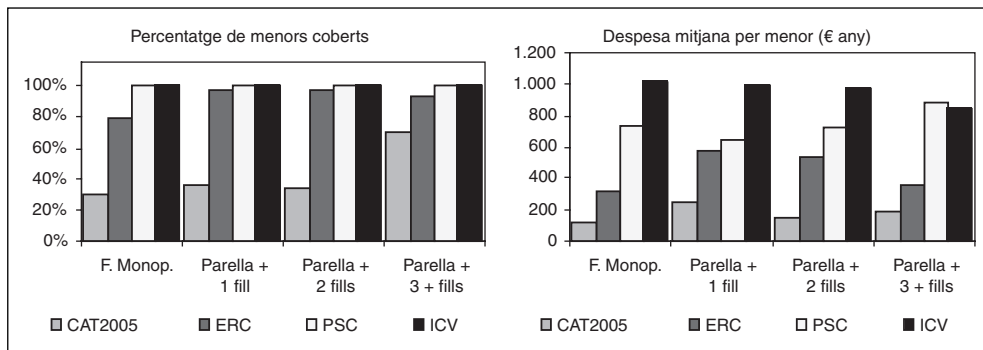

Font: EspaSim

Per acabar l'avaluació de les propostes, noteu la millora en la cobertura per tots els tipus de família analitzats, que arriba al 100 per cent en gairebé totes les propostes. Les llars monoparentals són les que quedarien cobertes només en un 80% sota la proposta d'ERC. La proposta d'ICV és la que comporta una major despesa per a tot tipus de famílies (excepte les parelles amb 3 fills o més). La proposta

d'ERC dona més a les parelles amb 1 o 2 fills que a les monoparentals o nombroses, mentre que la dels PSC és més uniforme, i afavoreix més aviat les nombroses (vegeu la figura 23).

Figura 23. Cobertura i despesa mitjana per menor segons tipus de llar. Propostes electorals

Font: EspaSim

8. Reformes II.

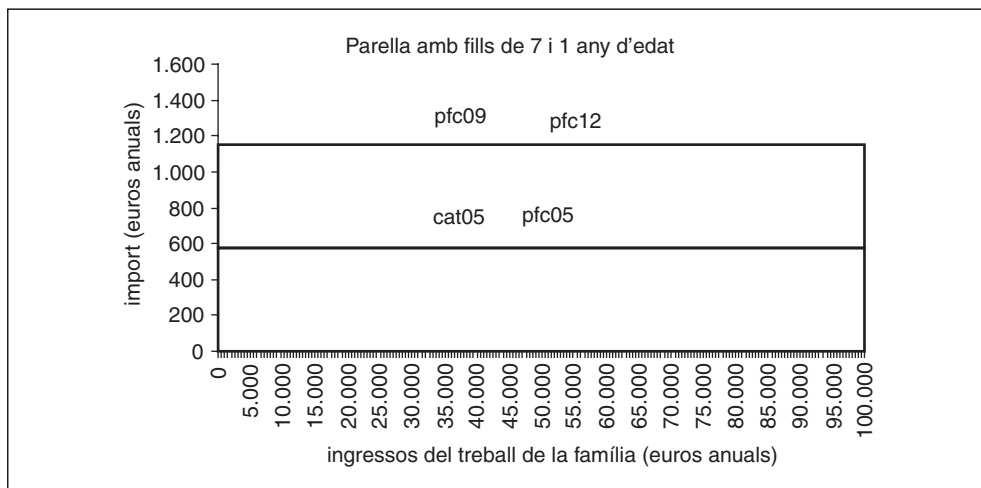
Extensió de l'edat d'elegibilitat

En aquest epígraf estudiem els efectes que tindria ampliar l'edat d'accés de l'actual prestació universal per infant, mantenint constants els imports d'aquest ajut. Des d'aquesta perspectiva, simularem els efectes dels escenaris següents:

- «pfc fm univ»: es flexibilitza el concepte de família monoparental eliminant el criteri de dependència econòmica exclusiva. Amb aquesta modificació, els pares o les mares sols/soles amb menors de 6 anys tindran dret a la quantia de 650 €, encara que rebin pensió alimentària per part del progenitor que no conviu amb l'infant (en cas de separació, divorci o nul·litat matrimonial).
- «pfc 05»: s'estén l'edat límit que dóna dret a la prestació universal per infant fins als 5 anys. D'aquesta manera el criteri d'edat passa a ser igual per a tots els menors independentment del tipus de llar en què convisquin. L'import segueix essent superior pels infants en llars monoparentals i en famílies nombroses. Les famílies nombroses i monoparentals reben 650 euros per nen, mentre que la resta de famílies en rep 575.
- «pfc 09»: s'estén l'edat límit que dóna dret a la prestació universal per infant fins als 9 anys. El criteri d'edat passa a ser igual per tots els menors independentment del tipus de llar en què convisquin. L'import segueix essent superior pels infants en llars monoparentals o en famílies nombroses.
- «pfc 12»: s'estén l'edat límit que dóna dret a la prestació universal per infant fins als 12 anys. El criteri d'edat passa a ser igual per tots els menors independentment del tipus de llar en què convisquin. L'import segueix essent superior pels infants en llars monoparentals o en famílies nombroses.

La figura 24 il·lustra aquestes reformes per a una família tipus formada per una parella amb dos fills de 7 i 1 any. Noteu que sota la reforma «pfc 05» aquesta família no quedarà afectada pels canvis, però sota les reformes «pfc 012» i «pfc 09» aquesta família tindrà augmentada (doblada) la seva prestació. Vegeu que l'import és constant i independent del nivell d'ingressos de la unitat familiar.

Figura 24. Efectes d'una extensió de l'edat d'elegibilitat. Família tipus

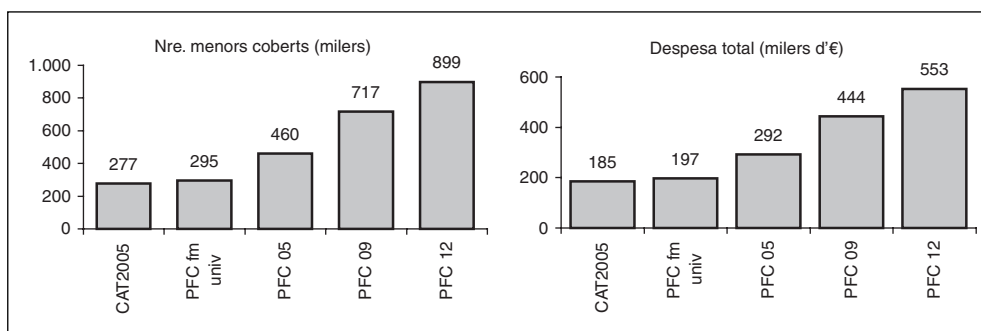
Nota: la família consisteix en una parella els cònjuges de la qual tenen 41 anys. La família té dos fills d'edats 7 i 1 anys. Només treballa el marit.

Quins serien els efectes d'aquestes polítiques sobre la població catalana?

Universalitzar l'accés de les prestacions per infant a les famílies monoparentals, tindria un impacte relativament petit, tant sobre el cost com sobre el número de beneficiaris, que augmentaria en 17.225 (fins a gairebé 300 mil) i la despesa en 12 milions d'€ (fins a 197 milions).

Estendre la prestació per infant fins als 5 anys tindria un impacte molt més important, tant sobre la cobertura com sobre el cost (vegeu la figura 25). El nombre de menors coberts augmentaria en 183.000 i la despesa en 112 milions, cosa que significa un increment de la cobertura del 66% i multiplicar el cost per 1,5. Lògicament, com més augmentem l'edat, més important és el cost i major la cobertura. Universalitzar l'ajut fins als 12 anys cobriria a tota la població de menors, triplicant la despesa. En

Figura 25. Cobertura i despesa total. Extensió de l'edat d'elegibilitat

Font: EspaSim

cap cas, però, la despesa superaria el cost de cap de les propostes electorals analitzades anteriorment.

Malgrat els esforços que en termes de despesa comporta l'ampliació d'aquestes prestacions, l'increment de l'edat d'accés només redueixen de manera molt lleu la desigualtat i la pobresa econòmiques. La pobresa infantil, en l'escenari més generós, només es reduiria un punt de percentatge (vegeu la taula 13).

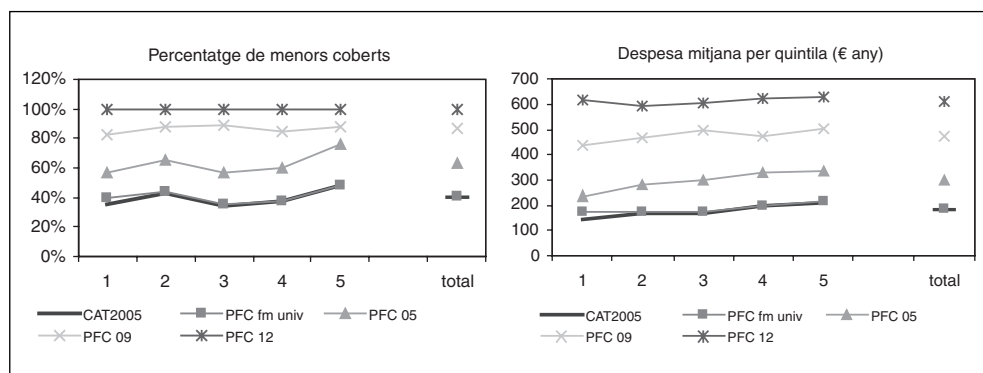
Taula 13. Impacte sobre la desigualtat i la pobresa. Extensió de l'edat d'elegibilitat

	Desigualtat	Pobresa			
	Gini (en %)	Abast (en %)	Intensitat (en %)	Abast infants (en %)	Intensitat infants (en %)
Sistema 2005	28,6	15,2	4,5	16,9	5,2
PFC fm univ	28,6	15,2	4,4	16,9	5,1
PFC 05: Extensió fins als 5 anys	28,6	15,1	4,4	16,5	5,0
PFC 09: Extensió fins als 9 anys	28,5	15,0	4,3	15,9	4,6
PFC 12: Extensió fins als 12 anys	28,5	14,9	4,2	15,7	4,3

Font: EspaSim

La figura 26 mostra com la universalització de l'accés a la prestació per infant a les llars monoparentals (PFCfm), beneficia el primer quintil, tant pel que fa a la cobertura com a la despesa. A mesura que augmentem l'edat d'elegibilitat, tant l'una com l'altra augmenten per tots els quintils, i es fa la distribució cada cop més uniforme.

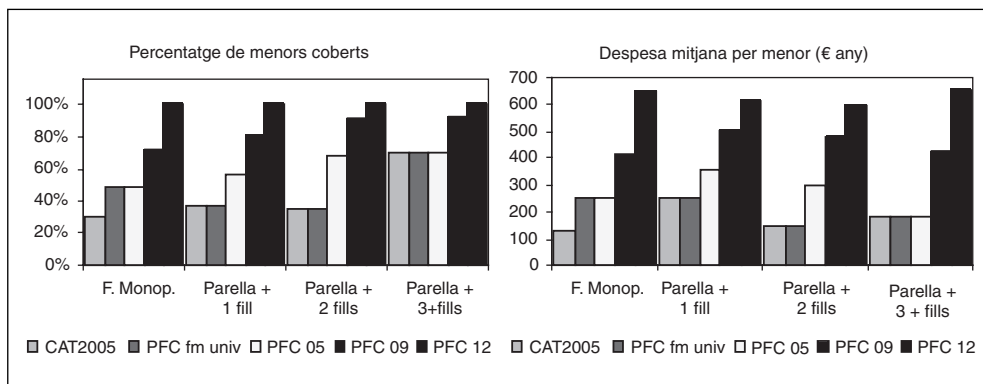
Figura 26. Cobertura i despesa mitjana per quintils. Extensió de l'edat d'elegibilitat

Font: EspaSim

Finalment, la figura 27 mostra com l'increment de l'edat d'elegibilitat tendeix a augmentar la despesa mitjana per infant, especialment en les llars monoparentals i les famílies nombroses.

**Figura 27. Cobertura i despesa mitjana per menor segons tipus de llar.
Extensió de l'edat d'elegibilitat**

Font: EspaSim

9. Reformes III.

Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos

En aquest epígraf se simulen reformes de la prestació universal per infant condicionals al nivell d'ingressos de la unitat familiar. De fet, se simulen els mateixos escenaris que s'han avaluat en l'epígraf anterior, però introduint una condició de recursos en l'accés a les prestacions. La condició de recursos és un recurs molt emprat a molts països europeus (vegeu l'epígraf següent).

L'establiment d'un llindar a partir del que determina l'accés a la prestació és sempre una qüestió arbitrària. Les nostres simulacions utilitzen els límits de renda que estableix la legislació actual per a l'accés a la prestació econòmica a famílies en situació de vulnerabilitat especial. L'accés a aquesta prestació es determina d'acord amb dos llindars: 23.000 i 37.509 €. Creiem que aquests llindars són interessants perquè permeten una graduació de les prestacions per ingressos baixos, mitjans i elevats. A l'hora d'aplicar el test als ingressos de la unitat familiar, aquests ingressos s'ajusten emprant els mateixos coeficients que la prestació ja esmentada: 1 per a unitats familiars de fins a 3 persones més 1/6 per cada membre adicional i 0,07 per cada membre adicional a partir del desè. (vegeu Box 1 per a detalls).

Passem a continuació a descriure les diferents polítiques simulades en aquest epígraf.

- «2005 It0»: es restringeix l'accés de l'actual prestació universal per infant a càrrec a aquelles famílies amb rendes inferiors als 23.000 €.
- «2005 It1»: es restringeix l'accés de la prestació universal actual per infant a càrrec a aquelles famílies amb rendes inferiors als 37.509 €.
- «ext 05It0»: es manté el sistema de l'any 2005 i s'amplia l'accés a tots els menors fins a 5 anys, sempre que tinguin ingressos inferiors als 23.000 €.
- «ext 05It1»: es manté el sistema de l'any 2005 i s'amplia l'accés a tots els menors fins a 5 anys, sempre que tinguin ingressos inferiors als 37.509 €.
- «ext 09It0»: es manté el sistema de l'any 2005 i s'amplia l'accés a tots els menors fins a 9 anys, sempre que tinguin ingressos inferiors als 23.000 €.
- «ext 09It1»: es manté el sistema de l'any 2005 i s'amplia l'accés a tots els menors fins a 9 anys, sempre que tinguin ingressos inferiors als 37.509 €.
- «ext 12It0»: es manté el sistema de l'any 2005 i s'amplia l'accés a tots els menors fins a 12 anys, sempre que tinguin ingressos inferiors als 23.000 €.

- «ext 12lt1»: es manté el sistema de l'any 2005 i s'amplia l'accés a tots els menors fins a 12 anys, sempre que tinguin ingressos inferiors als 37.509 €.

En tots els escenaris, les quanties de la prestació es mantenen als nivells de la prestació de l'any 2005.

**Box 1. Prestació econòmica a famílies en situació de vulnerabilitat especial.
Funcionalment de la prova de recursos**

La quantia d'aquesta prestació depèn del nivell de d'ingressos familiar ponderat segons el nombre de membres de la unitat familiar.

La quantia de la prestació és de:

- 2.400 euros per família en cas que els ingressos familiars no superin la xifra de 37.509,38 euros anuals, ponderats segons el nombre de membres de la unitat familiar
- 3.200 euros per família en cas que els ingressos familiars no superin la xifra de 23.000 euros anuals, ponderats segons el nombre de membres de la unitat familiar

Es consideren membres de la unitat familiar el pare i la mare, o qualsevol d'ells en cas de família monoparental, i els seus fills i filles, sempre que convisquin amb aquells i que no tinguin ingressos propis subjectes a tributació individual. També es consideren membres de la unitat familiar el cònjuge o la persona que convisqui amb un vincle afectiu anàleg amb el pare o la mare dels fills o de les filles; i els fills o les filles no comuns, sempre que hi convisquin i que no tinguin ingressos propis subjectes a tributació individual. Tenen la mateixa consideració que els pares/mares la persona o persones que tinguin a càrrec seu els infants, sempre que hi convisquin i que no tinguin ingressos propis subjectes a tributació individual.

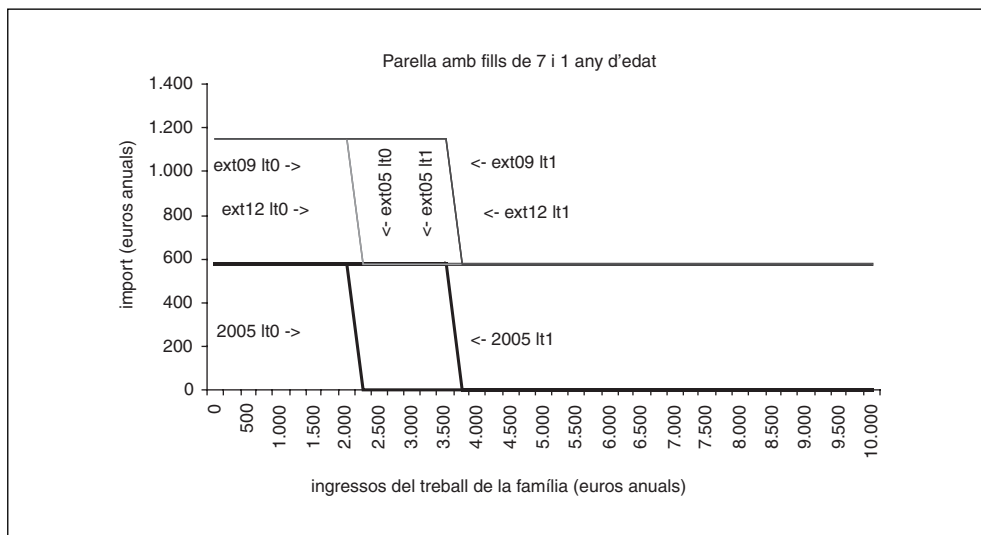
Els ingressos de la unitat familiar es determinaran en relació amb la part general i especial de la base imposable, prèvia a la deducció del mínim personal i familiar de la declaració de l'impost de la renda de les persones físiques de l'exercici del 2003.

En cas de no haver presentat declaració per no estar-hi obligada tributàriament, els ingressos es determinaran en relació amb els imports bruts que constin als certificats d'ingressos i retencions a compte de l'IRPF de l'any 2003, certificats de pensió i/o d'atur de l'any 2003.

La renda es ponderarà dividint els ingressos totals de la unitat familiar pel coeficient corresponent d'acord amb el nombre total de membres de la unitat familiar. El coeficient és igual a 1 per a una unitat familiar amb 3 membres i s'augmenta en 0,166 per cada membre addicional fins al desè, a partir de l'onzè, l'augment és de 0.07 per membre addicional.

La figura 28 il·lustra aquestes reformes a través d'una família tipus formada per una parella amb fills de 7 i 1 any. Tal com es pot veure, l'estructura de la prestació s'aproxima a la de la proposta analitzada del PSC.

Figura 28. Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos. Família tipus

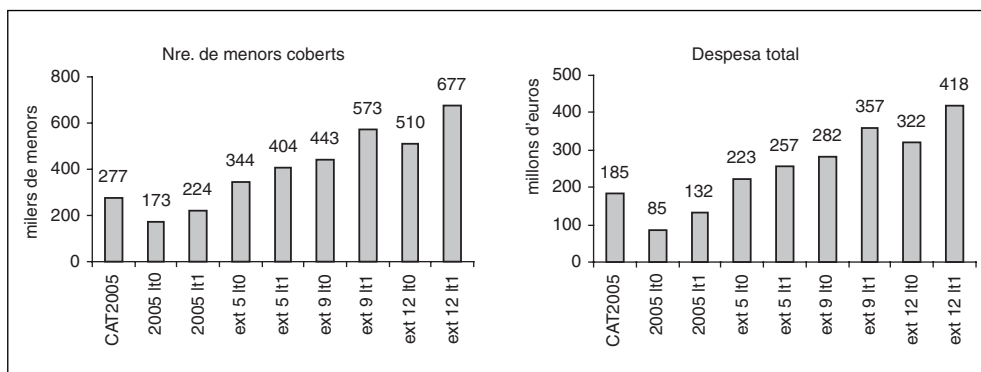

Nota: la família consisteix en una parella els cònjuges de la qual tenen 41 anys. La família té dos fills d'edats 7 i 1 any. Només treballa el marit.

Quin és l'efecte d'aquest conjunt de polítiques sobre la població catalana?

La figura 29 mostra el nombre de menors protegits sota els diferents escenaris descrits. Com era d'esperar, respecte a un sistema totalment universal estudiat anteriorment, la introducció d'un test d'ingressos redueix la cobertura i el cost del programa. Lògicament, com més restrictiu és el test, més elevat és l'estalvi associat i inferior n'és la cobertura.

Figura 29. Cobertura i despesa total.
Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos

Font: EspaSim

La taula 14 mostra una informació similar: la reducció de la cobertura i l'estalvi econòmic derivats de la introducció d'un test d'ingressos respecte a la que tindríem sota una prestació idèntica totalment universal. Quan es limita la renda dels percepcors a aquells amb rendes inferiors a 37.509 €, la cobertura cau entre un 12 i un 24 per cent, segons l'edat que cobreixi el subsidi. Amb un test de 23.000 €, la cobertura es redueix pràcticament al doble. L'estalvi associat a la introducció d'un test de renda, en relació amb la despesa que comporta un programa totalment universal, és similar a la reducció de la cobertura (excepte per al grup de menors de 3 anys).

Taula 14. Reducció de la cobertura i estalvi derivats de la introducció d'un test d'ingressos

Edat	Límit d'ingressos	Reducció en la cobertura (en %)	Estalvi (en %)
Fins a 2 anys	23.000	37,6	53,9
	37.509	19,3	28,4
Fins a 5 anys	23.000	25,2	23,5
	37.509	12,3	11,9
Fins a 9 anys	23.000	38,3	36,6
	37.509	20,2	19,7
Fins a 12 anys	23.000	43,2	41,7
	37.509	24,7	24,3

L'estalvi associat al test de renda i la reducció en la cobertura es calculen respecte a una prestació universal sense test d'ingressos.

Font: EspaSim

La taula 15 mostra els efectes d'aquestes reformes sobre la desigualtat i la pobresa. Igual que vèiem en l'anàlisi de la prestació universal, amb l'extensió de l'edat d'elegibilitat es redueix marginalment la desigualtat i la pobresa. Tal com podíem anticipar, la introducció d'un test de renda no modifica els índexs de pobresa, ja que els tests aplicats no afecten l'elegibilitat dels més pobres. Noteu que els efectes d'aquests canvis sobre la desigualtat no són estadísticament diferents als que observàvem a la taula 13, amb una prestació universal sense cap test de renda.

Pel que fa a la cobertura per quintils de renda (vegeu la taula 16), podem comprovar que com més elevada és l'edat coberta i més petit és el límit de renda aplicat, més elevada és la concentració de la despesa addicional a les rendes més baixes i més elevada n'és la cobertura d'aquestes. Dit d'una altra manera, i d'acord amb el que podíem preveure, la introducció d'un test de renda redueix la cobertura (i despesa) a les rendes més elevades, respecte a la qual teníem amb un sistema totalment universal. Un increment de l'edat d'elegibilitat fins als 12 anys combinat amb un test baix de renda, cobriria el 100% dels menors dels dos primers decils, mentre que amb un test de renda elevat cobriríem a tots els infants fins a la renda mediana. Aquestes reformes tendeixen a incrementar el percentatge de la despesa a favor dels menors més pobres, i a anivellar la despesa mitjana entre els infants pobres i els no pobres.

**Taula 15. Impacte sobre la desigualtat i la pobresa.
Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos**

	Desigualtat	Pobresa			
	Gini (en %)	Abast (en %)	Intensitat (en %)	Abast infants (en %)	Intensitat infants (en %)
CAT2005	28,6	15,2	4,4	16,9	5,1
2005 lt0	28,6	15,2	4,4	16,9	5,1
2005 lt1	28,6	15,2	4,4	16,9	5,1
ext 5 lt0	28,6	15,1	4,4	16,5	5,0
ext 5 lt1	28,6	15,1	4,4	16,5	5,0
ext 9 lt0	28,5	15,0	4,3	15,9	4,7
ext 9 lt1	28,5	15,0	4,3	15,9	4,7
ext 12 lt0	28,4	14,9	4,2	15,7	4,4
ext 12 lt1	28,4	14,9	4,2	15,7	4,4

Font: EspaSim

**Taula 16. Cobertura per quintils de renda.
Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos**

Quintils	CAT2005 (en %)	2005 lt0 (en %)	2005 lt1 (en %)	ext 5 lt0 (en %)	ext 5 lt1 (en %)	ext 9 lt0 (en %)	ext 9 lt1 (en %)	ext 12 lt0 (en %)	ext 12 lt1 (en %)
1	35,0	35,0	35,0	56,4	56,4	82,3	82,3	100,0	100,0
2	43,1	31,7	43,1	63,2	65,2	79,1	88,1	86,3	100,0
3	34,2	16,0	33,8	35,3	56,2	35,3	88,5	36,2	96,7
4	37,2	22,0	26,5	37,2	45,6	37,7	47,6	37,7	48,4
5	48,3	19,8	19,8	48,3	48,3	48,3	48,3	48,3	48,3
Total	39,6	24,9	31,7	48,1	54,4	56,5	70,9	61,6	78,6

Font: EspaSim

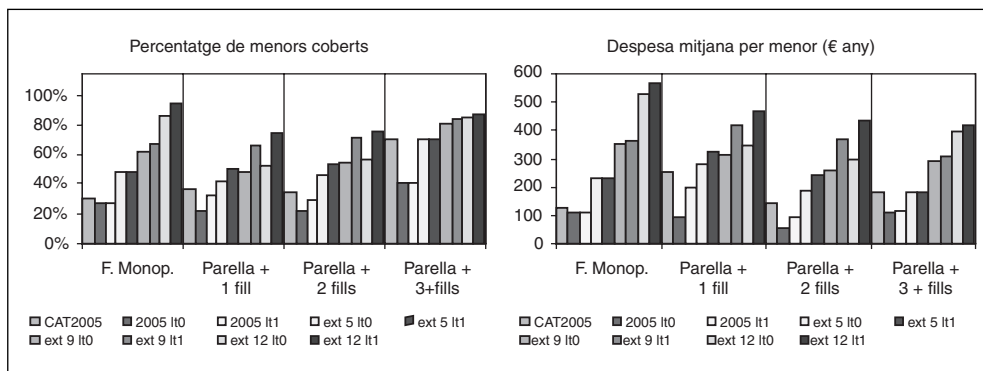
**Taula 17. Despesa per menor per quintils de renda.
Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos**

Quintils	CAT2005 (en %)	2005 lt0 (en %)	2005 lt1 (en %)	ext 5 lt0 (en %)	ext 5 lt1 (en %)	ext 9 lt0 (en %)	ext 9 lt1 (en %)	ext 12 lt0 (en %)	ext 12 lt1 (en %)
1	143,2	143,2	143,2	234,2	234,2	430,0	430,0	606,9	606,9
2	168,3	118,2	168,3	259,4	276,8	404,8	465,8	491,3	586,2
3	168,9	34,0	167,6	175,6	296,5	178,6	493,6	184,3	582,7
4	202,2	57,6	127,6	202,2	258,9	205,7	267,9	205,7	283,1
5	215,7	35,4	35,4	215,7	215,7	215,7	215,7	215,7	215,7
Total	179,8	77,5	128,5	217,6	256,6	286,8	374,6	340,1	454,5

Font: EspaSim

Finalment, la focalització de la despesa a la cua baixa o mitjana de la distribució de la renda, tendeix a augmentar el percentatge de la despesa en favor de les llars monoparentals i les famílies nombroses (vegeu la figura 30).

Figura 30. Cobertura i despesa mitjana per menor segons tipus de llar. Extensió de l'edat d'elegibilitat amb un test d'ingressos

Font: EspaSim

10. Reformes IV.

L'experiència internacional.

Els exemples d'Alemanya, el Regne Unit, Àustria i França

En aquest epígraf estudiarem el funcionament de les prestacions familiars per infant a quatre països de la Unió Europea: Alemanya, el Regne Unit, Àustria i França. L'objectiu és el de conèixer com són les prestacions i els ajuts fiscals a les famílies en aquests països i veure l'impacte (i el cost) que aquestes polítiques tindrien si fossin implementats sobre la població catalana. Serà d'interès especial la dimensió regional d'Alemanya i Àustria, que a través dels Länders i les províncies implementen ajuts a la infància de manera independent al Govern central de cada país. També són especialment interessants el cas d'Àustria i el Regne Unit en relació amb l'espanyol, perquè es tracta de sistemes amb una estructura molt diferent i, com veurem, amb nivells de despesa també molt diferents. Mentre que Àustria emfatitza els subsidis universals, Espanya dóna prioritat a les bonificacions fiscals i el Regne Unit a les prestacions assistencials. Tots tres països han experimentat recentment reformes substancials en els seus sistemes de suport a les famílies amb infants. Essencialment, les reformes recents han tendit a reforçar aquestes estructures a cada país, alhora que han incrementat el muntant de recursos dirigits als infants.²⁸

Procedim primer a descriure'ls per després comentar-ne el seu impacte redistributiu si fossin implementats a Catalunya en substitució de la política (estatal i catalana) vigent.

10.1. Una descripció dels sistemes²⁹

10.1.1. Alemanya

Alemanya té un dels sistemes de protecció a la infància més generosos de la Unió Europea. D'acord amb Eurostat (2005a), la despesa social alemanya a les famílies amb fills, en percentatge del PIB es de 3,1%, només superada per Dinamarca

---

28. Per a una anàlisi d'aquestes reformes recents vegeu Levy et al. (2005).

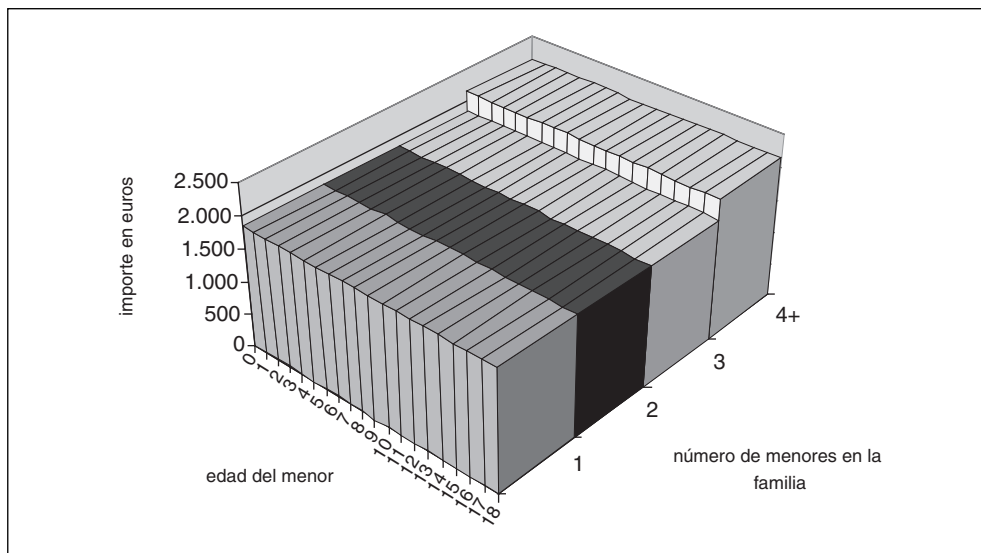
29. Per a detalls sobre la construcció del model a cada país, així com la descripció de la política, vegeu Bargain i Terraz (2001), Grabka (2001), Sutherland (2001) i Tarcali et al. (2003). Per a una descripció més general de les polítiques vegeu també MISSOC (2005).

amb un 3,9% i Luxemburg amb un 3,7%. Aquesta generositat, s'atorga bàsicament a través d'una prestació universal per menor dependent. Encara que no hi ha una definició única de *menor dependent* en els disseny de les polítiques familiars alemanyes, la definició més comuna considera com a menor aquell amb edat inferior als 19 anys – o als 22 anys si és estudiant i la seva renda és inferior a un cert llindar o als 27 anys si és a l'atur. Aquesta prestació es complementa amb ajuts condicionals al nivell d'ingressos per a famílies amb menors de 3 anys. El sistema alemany és especialment generós amb les famílies amb fills, sobretot els infants més petits, en les quals algun dels pares no treballa o ho fa a temps parcial. Un dels aspectes interessants del sistema alemany en el nostre cas és que els Länders complementen l'ajut estatal amb prestacions específiques a la infància.

L'any 2005 les polítiques de suport a les famílies amb infants són les següents:

- **Prestació per infant** ('kindergeld'): és una prestació social universal pagada per cada menor depenent. Tal com il·lustra la figura 31, l'import per menor és igual per a tots els menors, independentment de l'edat, però augmenta pel quart o posteriors infants. L'any 2005 l'import de la prestació per infant era de 1.848 € l'any i de 2.148 € pel quart infant o posteriors.

Figura 31. Import de la prestació per infant, segons l'edat i el nombre de menors a la família. Alemanya

Font: EUROMOD

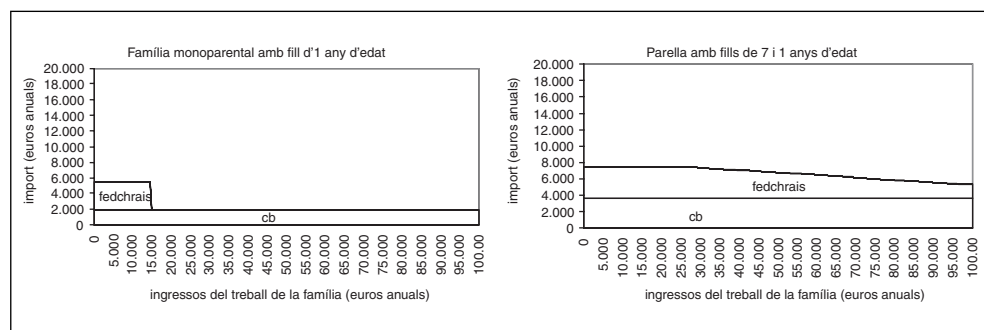
- **Prestació federal per cura d'infant** ('Bundesperziehungsgeld'). Prestació per fill menor de 2 anys a pares o mares residents a Alemanya amb la custòdia del menor i que no treballen o treballen a temps parcial (no més de 30 hores per setmana). L'import de la prestació es redueix amb la renda familiar a partir d'un

determinat llindar de renda que depèn del tipus de família (parella o família monoparental), del nombre de menors dependents a la família i de l'edat del menor causant (el llindar es més generós per a menors de 6 mesos). L'import màxim per fill l'any 2005 és de 300 € al mes fins als 24 mesos. Alternativament, els pares poden demanar una prestació de 460 € al mes fins als 12 mesos.

- **Prestació regional per cura d'infant:** és el cas de Bavària ('Landeserziehungsgeld'). Aquesta prestació és administrada pels governs regionals o Länders. En el cas del Länder de Bavària, un dels länders amb més població i importància econòmica d'Alemanya, es tracta d'una prestació similar a la prestació federal per cura d'infant però només la reben aquells infants entre 24 y 36 mesos d'edat. Les condicions d'elegibilitat són les mateixes que per la prestació federal, és a dir, la reben pares o mares residents a Alemanya amb la custòdia del menor i que no treballen o treballen a temps parcial (no més de 30 hores per setmana). L'import d'aquesta prestació també es redueix amb la renda familiar a partir d'un determinat llindar de renda que també depèn del tipus de família (parella o família monoparental) i del nombre de menors dependents a la família. L'import màxim per fill a Bavària l'any 2005 és de 256 € al mes.
- **Prestació per naixement ('Entbindungsgeld').** És una prestació de pagament únic per nounats de mares que no treballen. L'any 2005 l'import d'aquesta prestació es de 77 €.

A més a més d'aquestes quatre prestacions, hi ha tota una sèrie d'ajuts que també tenen en compte la dimensió familiar i que no inclouem en la nostra anàlisi. Entre aquestes, destacaríem les prestacions per habitatge amb un import que creix amb el nombre d'infants a la llar anomenades "Wohngeld/Wohneigentumsfoerderung/Eigenheimzulagengesetz" o la prestació d'assistència social administrada pels governs regionals (Länders) anomenada 'Sozialhilfe'.

Figura 32. Prestacions econòmiques a les famílies amb fills a Alemanya. Famílies tipus

Notes: la família monoparental consisteix en una mare treballadora soltera de 41 anys. Pel que fa a la parella es considera que els dos cònjuges tenen 41 anys, l'home treballa i la dona no. En ambdues famílies la renda original és el producte de multiplicar un salari fix de 9,23 € per hora per un nombre creixent d'hores treballades.

Acronims: cb: prestació per infant; fedchrais: prestació federal per cura d'infant.

Font: EUROMOD

La figura 32 mostra les restriccions pressupostàries de dues famílies tipus, una llar monoparental amb un infant d'un any i una parella amb fills d'1 i 7 anys. La prestació federal per infant té una cobertura universal per tots els infants. La prestació federal per cura d'infants només la reben els més petits i actua com a complement. En el cas de la família monoparental aquesta perd el dret a rebre la prestació una vegada la mare (o el pare) que conviu amb l'infant treballa a temps complet. En aquests exemples, cap de les dues famílies rebria la prestació al Länder de Bavaria.

10.1.2. Àustria

Àustria també té un dels sistemes de protecció a la infància més generosos de la Unió Europea. D'acord amb Eurostat (2005a) la despesa social destinada a les famílies amb fills era del 3% del PIB, un dels més elevats de la Unió Europea, percentatge només superat per Dinamarca, Luxemburg i Alemanya. La protecció a les famílies amb fills s'atorga a través de prestacions universals, amb complements per als grups en situació de vulnerabilitat especial. A Àustria, les províncies també modulen algunes prestacions dirigides a la infància.

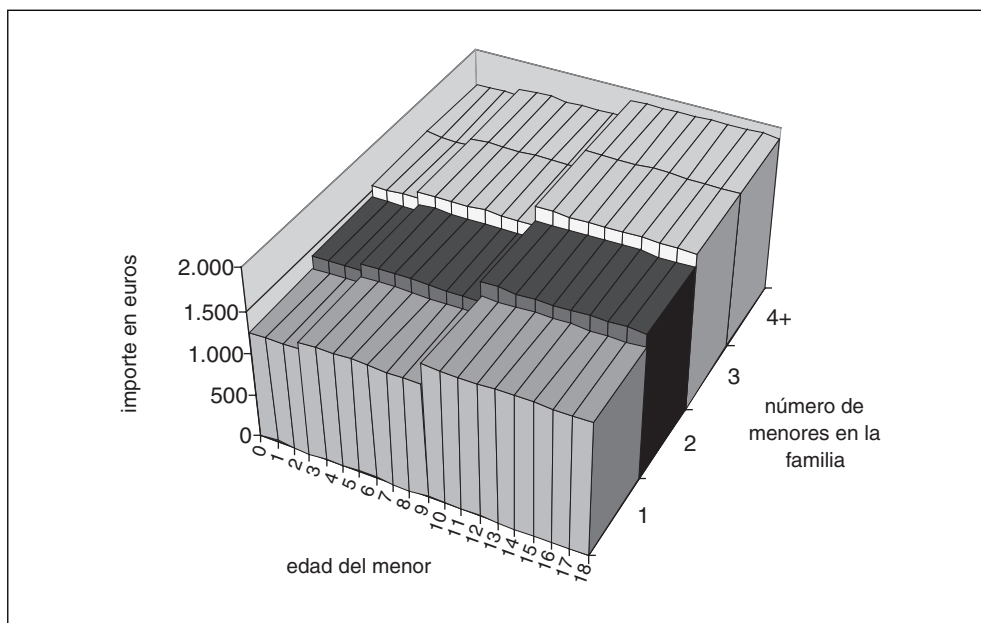
En el cas d'Àustria, com el d'Alemanya, no existeix una definició estàndard de menor dependent. La definició més comuna de menor dependent és la d'aquell amb edat inferior als 17 anys, però també es consideren menors els d'edat inferior als 25 (o 26) que estudien a temps complet i amb rendes inferiors a un determinat llindar de renda individual.

Les polítiques familiars austríaques, l'any 2005 eren:

- **Prestació familiar** ('Familienbeihilfe'). Es tracta d'un subsidi universal pagat per cada fill. L'import per cada infant s'incrementa amb l'edat del menor i per cada menor a partir del segon i sobretot a partir del tercer, sota la condicionalitat d'un test de renda. L'any 2005, la prestació per menor amb edats entre 0 i 2 anys era de 1.260 € l'any.
- **Deducció reintegrable per fill** ('Kinderabsetzbetrag'). És una deducció de quota *reintegrable* en l'impost sobre la renda.³⁰ L'import per menor és de 611 € l'any i és el mateix per cada menor independentment de la seva edat o nombre de menors a la llar. Les llars monoparentals tenen dret a un complement de 364 € l'any.
- **Prestació per cura d'infants** ('Kinderbetreuungsgeld'). És una prestació per a mares o pares amb fills menors de 3 anys. Aquesta prestació és condicional a la renda del progenitor que la sol·licita. La renda de l'altre progenitor no es considera per determinar-ne l'el·ligibilitat. L'import és de 5.230 € per any i el límit de renda per ser elegible és de 14.600 € anuals.
- **Complement a la prestació per cura de fills** ('Zuschuss zum Kinderbetreuungsgeld'). És un complement de 2.211 € anuals per famílies que reben la prestació per la cura de fills amb ingressos inferiors a 5.200 € anuals, un

30. Una deducció de quota reintegrable és a tots els efectes equivalent a un pagament o ajut directe. S'atorga al beneficiari encara que no estigui obligat a declarar o a pagar IRPF. Un exemple d'aquest tipus de deducció a Espanya és la deducció per mare treballadora de 1.200 euros l'any.

Figura 33. Import de la prestació familiar, segons l'edat i el nombre de menors a la família. Àustria

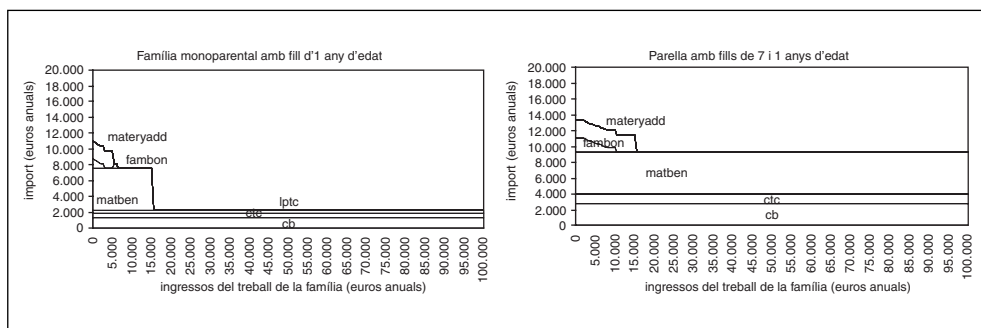
Font: EUROMOD

cop descomptades unes reduccions que depenen del nombre de membres de la llar.

- **Complement familiar** ('Familienzuschuss'). Prestació dels governs de les províncies austríaques. Tot i que que el funcionament de la prestació és bastant similar a les diferents províncies, a cada una hi té les seves pròpies especificitats. A Viena, per exemple, només són elegibles les famílies amb menors entre 1 i 2 anys d'edat. L'import és de 1.831 € anuals per una família amb ingressos inferiors a la 4.012 € anuals. Els ingressos familiars es ponderen d'acord amb el nombre d'adults i menors i de si la família és monoparental o no.

La figura 34 il·lustra les polítiques d'ajut a les famílies amb fills a Àustria a partir de dues famílies tipus. Aquestes ens permeten de veure la magnitud dels imports i l'estructura de la política per nivells de renda. Noteu que igual que en el cas alemany, la política estatal té un component universal de quasi 400 € per mes. Si els fills són menors de 3 anys i un dels pares té una renda inferior a 14.600 €, aquest import passa pràcticament a doblar-se. La deducció reintegrable per menor (incloent-hi l'específica per llars monoparentals) actua com un complement a la prestació familiar. La prestació per cura de fills és molt generosa, i actua com un complement a les rendes baixes en el cas de la mare treballadora, essent especialment generosa per a les parelles en les quals algun dels dos membres no treballa. Els complements provincials, reforcen la política estatal, centrant-se en el suport a les rendes més baixes i infants menors.

Figura 34. Prestacions econòmiques a les famílies amb infants a Àustria.
Famílies tipus

Notes: la família monoparental consisteix en una mare treballadora soltera de 41 anys. Pel que fa a la parella es considera que els dos cònjuges tenen 41 anys, l'home treballa i la dona no. En ambdues famílies, la renda original és el producte de multiplicar un salari fix de 9,23 € per hores per un nombre creixent d'hores treballades.

Acronims: cb: prestació familiar; ctc: deducció reintegrable per menor; lptc: deducció reintegrable per família monoparental; matben: prestació per cura de fills; fambon: complement familiar; materyadd: complement a la prestació per cura de fills.

Font: EUROMOD

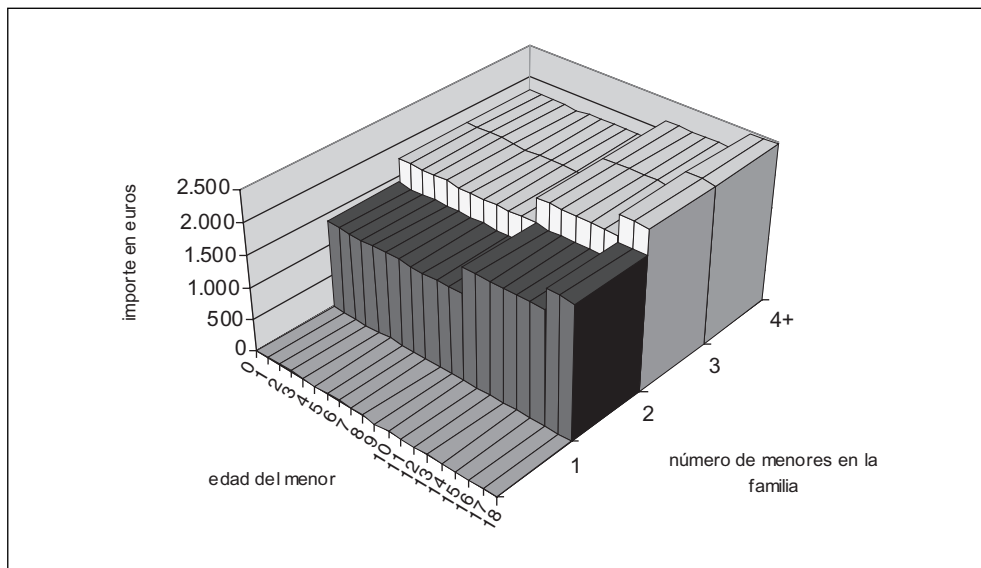
10.1.3. França

Les polítiques de suport a la família a França també es caracteritzen per la seva generositat, sobretot a les famílies amb dos infants o més, amb una motivació clarament pro natalista. El sistema francès combina prestacions universals amb prestacions condicionals al nivell de renda i amb deduccions fiscals no reintegrables. Junament amb els països del sud d'Europa, és un dels països europeus que més utilitza les deduccions no reintegrables de l'IRPF (a través del *quotient familial*) per donar suport a les famílies amb fills.

Les prestacions monetàries que reben les famílies amb fills a França són les següents.

- **Prestació familiar** (*'Allocation Familial'*). Es tracta d'una prestació universal per a famílies amb almenys dos menors a càrrec amb edat inferior als 20 anys. Tal com il·lustra la figura 35, l'import per menor s'incrementa amb l'edat i amb el nombre de menors a la família. L'any 2005, una família amb dos fills amb edat inferior als 11 anys tenia dret a 1.381 € anuals (vegeu la figura 35).
- **Prestació per infants petits** (*'Allocation Pour Jeunes Enfants'*). Es tracta d'una prestació condicional a la renda per famílies amb menors de tres anys, mentre que l'import és el mateix independentment del nombre de menors a la família, el límit de renda varia d'acord amb el tipus de llar (parella o monoparental), del nombre de progenitors amb ingressos i del nombre de menors a càrrec. L'any 2005 l'import d'aquesta prestació era de 1.983 € anuals. El límit per a una parella amb un fill sol i un preceptor era de 17.948 € anuals.
- **Complement familiar** (*'Complement Familial'*). És una prestació social condi-

Figura 35. Import de la prestació familiar, segons l'edat i el nombre de menors a la família. França

Font: EUROMOD

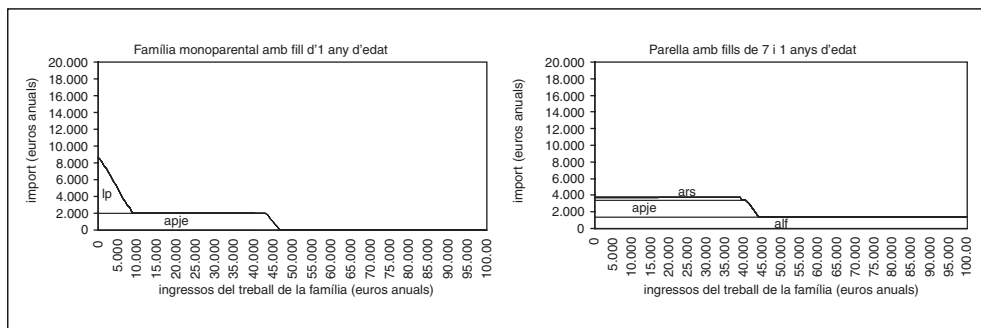
cional a la renda per famílies amb 3 menors dependents o més, sempre que cap d'ells tingui una edat inferior als 3 anys. Igual que la prestació per a infants petits, l'import d'aquesta prestació es fix, independentment del nombre de fills, mentre que el límit de renda varia segons el tipus de llar (parella o monoparental), el nombre de progenitors amb ingressos i el nombre de menors a càrrec. L'any 2005, l'import d'aquesta prestació era de 1.797 € l'any. El límit d'ingressos per una parella amb tres fills i un sol percepcor d'ingressos era de 25.845 € anuals.

- **Prestació per material escolar** (*Allocation de Rentrée Scolaire*). És una prestació social condicional a la renda per menors a càrrec entre 6 i 17 anys en concepte d'ajut al pagament de material escolar. L'import de la prestació és el mateix per cada menor, mentre que el límit de renda s'incrementa d'acord amb el nombre de menors. L'any 2005, l'import d'aquesta prestació era de 257,61 € l'any, mentre que el límit d'ingressos per a una parella amb un fill era de 16.726 € anuals.
- **Prestació per família monoparental** (*Allocation de parent isolé*). És una prestació social condicional a la renda per a famílies monoparentals. L'import de la prestació és igual a la diferència entre l'import màxim i els ingressos de la mare o el pare durant els últims tres mesos. L'any 2005, l'import màxim per a una família monoparental amb un fill era de 6.504 € l'any.

Hi ha tot un conjunt de polítiques a França que no han estat incloses a la nostra anàlisi. Entre elles, una de les més importants és el ja mencionat *quotient familial*,

un mecanisme de tributació conjunta que beneficia especialment les famílies amb fills. La prestació de suport a les famílies (*'Allocation de Soutien Familial'*), en cas d'incompliment del pagament de la pensió alimentícia per part del pare o la mare (970 € l'any), la prestació per a l'educació dels fills en el cas que els pares pateixin una malaltia greu (*'Allocation Parentale d'Education'*), que suposa entre 256 y 512 €, segons l'activitat professional que desenvolupen) i la prestació per cura de l'infant (*'Allocation de garde d'enfant'*) una prestació per la cura d'infants de menys de 6 anys. Tampoc no s'han tingut en compte els ajuts al lloguer (*Allocation de logement'*), ni la renda mínima d'inserció (*Revenue minimum d'insertion'*).

Figura 36. Prestacions econòmiques a les famílies amb fills a França. Famílies tipus

Notes: la família monoparental consisteix en una mare treballadora soltera de 41 anys. Pel que fa a la parella es considera que els dos cònjuges tenen 41 anys, l'home treballa i la dona no. En ambdues famílies la renda original és el producte de multiplicar un salari fix de 9,23 € per hores per un nombre creixent d'hores treballades.

Acronims: alf: prestació familiar; apje: prestació per petits infants; lp: prestació per família monoparental; ars: prestació per material escolar.

Font: EUROMOD

La figura 36 mostra les prestacions que reben les dues famílies tipus.

10.1.4. El Regne Unit

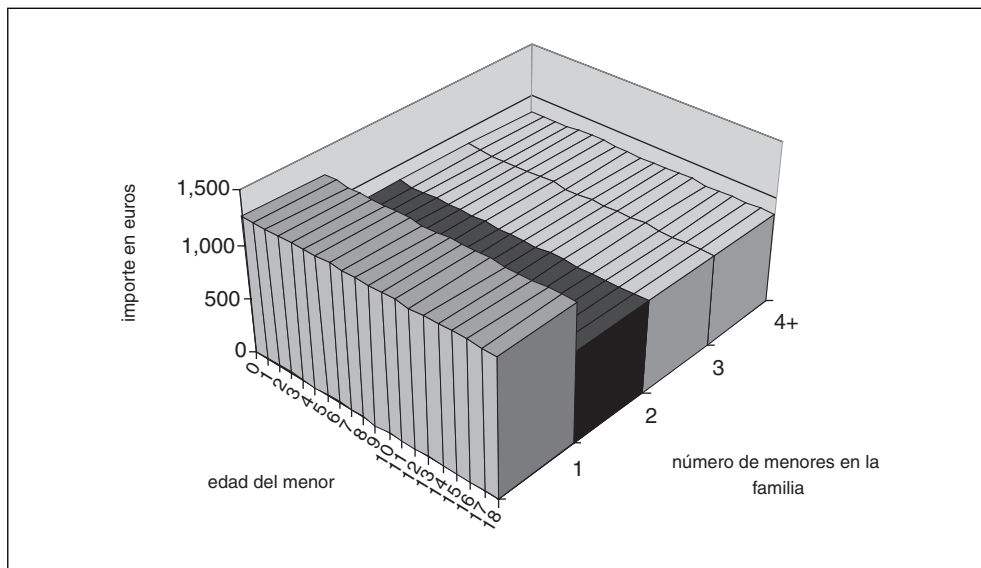
Quan el partit laborista va arribar al poder l'any 1997, el Regne Unit era un dels països europeus amb una taxa més elevada de pobresa infantil. La lluita contra la pobresa infantil ha estat un dels objectius més importants del Govern laborista que ha adoptat el compromís de reduir de manera progressiva la pobresa infantil, eliminant-la l'any 2020. En aquest sentit, el Govern ha adoptat un conjunt de mesures reformant notablement la protecció a la família amb infants.³¹

Tot i que encara que el Regne Unit té una prestació per fill de caràcter universal, bona part del sistema britànic d'ajut a les famílies amb fills, és de naturalesa condicional. Al Regne Unit, trobem una definició única d'infant dependent, com aquell

31. Vegeu Pichaud i Sutherland (2001).

Figura 37. Import de la prestació per infant, d'acord amb l'edat i el nombre de menors a la família. Regne Unit

Font: EUROMOD

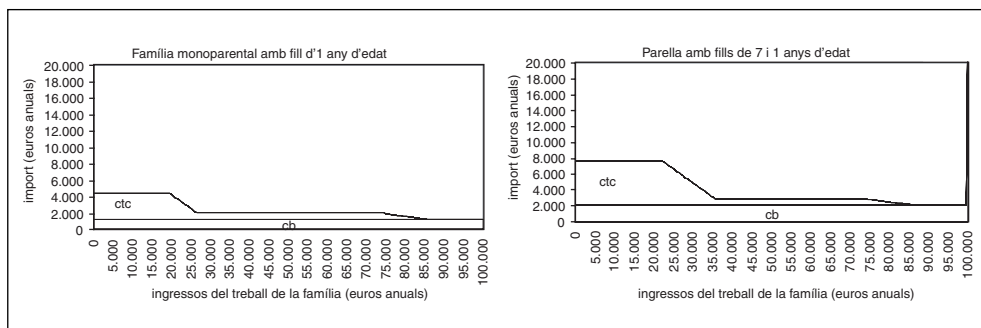
amb edat inferior als 16 anys, o menor de 19 si estudia a temps complet en educació no superior.

Les prestacions per la infància al Regne Unit l'any 2005 són les següents:

- **Prestació per infant ('child benefit').** És una prestació social universal pagada per cada infant dependent. Tal com mostra la figura 35, l'import d'aquesta prestació és superior pel primer fill (1.187 € anuals) i igual per la renda (795 € anuals) independentment de l'edat o del nombre de menors.
- **Deducció reintegrable per infant ('child tax credit').** Es tracta d'una deducció a l'IRPF condicional a la renda i dividida en dues parts. La primera part és l'element familiar: una quantitat fixa (que només augmenta en el cas d'un fill nou-nat) igual per a totes les famílies. L'import d'aquest element (775 € anuals) es redueix d'acord amb la renda, a partir d'un llindar bastant elevat (aproximadament 72.000 € anuals). La segona part és l'element per infant: una quantitat fixa per fill (2.056 € anuals) que també es redueix segons la renda a partir d'un llindar relativament més baix (18.800 € anuals).

També hi ha moltes altres prestacions que, si bé estan dissenyades per a aconseguir altres objectius, s'incrementen en quantia si la persona elegible conviu amb un infant dependent. La prestació més important és la prestació per assistència social o atur ('income support/job seeker allowance'), però també són importants la prestació per habitatge ('housing benefit') i la deducció reintegrable per treballador ('working tax credit').

Figura 38. Prestacions econòmiques a les famílies amb infants al Regne Unit. Famílies tipus

Notes: la família monoparental consisteix en una mare treballadora soltera de 41 anys. Pel que fa a la parella es considera que els dos cònjuges tenen 41 anys, l'home treballa i la dona no. En ambdues famílies la renda original és el producte de multiplicar un salari fix de 9,23 € per hores per un nombre creixent d'hores treballades.

Acrònims: cb: prestació per fill; ctc: deducció reintegrable per fill.

Font: EUROMOD

La figura 38 mostra les restriccions pressupostàries per les famílies tipus que hem comentat. Es pot observar com el sistema britànic és més generós amb les famílies amb ingressos més baixos. Enfront dels quasi 400 € que obté per fill una família austríaca, una de britànica obté poc menys de 200 € al més. Aquesta quantitat gairebé es triplica amb la deducció reintegrable per fill que reben les famílies de recursos baixos. La resta de prestacions incrementen també sensiblement la protecció que reben les famílies més pobres.

10.2. L'impacte de les prestacions familiars d'Alemanya, Àustria, França i el Regne Unit a Catalunya

En aquest epígraf estudiem l'impacte d'implementar a Catalunya les prestacions familiars dels països europeus que hem descrit en l'epígraf anterior. Amb aquest objectiu, utilitzarem EUROMOD.

Per dur a terme la simulació de polítiques d'altres països a Catalunya, s'han adoptat una sèrie d'hipòtesis que passem a repassar a continuació.

- (1) L'escenari de referència és el sistema català de l'any 2005. Per tant, la població, els impostos i les prestacions socials corresponen al que paguen i reben les famílies amb infants a Catalunya l'any 2005.
- (2) A l'hora d'avaluar la política d'un determinat país, la reforma consisteix en la substitució de les prestacions que reben els infants de Catalunya (tant estats com d'àmbit català) per les «importades» d'aquest país. Per tant, s'eliminen totes les prestacions per infant que reben els catalans i s'introdueixen, en el seu lloc, les vigents als altres països.
- (3) Només s'«importen» les prestacions que tenen com a funció exclusiva la

Taula 18. Import del les prestacions i llindars de les polítiques d'altres països introduïdes a Catalunya

Prestació	Import original (euros per mes)	Import a Catalunya (euros per mes)
Alemanya		
Prestació per infant:	154 per infant fins al tercer, 179 pel quart o posterior infants	107 per infant fins al tercer, 125 pel quart o posterior infants
Prestació federal per cura d'infant	307	213
Prestació regional per cura d'infant	256	178
Prestació per naixement	77	54
Àustria		
Prestació familiar	0-2 anys: 105 3-9 anys: 113 10-18 anys: 131	0-2 anys: 80 3-9 anys: 86 10-18 anys: 100
Deducció reintegrable per fill	51	39
Prestació per cura d'infants	Import: 436 Límit d'ingressos: 1.217	Import: 332 Límit d'ingressos: 927
Complement a la prestació per cura de fills	Import: 184 Límit d'ingressos: 433	Import: 140 Límit d'ingressos: 330
Complement familiar	Import: 153 Límit d'ingressos: 334	Import: 116 Límit d'ingressos: 255
França		
Prestació familiar	Import: 115	Import: 95
Prestació per petits infants	Import: 165 Límit d'ingressos: 1.500 (parella amb un fill sol i un perceptor)	Import: 137 Límit d'ingressos: 1.242 (parella amb un fill sol i un perceptor)
Complement familiar	Import: 150 Límit d'ingressos: 2.154 (parella amb tres fills i un sol perceptor d'ingressos)	Import: 124 Límit d'ingressos: 1.784 (parella amb tres fills i un sol perceptor d'ingressos)
Prestació per material escolar	Import: 21 Límit d'ingressos: 1.394 (parella amb tres fills i un sol perceptor d'ingressos)	Import: 18 Límit d'ingressos: 1.155 (parella amb tres fills i un sol perceptor d'ingressos)
Prestació per família monoparental	Import màxim: 542	Import màxim: 449
Regne Unit		
Prestació per infant	Import: 99	Import: 82
Deducció reintegrable per infant	Element familiar: 65 Llindar: 6,000 Element per infant: 172 Llindar: 1.567	Element familiar: 53 Llindar: 4.970 Element per infant: 143 Llindar: 1.298

protecció de les famílies amb infants. Més concretament, les prestacions que s'importen són les que hem presentat amb detall en l'epígraf anterior, recollides a les figures 32, 34, 36 i 38.

- (4) Tal com les simulacions presentades en altres epígrafs, la definició d'infant es restringeix als menors fins a 12 anys. Per tant, aquí només s'implementen la part de les polítiques d'altres països que afecten aquest *group etari*, obviant les edats corresponents a la legislació de cada país.
- (5) Ateses les diferències en nivell de vida entre la població catalana i la dels països estudiats, els imports de les prestacions i els llindars de renda establerts en els tests d'accés a les prestacions s'han ajustat d'acord amb un factor que recull les diferències en PIB per càpita entre les societats estudiades i la catalana. Segons Eurostat (2005b), el 2002 el PIB per càpita (PIBpc) d'Alemanya era de 25.548 €, aproximadament un 23% superior al de Catalunya. El PIBpc de Bavària (que es el Lander alemany que agafem per referència) es 29.677 €, gairebé 44% superior al català. Igualment, el PIB d'Àustria era de 27.104 € anuals, aproximadament un 30% superior al de Catalunya. Pel que fa a França, el PIB era de 24.933 € per any, aproximadament un 21 per cent superior al de Catalunya. Finalment, el PIB per càpita del Regne Unit era de 28.033 € anuals, aproximadament un 35 per cent superior al de Catalunya.

La taula 18 mostra les polítiques familiars «importades». Es pot comprovar com els imports són significativament inferiors als de les polítiques als països originals a causa dels ajustos que ja hem comentat.

Quin seria l'impacte que tindria la política d'ajut a les famílies amb infants d'Alemanya si fos implementada en substitució de la política que reben actualment les famílies amb infants de Catalunya? I la d'Àustria, la de França o la del Regne Unit?

Els resultats que es deriven de la implementació de les polítiques d'ajut a la infància d'aquests quatre països europeus a Catalunya, en substitució de les polítiques actuals són els següents.

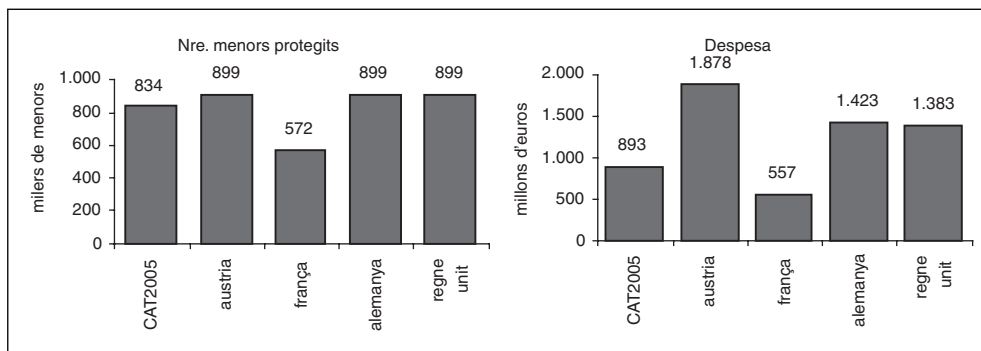
La figura 39 mostra el nombre de menors protegits i el cost del programa per cada un dels diferents sistemes estudiats, si aquests fossin introduïts a Catalunya en substitució del conjunt dels ajuts (estatals i catalans) que reben les famílies amb infants a Catalunya. Noteu que mentre que els sistemes austríac, alemany i del Regne Unit cobririen el 100% dels infants, la cobertura és també pràcticament total pel sistema vigent a Catalunya (d'un 92%). La cobertura, així com el cost, és força més baixa pel sistema francès.³² Pel que fa al cost, el sistema austríac és el més car (1,8 milions d'euros), el doble del valor de la despesa (estatal i catalana) que reben actualment les llars catalanes. El sistema alemany i el del Regne Unit, d'altra banda, també són força més cars que l'actual, per bé que no tant com l'austríac. Només el sistema francès representa un estalvi respecte a l'actual política a Catalunya, un estalvi de 300.000 milions d'euros.

Quin impacte tenen aquests sistemes sobre la desigualtat i la pobresa econòmica? La resposta la trobem a la taula 19. Com era d'esperar, la major despesa que comporten els sistemes austríac, alemany i del Regne Unit es trasllada en un major

---

³² Recordeu que per al cas francès no es tenen en compte els ajuts fiscals a través del *quotient familial*.

Figura 39. Cobertura i despesa total. Prestacions familiars europees

Font: EUROMOD

impacte redistributiu, no tan sols respecte al sistema actual sinó també respecte a la majoria de propostes de reforma que hem avaluat en aquest treball fins ara. El sistema britànic, en tenir una despesa més específicament orientada a la cua baixa de la distribució de la renda, és el que aconsegueix un impacte més important en la reducció de la pobresa: l'abast de la pobresa infantil es redueix a gairebé la meitat (del 19,9% al 9,3%) i la intensitat de la pobresa infantil en més de la meitat. Al darrere del sistema britànic, hi tenim l'austríac, que aconsegueix reduccions gairebé tan importants com les associades al sistema britànic pel que fa als indicadors de pobresa infantil. Segueix en impacte sobre la pobresa infantil el sistema d'Alemanya, amb resultats una mica superiors al sistema francès. El sistema francès, malgrat ésser menys costós que la legislació vigent actualment vigent a Catalunya, aconsegueix un major impacte reductor de la pobresa que l'actual a Catalunya.

Taula 19. Impacte sobre la desigualtat i la pobresa. Prestacions familiars europees

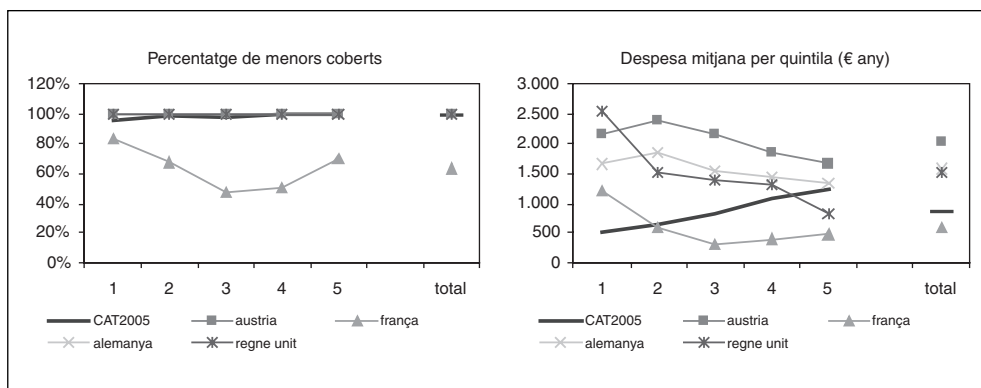
	Desigualtat	Pobresa			
	Gini (en %)	Abast (en %)	Intensitat (en %)	Abast infants (en %)	Intensitat infants (en %)
CAT2005	28,6	15,2	4,5	16,9	5,2
Àustria	27,9	13,4	3,8	10,4	2,9
França	28,3	15,1	4,1	15,7	3,6
Alemanya	28,1	14,5	4,0	13,9	3,4
Regne Unit	27,8	13,4	3,6	9,4	2,1

Font: EUROMOD

La figura 40 ens il·lustra el percentatge de menors coberts, així com la despesa mitjana per quintils, cosa que ens permetrà d'entendre amb més exactitud aquestes diferències en impacte redistributiu i efectes sobre la pobresa, segons els diferents

sistemes. Noteu que, com ja comentàvem, el sistema alemany, l'austríac i el del Regne Unit, cobreixen tots els infants. El sistema vigent a Catalunya, també té una cobertura pràcticament total, excepte a la cua baixa de la distribució, a on la cobertura es queda una mica per sota del 100%. El sistema francès mostra una cobertura més baixa respecte a la resta de sistemes, especialment als quintils 3r i 4t. La despesa mitjana per quintil mostra clarament la divergència entre el sistema vigent a Catalunya i la resta de sistemes estudiats. Tal com ja hem assenyalat en altres epígrafs, la despesa mitjana per infant a Catalunya és clarament creixent per nivells de renda: el 20% dels infants a la cua alta de la distribució reben una despesa gairebé tres vegades superior que els que formen el primer quintil. Aquesta distribució ascendent de la despesa a Catalunya és única; no hi ha cap altre sistema dels estudiats que comporti una distribució similar. El sistema austríac, juntament amb l'alemany, són els que presenten una distribució més uniforme de la despesa per nivells de renda, serien, per tant, els més universals. El sistema austríac, també és el més generós per a tots els quintils, excepte el primer, el qual és superat pel britànic. El sistema alemany segueix com el segon més generós a tots els quintils, excepte el primer, que també és superat novament pel britànic. El del Regne Unit, en què la protecció és més selectiva, és el que presenta una distribució més graduada per nivells de renda, és molt generós a la cua baixa i molt poc a la cua alta. Finalment, el sistema francès és superat en despesa pels altres tres i també pel vigent a Catalunya, tot i així presenta un nivell de despesa força superior a l'actual per al primer quintil.

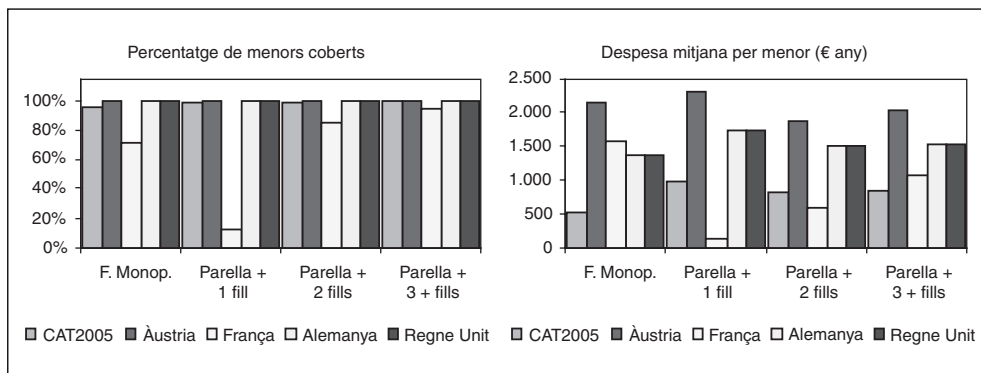
**Figura 40. Cobertura i despesa mitjana per menor per quintils.
Prestacions familiars europees**

Font: EUROMOD

Finalment, per tipus de família, retrobem alguns dels resultats que ja comentàvem. Els sistemes amb una cobertura del 100% cobreixen tots els menors, independentment del tipus de llar. El sistema francès té una cobertura força més baixa que la resta per les llars monoparentals i les parelles amb un sol fill (vegeu la figura 41).

**Figura 41. Cobertura i despesa mitjana per menor segons tipus de llar.
Prestacions familiars europees**

Font: EUROMOD

11. Síntesi: conclusions i recomanacions

L'objectiu d'aquest treball ha estat l'estudi de l'impacte de la política de suport a les famílies amb infants a Catalunya i avaluar els efectes de possibles reformes d'aquesta. Hem posat al servei d'aquest objectiu les tècniques de micro-simulació que ofereixen els models EspaSim i EUROMOD adaptats per a l'estudi de les prestacions monetàries i els ajuts fiscals de suport als infants a casa nostra. EspaSim, un model de micro-simulació per al conjunt de l'Estat espanyol, en una versió desenvolupada especialment per a aquest treball, ens ha permès de conèixer la cobertura i la despesa que comporten els diferents instruments de política, tant estatal com catalana, actualment vigents, així com els seu impacte redistributiu. EspaSim també ens ha permès l'avaluació del sistema actual respecte a una sèrie d'escenaris contrafactuals de política. Més concretament, hem avaluat (i) els canvis recents de la política familiar duta a terme pel Govern tripartit (ii) les reformes suggerides pel tripartit en el seu programa electoral i (iii) les reformes orientades a expandir la prestació universal actual per infant fins als 12 anys, amb i sense la condicionalitat a una prova de recursos en l'accés. D'altra banda, EUROMOD ens ha permès conèixer les experiències de política de suport a les famílies amb infants d'Alemanya, Àustria, França i el Regne Unit i d'avaluar quin seria el seu impacte si aquestes polítiques fossin introduïdes a Catalunya.

Per tal que les nostres estimacions siguin al màxim de fiables, el nostre treball també ha procurat que les microdades emprades siguin una fotografia al més fidedigna possible de la població dels infants (i les seves famílies) a Catalunya l'any 2005. Amb aquest propòsit hem estat curosos al màxim a l'hora de corregir i reponderar les microdades del Panell de Llars de la Unió Europea, 7a Onada, que són la base de les nostres estimacions. Així mateix, per que les xifres que presentem siguin de la màxima utilitat en la presa de decisions, hem elaborat una descripció exhaustiva de les polítiques (catalanes i estatals actualment vigents). Finalment, també s'ha inclòs una breu descripció sobre les situacions de pobresa monetària i privació econòmica de la infància a Catalunya.

Els principals resultats que es deriven del nostre treball són els següents.

En primer lloc, pel que fa a l'impacte del sistema vigent actualment, podem destacar el següent:

- La política monetària de suport a les famílies catalanes amb infants l'any 2005 és majoritàriament d'àmbit estatal. El 79% de la despesa associada a aquestes polítiques la realitza el Govern central i només el 21% restant és despesa específica de la Generalitat de Catalunya. A l'hora de dissenyar la reforma de la política catalana, per tant, no podem fer-ho sense tenir en compte l'efecte de la política estatal a Catalunya.
- La política estatal de suport als infants és una de les menys generoses i alhora menys progressives d'Europa, per l'efecte combinat d'unes deduccions fiscals per infant a la base imposable de l'IRPF i unes prestacions econòmiques assistencials molt selectives i de baixa intensitat protectora. El resultat d'aquesta política a Catalunya no deixa lloc a les ambigüitats: una despesa per infant de 361 € en mitjana pels infants a la cua baixa de la distribució (primer quintil), mentre que els situats a la cua alta (20% més rics) en rebrien 1.023. Si es vol invertir aquesta situació a Catalunya, cal que Catalunya contribueixi a revisar amb profunditat la política actual a l'Estat espanyol.
- La política catalana, a diferència de la d'àmbit estatal, té una vocació més universal, en ser implementada a través d'una transferència directa no condicional a una prova de recursos. Cobreix entorn del 40% dels infants (menors de 12 anys) a Catalunya, essencialment aquells amb edats inferiors als 3 anys. Per quintils de renda, hem vist que la política catalana en conjunt, també beneficia relativament més els infants més rics que els més pobres. Si a la cua baixa la despesa per infant és de 135 € (primer quintil), a la cua alta (20% més rics) en rebrien 216. La desigual distribució dels infants per edats en els diferents estrats de renda (concentrant-se relativament més infants en edats joves en els estrats més elevats), explicaria aquesta distribució no uniforme de la despesa final.
- Combinant la política catalana amb l'estatal, podem dir que la política catalana no és capaç de compensar la política d'àmbit estatal. En conjunt, la despesa que reben els infants més benestants seria més del doble (2.5 vegades) de la qual reben els més desafavorits. L'impacte redistributiu global mesurat d'acord amb la variació del coeficient de Gini del conjunt de la política és no significatiu. Els efectes de la política vigent també són molt petits sobre els índexs agregats de pobresa. Sobre la pobresa infantil, el conjunt de la política de suport als infants a Catalunya, reduiria el risc de pobresa en més de 3 punts percentuals.
- El biaix que presenten les polítiques catalanes actuals a favor de les famílies nombroses i de llars monoparentals es troba plenament justificat atesa la situació de mancança relativa d'aquests col·lectius, especialment aquells més vulnerables, però es revela insuficient, sobretot entre aquells més necessitats.

D'altra banda, quan analitzem l'impacte dels diferents escenaris de reforma de la política catalana, avaluats prenent com a referent la política estatal, els nostres resultats indiquen el següent:

- Les propostes electorals dels partits del Govern de Catalunya actual, mostren una clara voluntat d'incrementar el suport econòmic a les famílies amb fills, ja que comportarien multiplicar la despesa actual per un factor de 3 (ERC) a 5

(ICV) vegades el pressupost actual, quedant la proposta del PSC entre les dels seus socis. Totes tres propostes mostren un perfil molt universal (la d'ICV totalment universal) proper al que seria una renda bàsica per menor.

- L'extensió de l'edat d'elegibilitat de la prestació universal per infant fins als 12 anys lògicament millora la cobertura (cobreix el 100% dels infants) i incrementa el cost associat al programa, multiplicant-lo per tres. Com més elevada és l'edat coberta, més important és el cost associat. Quan la cobertura arriba als 12 anys, la distribució de la despesa per quintils de renda es torna més uniforme, i cada infant rep en mitjana uns 600 € l'any. Els infants més beneficiats són, en aquest cas, els de les llars monoparentals i nombroses, relativament més grans.
- Respecte a un programa totalment universal, l'extensió de l'edat d'el·ligibilitat combinada amb un test d'ingressos comporta, lògicament, un estalvi en el cost del programa i una reducció en la cobertura dels infants més benestants. Amb un test de renda establert a 23.000 € i una extensió de la prestació fins als 12 anys, la cobertura es reduiria en el 43%, mentre que amb un test de 37.509 € la cobertura cauria en un 24.6%. L'estalvi en percentatge seria similar a la caiguda de la cobertura. La despesa s'orientaria, en aquest cas, cap als decils de la cua baixa o baixa i mitjana. Cal recordar, però, que els nostres càlculs no tenen en compte els costos associats a una selecció imperfecte dels perceptors de la prestació.

Un dels aspectes que demostren clarament els nostres resultats és la falta d'integració entre la política estatal i la política autonòmica a Catalunya. En aquest context, cal preguntar-se sobre la idoneïtat de les propostes totalment universals, en un marc en el qual la política catalana se suma a una política estatal no universal i clarament esbiaixada cap a les rendes més altes. En l'actual conjuntura de política estatal, l'extensió de l'edat d'elegibilitat de la prestació universal combinada amb un test d'ingressos semblaria l'estratègia més adequada a Catalunya, ja que permetria compensar, si més no parcialment, els efectes de la política del Govern central.

L'anàlisi de les polítiques de suport a les famílies amb infants d'Alemanya, Àustria, França i el Regne Unit, ens ha proporcionat un bon marc de referència a partir del que cal valorar en el cas català i l'espanyol. Els casos d'Alemanya i Àustria han estat especialment il·lustratius en tractar-se de països amb polítiques en l'àmbit del Govern central de caire molt universal en el qual els Länders i les províncies respectivament implementen prestacions monetàries pròpies a favor de la infància. D'aquesta anàlisi en derivaríem les conclusions següents:

- Tant Alemanya com Àustria i el Regne Unit, tenen una prestació totalment universal per infant per al conjunt del territori amb una concepció de la infància que va més enllà dels 12 anys. A França, en canvi, la prestació universal és només a partir del segon infant. Els ajuts creixen amb l'edat i el nombre d'infants a Àustria i França i només amb el nombre a Alemanya. Al Regne Unit, en canvi, són més generosos amb el primer infant i menys amb els subsegüents.
- A tots quatre països, a més a més de la prestació universal hi ha complements que reben les famílies amb infants de recursos baixos (sobretot en el cas britànic), les famílies amb infants petits, sobretot aquelles en les quals un progenitor no treballa o ho fa a temps parcial (a Alemanya i Àustria, però també a

França). El sistema britànic, en canvi, tendeix a afavorir la participació laboral dels progenitors.

- A Alemanya i Àustria, els Länders i les províncies tenen un paper complementari respecte a la política estatal universal, se centren en la protecció dels infants més joves de les famílies més pobres. A Bavària la prestació per cura de l'infant s'orienta a progenitors amb fills entre 2 i 3 anys d'edat. A Viena el complement familiar el reben les famílies amb menors entre 1 i 2 anys a la cua baixa de la distribució.
- A tots quatre països la política de suport a la família amb infants s'integra dins d'un sistema de protecció més ampli que conté programes d'assistència social, d'ajut a l'habitatge i de protecció a les llars monoparentals.

Si els sistemes de suport a les famílies amb infants d'aquests quatre països fossin implementats a Catalunya, en substitució de la política actual (estatal i catalana), l'impacte sobre les llars catalanes seria el següent.

- Pel que fa al cost, el sistema més car seria l'austríac, que comporta doblar la despesa total actual, seguit del sistema Alemany i del Regne Unit. El sistema francès seria més econòmic que el vigent actualment.³³
- No hi ha cap país dels estudiats que comporti una distribució de la despesa per infant i nivells de renda tan esbiaixat a les rendes més altes com el vigent actualment a Catalunya. Si el sistema austríac o l'alemany fossin aplicats a Catalunya, la distribució de la despesa per infant seria molt més uniforme per nivells de renda que la que tenim amb el sistema actual. El sistema britànic, d'altra banda, seria el que presentaria una distribució més graduada per nivells de renda, i és molt generós a la cua baixa i molt menys a la cua alta.

En síntesi, la reforma simultània de la política estatal i catalana per a l'aplicació dels sistemes austríac, alemany i britànic es trasllada en un impacte redistributiu i de reducció de la pobresa més gran que qualsevol de les reformes avaluades, i modifica només la política catalana. Així, l'impacte de qualsevol reforma només catalana serà més costós i menys efectiu (amb vista a millorar l'impacte redistributiu i la igualtat d'oportunitats entre les famílies amb infants a Catalunya) que si la reforma la duu a terme el Govern central implementant una prestació universal com la d'Àustria, per exemple. Amb una prestació universal de l'Estat, en substitució del sistema actual d'ajuts per fill, contribuiria també a fer que els esforços que faci l'Administració catalana se «sumin» als de l'Administració central a favor d'aquells que més o necessiten.

Hem emfatitzat en diversos moments del nostre treball la parcialitat del nostre objecte d'estudi. També hem intentat assenyalar amb la màxima claredat les hipòtesis, algunes vegades força qüestionables, sobre les quals s'empara el nostre treball. Malgrat les limitacions que la nostra aproximació presenta, creiem que aquest treball contribueix a la comprensió de la política de suport a les famílies amb infants a Catalunya i esperem que ajudi en el disseny d'aquestes polítiques tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat espanyol.

---

33. Per bé que en el cas de França no es considera l'impacte que té la principal bonificació fiscal, el *quotient familial*.

Annex A.

La mesura de la pobresa monetària i la privació

Índexs de pobresa monetària

A continuació, presentem els índexs de pobresa i privació utilitzats en la nostra anàlisi i en descrivim algunes de les propietats. Com esperem que quedi palès al final d'aquesta explicació, aquests índexs recullen i mesuren les diferents dimensions de la pobresa i del benestar material.

Pel que fa als índexs de pobresa, seguim el treball de Ravallion (1992).

El nostre punt de partida és l'opció que segurament la majoria de nosaltres proposaríem per a mesurar la pobresa: la proporció d'individus que tenen una renda per sota del llindar escollit, és a dir, la proporció d'individus pobres a la població. Aquest índex, més conegut en la literatura de mesura de la pobresa pel terme anglès *head-count ratio*, i que anomenarem H , s'expressa formalment com:

$$H = \frac{q}{n}$$

on q representa el nombre total de pobres i n és la mida de la població. Aquest índex ens proporciona una estimació de la incidència o abast de la pobresa o la població en situació de risc. En el cas que es tracta de la pobresa infantil, mesura el percentatge sobre el total d'infants amb una renda per sota del llindar de la pobresa.

L'índex H té l'avantatge que és un índex senzill, però presenta limitacions importants, ja que ignora completament altres aspectes importants de la pobresa, com ara la intensitat i la severitat. En altres paraules, l'índex H és insensible als canvis que experimenten els pobres, sempre que aquests no superin el llindar de la pobresa. Si tots els pobres ho fossin cada vegada més, l'índex H no canviaria, ja que no té en compte en quina mesura són pobres els individus, només considera si aquests ho són o no. Per tant, aquest índex no té en compte la intensitat de la pobresa. Alhora, tampoc no considera la severitat de la pobresa, dimensió que es recull mitjançant la desigualtat que hi ha entre la població pobre.

Una primera manera de recollir la intensitat de la pobresa és avaluar la quantitat de renda que caldria transferir als pobres per tal d'eliminar la seva pobresa. Aquest

concepte es coneix amb el nom de *desnivell de la pobresa* o *poverty gap* (*PG*), i es mesura com la distància, en termes de renda, que separa els individus pobres del llindar de pobresa, z .

$$PG = \sum_{i=1}^q (z - x_i)$$

on x_i és la renda equivalent de l'individu. Si expressem el *poverty gap* en termes *per capita* i en relació amb el llindar de pobresa, obtenim l'*income gap ratio* (*IG*), que mesura la intensitat en relació amb la població pobre i l'expressa com una proporció del llindar. En altres paraules, mesura la proporció del llindar que, en mitjana, caldria donar a tots els individus pobres per a fer-los sortir de la pobresa:

$$I = \frac{\sum_{i=1}^q (z - x_i)}{qz} = 1 - \frac{\sum_{i=1}^q x_i}{qz} = 1 - \frac{\mu_q}{z}$$

on μ_q representa la renda mitjana equivalent dels individus pobres. El problema principal que presenta aquest índex és que és indiferent a la proporció de pobres que hi ha a la població, tot al contrari del que succeïa amb l'índex H .

Per tal de superar aquesta limitació, els treballs de mesura de la pobresa proposen combinar els dos índexs anteriors en un de nou que es coneix per *IH* o *poverty gap ratio*.

$$IH = \frac{\sum_{i=1}^q (z - x_i)}{nz} = \frac{q}{n} - \frac{\sum_{i=1}^q x_i}{nz} = H \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^q x_i}{qz} \right) = H \times I$$

Aquest índex mesura la contribució o aportació, expressada en percentatge del llindar, que, en mitjana, tots els individus de la població haurien de dur a terme per a eradicar la pobresa, i és l'índex que hem utilitzat per a mesurar la intensitat de la pobresa o el dèficit de pobresa.

El llindar de la pobresa utilitzat és igual al 60% de la renda equivalent mitjana.

Índex de privació

Respectant el consens establert en la literatura europea, per a analitzar la privació a Catalunya agrupem aquells indicadors utilitzats àmpliament en els estudis previs –i per als quals disposem d'informació– en tres grans dimensions d'acord amb dos criteris. En primer lloc, vam incloure aquells béns i situacions que formen part de les necessitats bàsiques que la majoria de la població pot cobrir en la Catalunya actual, com poder-se alimentar adequadament, poder comprar roba nova o sabates de

tant en tant, poder disposar dels serveis fonamentals en la llar, com tenir bany i inodor, o tenir bones instal·lacions d'aigua, gas o electricitat. Atès que alguna d'aquestes necessitats tenen un caràcter més vinculat al consum i unes altres estan més relacionades amb decisions d'inversió vinculades a l'habitatge, hem distingit entre una dimensió bàsica de consum i una dimensió bàsica d'habitatge.

En segon lloc, hem considerat altres béns i situacions de possessió menys generalitzada, i segurament no considerats tan necessaris, però la manca dels quals és deguda a la falta de recursos, i, per tant, no és fruit de l'elecció personal o d'un determinat estil de vida. Aquests béns i situacions els englobem en una dimensió que denominem secundària, i inclouen aspectes com no poder renovar els mobles o els electrodomèstics, no disposar d'un automòbil o no poder anar de vacances una vegada a l'any. Aquestes tres dimensions recullen àrees de privació diferenciades, en el sentit que els individus que mostren graus considerables de privació en cadascuna de les dimensions pertanyen a grups poblacionals distints. En definitiva, el conjunt d'indicadors de privació que vam utilitzar cobreix de forma satisfactòria els aspectes importants a considerar per a estimar el grau de privació en la societat catalana. La dimensió bàsica de consum conté 3 indicadors que reflecteixen situacions d'alimentació inadequada, falta de recursos per a renovar el vestuari, problemes econòmics per a afrontar les despeses corrents. D'altra banda, la dimensió bàsica d'habitatge conté 10 indicadors que recullen deficiències relacionades amb les condicions i les instal·lacions de la llar. Finalment, la dimensió secundària conté 8 ítems que descriuen situacions de manca més generalitzades entre la població que les reflectides en els indicadors de les dues dimensions bàsiques, però que corresponen a béns o situacions considerades en la majoria dels estudis com necessitats que un individu no pobre hauria de poder-se permetre.

Per a estimar el nivell de privació en cadascuna de les tres dimensions, així com el nivell de privació global (utilitzant els 20 indicadors), definim un índex de privació P_d com una suma ponderada i normalitzada a 100 dels valors que prenen els distints indicadors per a cada individu (Desai i Shah, 1988),

$$P_d = \frac{\sum_{i=1}^n I_i p_i}{\sum_{i=1}^n p_i} \cdot 100$$

on I_i és una variable dicotòmica que pren valor 1 quan la llar no posseeix el bé i -èsim i el valor 0 en cas contrari, i p_i és la proporció de persones que no pateix la privació en aquest àmbit. Per tant, vam atorgar un pes major a les situacions de privació més minoritàries. El valor d'aquest índex es pot interpretar com el percentatge de privació experimentada per un individu en relació amb el valor teòric màxim, que s'obtidria si l'individu patís privació en totes les situacions de manca (indicadors) considerades.

Annex B.

Documentació de les polítiques que es simulen i hipòtesis adoptades per la micro-simulació

B.1. Prestacions econòmiques catalanes l'any 2005

B.1.1. Prestació de caràcter universal per infant a càrrec

Descripció

Prestació per a totes les famílies residents a Catalunya amb infants menors de 3 anys i per a famílies nombroses o monoparentals amb infants menors de 6 que hagin nascut dins el període que indica la convocatòria.

L'import és de:

- 575 euros per infant menor de 3 anys
- 650 euros per infant menor de 6 anys, en el cas de famílies nombroses o monoparentals

Simulació

La figura B.1 il·lustra els paràmetres que el model utilitza per a simular aquesta prestació:

- **Import de la prestació:** quantia anual pagada per infant.
- **Edat màxima del fill:** edat màxima de l'infant per a tenir dret a rebre la prestació.
- **Subjecta a l'IRPF:** permet elegir si aquesta prestació estarà o no subjecta a l'IRPF.

Hipòtesi de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles, és a dir, que hi tenen dret, sol·liciten la prestació i que cap família sense dret la demana fraudulentament.

Atesa la manca de dades i la mida de la mostra, la simulació no fa distinció d'acord amb el mes de naixement de l'infant. Se suposa que tots els infants reben la totalitat de l'import que pertoca per any.

Figura B.1. Paràmetres de la prestació de caràcter universal per infant a càrrec

La base de dades utilitzada no conté informació sobre la incapacitat dels individus. Per això, el model no pot identificar famílies nombroses formades per ascendent/s i dos fills, amb almenys un dels ascendents o dels fills amb incapacitat o condició legal de disminuït/ida. Aquest tret no es té en compte en els nostres càlculs.

Les dades utilitzades tampoc no ens permeten fer la distinció entre la relació d'acolliment i la de tutela o curatela. Per això, se suposa que tots els infants tenen una relació de filiació o d'acolliment amb els adults responsables. Per tant, se suposa l'existència de la prestació econòmica per fill a càrrec per a totes les famílies.

La base de dades tampoc no conté informació sobre procediments judicials de reclamació de l'impagament d'aliments per part dels pares/mares sols/soles separats, divorciats o amb nul·litat matrimonial. Aleshores, només es compten com a famílies monoparentals aquelles formades per pares/mares sols/soles solters/eres o viudes amb infants a càrrec menors de 6 anys.

Tal com determina la legislació, el model reconeix també com a ascendents les parelles de fet, i com a descendents els infants en règim d'acollida o tutelats. També es consideren membres de la unitat familiar el cònjuge o la persona que convisqui maritalment amb el pare o la mare dels fills i filles, com també els fills i filles no comuns.

En el càlcul se suposa que els diferents membres de la família trien les opcions fiscals que maximitzen la renda familiar. Així, per exemple, se suposa que aquell ascendent amb menor renda és el que sol·licita la prestació. Si la renda dels dos ascendents és igual, se suposa que és la mare qui demana l'ajut.

B.1.2. Prestació de caràcter universal per part, adopció o acolliment múltiple

Descripció

Prestació per a totes les famílies residents a Catalunya en les quals s'hagi produït un part múltiple o hagin adoptat o acollit dos infants o més de forma simultània entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2005.

La quantia de la prestació és de:

- 650 euros per família en cas de part o adopció doble
- 1.000 euros per família en cas de part o adopció triple
- 1.200 euros per família en cas de part o adopció quàdruple o més

Simulació

La figura B.2 il·lustra els paràmetres que el model utilitza per a simular aquesta prestació:

- **Per dos fills:** quantia en cas de part o adopció doble
- **Per tres fills:** quantia en cas de part o adopció triple
- **Per quatre fills o més:** quantia en cas de part o adopció quàdruple o més

Figura B.2. Paràmetres de la prestació de caràcter universal per part o adopció múltiple

Paràmetres de les Prestacions Familiars

Polítiques Disponibles:
Sistema del 2005 (política base)

Prestacions Familiars Estatals | Prestacions Familiars Catalanes

Fills Menors | Família nombrosa | Família monoparental | Part Múltiple amb Vulnerabilitat | **Part Múltiple**

Activar el Càlcul de la Prestació: Desactivada

Per Dos Fills: 650 €
Per Tres Fills: 1,000 €
A partir de Quatre Fills: 1,200 €

Subjecta a IRPF

Tancar Ajut

Hipòtesi de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles, és a dir, que hi tenen dret, sol·liciten la prestació i que cap família sense dret la demana fraudulentament.

Les dades utilitzades tampoc no ens permeten fer la distinció entre la relació d'acolliment i la de tutela o curatela. Per això, se suposa que tots els infants tenen una relació de filiació o d'acolliment amb els adults responsables.

B.1.3. Prestació econòmica a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part, adopció o acolliment múltiple de tres infants o més

Descripció

Prestació per a famílies residents a Catalunya en els quals s'hagi produït un part, adopció, o acolliment permanent o preadoptiu múltiple de tres infants o més entre l'1 de gener de 1993 i el 31 de desembre de 2005.

Aquesta prestació és sotmesa al nivell d'ingressos familiars ponderat segons el nombre de membres de la unitat familiar.

La quantia de la prestació és de:

- 2.400 euros per família en cas de ingressos familiars ponderats que no superin la xifra de 37.509 euros anuals
- 3.600 euros per família en cas de ingressos familiars ponderats que no superin la xifra de 23.000 euros anuals

Simulació

La figura B.3 il·lustra els paràmetres de la quantia i del nivell màxim de ingressos que el model utilitza per a simular aquesta prestació:

- **Límit de renda 1:** nivell d'ingressos màxim per accedir a la prestació.
- **Import de la prestació 1:** quantia en cas d'ingressos familiars ponderats que no superin el límit de renda 1.
- **Límit de renda 2:** nivell d'ingressos màxim per accedir a la prestació.
- **Import de la prestació 2:** quantia en cas d'ingressos familiars ponderats que no superin el límit de renda 2.

Figura B.3. Paràmetres de la prestació a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part o adopció múltiple (import)

Paràmetres de les Prestacions Familiars

Polítiques Disponibles:
Sistema del 2005 (política base)

Prestacions Familiars Estatals | Prestacions Familiars Catalanes

Fills Menors | Família nombrosa | Família monoparental | Part Múltiple amb Vulnerabilitat | Part Múltiple

Activar el Càlcul de la Prestació: Desactivada

Import | Coeficient | Unitat Elegible

Límit de Renda 1 :	23.000 €	Import Prestació :	3.200 €
Límit de Renda 2 :	37.509,38 €	Import Prestació :	2.400 €

Tancar Ajud

La figura B.4 il·lustra els coeficients utilitzats per a la ponderació dels ingressos de la família. La renda ponderada es calcula com la suma de les rendes dels integrants de la unitat familiar dividida pel coeficient corresponent segons el nombre de membres de la unitat familiar.

- **Fins a quatre membres:** coeficient per a una família de quatre membres
- **Fins a cinc membres:** coeficient per a una família de cinc membres
- **Fins a sis membres:** coeficient per a una família de sis membres
- **Fins a set membres:** coeficient per a una família de set membres
- **Fins a vuit membres:** coeficient per a una família de vuit membres
- **Per membre addicional:** increment del coeficient per cada membre addicional

Figura B.4. Paràmetres de la prestació a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part o adopció múltiple (coeficients)

Import	Coeficient	Unitat Elegible	
Fins 4 membres :	1,166 €	Fins 7 membres :	1,666 €
Fins 5 membres :	1,333 €	Fins 8 membres :	1,833 €
Fins 6 membres :	1,5 €	Per membre adicional :	0,07 €

Finalment, la figura B.5 il·lustra el paràmetres del model que permeten canviar el nombre mínim d'infants i les seves edats màximes i mínimes per tenir dret a aquesta prestació.

Figura B.5. Paràmetres de la prestació a les famílies en situació de vulnerabilitat especial amb part o adopció múltiple (unitat elegible)

Import	Coeficient	Unitat Elegible	
Edat entre <input type="text" value="0"/> i <input type="text" value="12"/> Anys Nombre mínim de fills a càrrec : <input type="text" value="3"/>			

Hipòtesi de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles, és a dir, que hi tenen dret, sol·liciten la prestació i que cap família sense dret la demana fraudulentament.

Tal com determina la legislació, el model assigna els ingressos familiars de la unitat familiar com la part general i especial de la base imposable, prèvia a la deducció del mínim personal i familiar de la declaració de l'impost de la renda de les persones físiques. Així, en lloc de calcular l'import de l'IRPF de l'exercici 2005, el model calcula l'import per a l'exercici 2005. En el cas dels individus que no estan obligats a declarar i no presenten declaració, els ingressos es determinen com la suma dels imports bruts de les rendes tributables.

Es consideren membres de la unitat familiar el pare i la mare, i els seus fills i filles, sempre que convisquin amb aquells i que no tinguin ingressos propis subjectes a tributació individual. També es reconeix com a ascendents les parelles de fet, i com a descendents els infants en règim d'acollida o tutelats. També es consideren membres de la unitat familiar el cònjuge o la persona que convisqui maritalment amb el pare o la mare dels fills i filles, així com els fills i les filles no comuns.

La base de dades utilitzada no conté informació sobre la incapacitat dels individus. Per això, el model no pot simular l'augment del coeficient en el cas que un dels membres de la unitat familiar sigui persona disminuïda.

B.1.4. Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per naixement o adopció del/de la primer/a fill/a i posteriors

Descripció

Deducció sobre el tram autonòmic català de l'impost sobre la renda de les persones físiques per a l'any 2005 a efectuar a la declaració de l'any 2006.

Es tracta d'una deducció sobre la quota íntegra de l'impost de 300 euros (150 si la declaració és individual) pel naixement o l'adopció del/de la fill/a durant el període impositiu.

Simulació

La figura B.6 il·lustra els paràmetres que el model utilitza per a simular aquesta deducció:

- **Import de la deducció (dec. ind.):** import de la deducció en la declaració individual
- **Import de la deducció (dec. conj.):** import de la deducció en la declaració conjunta

Figura B.6. Paràmetres de la deducció per naixement o adopció

Paràmetres de l'IRPF

Polítiques Disponibles: Sistema del 2005 (política base)

Activar Càlcul de l'IRPF: Activada

Renda Gravable | Escala Gravamen | Deduccions de Quota | D'altres Paràmetres | Obl. Declarar / Retencions | Dest. CCMA

Catalunya

Per Naixement o Adopció

Import de la Deducció (Dec. Ind.): 150 € Import de la Deducció (Dec. Conj.): 300 €

Per Lloguers d'Habitatge Habitual

Percentatge del Lloguer: 10 %

Import Màxim

Declaració Individual: 300 €
Declaració Conjunta: 600 €
Família Nombre: 600 €

Condicions del Pescador

Edat Màxim: 32 Anys
Viudo Més Gran de: 65 Anys
Altural: Si

Base Imposable Màxim

Declaració Individual: 20.000 €
Declaració Conjunta: 30.000 €

Tancar Ajut

Per Naixement o Adopció

Import de la Deducció (Dec. Ind.): 150 € Import de la Deducció (Dec. Conj.): 300 €

Hipòtesi de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles sol·liciten la deducció i que cap família sense dret a aquesta la demana fraudulentament.

La simulació suposa que la declaració de l'IRPF es fa l'últim dia de l'any fiscal (31 de desembre). Per tant, la renda disponible «simulada» per a l'any 2005 es calcula neta de l'IRPF d'aquest mateix any.

La simulació suposa que els individus que no estan obligats a declarar trien l'opció fiscal (declarar individualment o conjuntament, o no declarar i assumir les retencions com a deute tributari final) que resulta en el menor cost fiscal per a la família.

Tal com determina la legislació, només poden declarar conjuntament les persones casades amb fills menors de 18 anys o sense.

B.1.5. Deducció fiscal en el tram autonòmic de l'IRPF per lloguer d'habitatge habitual

Descripció

Deducció sobre el tram autonòmic català de l'impost sobre la renda de les persones físiques per a l'any 2005 que s'ha d'efectuar a la declaració del any 2006.

Es tracta d'una deducció sobre la quota íntegra de l'impost igual al 10% de les quantitats satisfetes en el període impositiu en concepte de lloguer de l'habitatge habitual (fins a un màxim de 300 euros) per a individus: menors de 33 anys, aturats, amb incapacitat igual o superior al 65%, i vidu o vídua de 65 anys o més. A part, la base imposable ha de ser inferior als 20.000 euros i les quantitats satisfetes en concepte de lloguer han d'excedir el 10% dels rendiments del subjecte passiu.

Simulació

La figura B.7 il·lustra els paràmetres que utilitza el model per a simular aquesta deducció:

- **Percentatge del lloguer:** percentatge de les quantitats satisfetes en el període impositiu en concepte de lloguer de l'habitatge habitual
- **Import màxim:** import màxim de la deducció
  - **Declaració individual:** import màxim a la declaració individual
  - **Declaració conjunta:** import màxim a la declaració conjunta
  - **Família nombrosa:** import màxim si el contribuïent pertany a una família nombrosa
- **Condicions del perceptor:** el contribuïent té dret a aquesta deducció si compleix les condicions següents:
  - **Edat màxima:** edat no superior a aquest límit, o
  - **Vidu major de:** és vidu/vídua i la seva edat és igual o superior a aquest límit, o
  - **Aturat:** està aturat
  - **Base imposable màxima:** la base imposable ha d'ésser inferior als límits següents:
    - **Declaració individual:** límit màxim a la declaració individual
    - **Declaració conjunta:** límit màxim a la declaració conjunta

Hipòtesi de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles sol·liciten la deducció i que cap família sense dret la demana fraudulentament.

La simulació suposa que la declaració de l'IRPF es fa l'últim dia de l'any fiscal (31 de desembre). Per tant, la renda disponible «simulada» per a l'any 2005 es calcula neta de l'IRPF d'aquest mateix any.

Figura B.7. Paràmetres de la deducció per lloguer d'habitatge habitual

The image displays two screenshots of a tax software interface. The left screenshot shows the 'Paràmetres de l'IRPF' window with the 'Catalunya' region selected and the 'Per Lloguer d'Habitatge Habitual' section active. The right screenshot is a zoomed-in view of the 'Per Lloguer d'Habitatge Habitual' section, showing fields for 'Percentatge del Lloguer' (10%), 'Import Màxim' (300€ individual, 600€ conjunt), and 'Condicions del Perceptor' (Age 32, Widowed 65, etc.).

La simulació suposa que els individus que estan obligats a declarar trien l'opció fiscal (declarar individualment o conjuntament, o no declarar i assumir les retencions com a deute tributari final) que resulta en el menor cost fiscal per a la família.

Tal com determina la legislació, només poden declarar conjuntament les persones casades amb fills menors de 18 anys o sense.

B.2. Prestacions econòmiques i desgravacions fiscals estatals a l'any 2005

B.2.1. Prestació familiar per fill/a a càrrec

Descripció

Prestació per fills a càrrec menors de 18 anys, o més grans de 18 amb un grau de discapacitat superior al 65%, condicionada a un límit d'ingressos familiars.

L'any 2005, l'import de la prestació va ser 291 euros anuals per fill a càrrec i el límit de renda va ser de 8.793,03 euros anuals. Aquest límit s'incrementa en un 15% per cada fill a càrrec addicional al primer. El límit de renda només s'aplica a les famílies amb fills menors de 18 anys sense discapacitats. Quan es tracti de fills amb algun tipus de discapacitat, sense tenir en compte l'edat, no està subjecte a cap limitació dels ingressos familiars.

Simulació

La figura B.8 il·lustra els paràmetres que utilitza el model per a simular aquesta prestació:

- **Import de la prestació per fill:** quantia pagada per cada fill a càrrec
- **Límit de renda de la parella:** renda màxima de la parella per a ésser elegible
- **Increment per fill addicional (en %):** increment (en percentatge) del límit de renda de la parella per cadascun dels fills addicionals al primer.

Figura B.8. Paràmetres de la prestació per fill a càrrec

Polítiques Disponibles:			
Sistema del 2005 (política base)			
Prestacions Familiars: Estatals Prestacions Familiars: Catalanes			
Per Fill a Càrrec Per Naixement del Tercer Fill Per Part Múltiple			
Activar el Càlcul de la Prestació: Activada			
Prestació			
Import Prestació per Fill:	291 €	Edat Màxima del Fill:	17 Anys
Límit de Renda de la Parella:	8.793,03 €	Increment per Fill Addicional:	15 %
Família Nombrosa			
Límit de Renda:	14.990,94 €	☐ Subjecta a IRPF	
Increment per Fill Addicional:	2.428,11 €		

Hipòtesi de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles sol·liciten la prestació i que cap família sense dret la demana fraudulentament.

No es fa distinció entre la prestació econòmica per fill a càrrec de caràcter contributiu i la de caràcter no contributiu, pel fet de tenir ambdues idèntiques característiques.

Tal com determina la legislació, el model reconeix també com a ascendents les parelles de fet, i com a descendents els infants en règim d'acollida o tutelats. També es consideren membres de la unitat familiar el cònjuge o la persona que convisqui maritalment amb el pare o la mare dels fills i de les filles, com també els fills i les filles no comuns.

Es considera com a fill/a a càrrec tot menor de 18 anys amb renda individual inferior al 75% del salari mínim interprofessional excloses les dues pagues extres. Com que la base de dades utilitzada no conté informació detallada sobre la incapacitat dels individus, el model no pot identificar menor a càrrec més grans de 18 anys amb grau d'incapacitat igual o superior al 65%.

Encara que aquesta prestació no formi part de la base imposable de l'IRPF, se suposa que l'ascendent amb menor renda és el que sol·licita la prestació. Si la renda dels dos ascendents és igual, se suposa que la mare demana la prestació.

B.2.2. Prestació pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors

Descripció

Una prestació de pagament únic pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors, tot i que està condicionada a un límit d'ingressos familiars.

L'any 2005, l'import de la prestació va ser 450,76 euros per fill noutat i el límit de renda va ser de 8.793,03 euros anuals. Aquest límit s'incrementa en un 15% per cada fill a càrrec addicional al primer.

Simulació

La figura B.9 il·lustra els paràmetres que el model utilitza per a simular aquesta prestació:

- **Import de la prestació:** import màxim de la prestació
- **Límit de renda de la parella:** renda màxima de la parella per a ésser elegible
- **Increment del límit per fill (en %):** increment (en percentatge) del límit de renda de la parella per cadascun dels fills addicionals al primer

Figura B.9. Paràmetres de la prestació pel naixement del/de la tercer/a fill/a i dels posteriors

Paràmetres de les Prestacions Familiars

Polítiques Disponibles:
Sistema del 2005 (política base)

Prestacions Familiars Estatals | Prestacions Familiars Catalanes

Per Fill a Càrrec | Per Naixement del Tercer Fill | Per Part Múltiple

Activar el Càlcul de la Prestació: Activada

Prestació

Import de la Prestació: 450,76 € Edat Màxima del Fill: 99 Anys
Límit de Renda de la Parella: 8.753,03 € Increment Límit per Fill: 15 %

Família nombrosa

Límit de Renda: 14.950,34 €
Increment per Fill Addicional: 2.428,11 €

Subjecta a IIRPF

Tancar Ajut

Hipòtesis de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles sol·liciten la prestació i que cap família sense dret la demana fraudulentament.

Tal com determina la legislació, el model reconeix també com a ascendents les parelles de fet, i com a descendents els infants en règim d'acollida o tutelats. També es consideren membres de la unitat familiar el cònjuge o la persona que convisqui maritalment amb el pare o la mare dels fills i de les filles, com també els fills i les filles no comuns.

En el càlcul se suposa que els diferents membres de la família trien les opcions fiscal que maximitzen la renda familiar. Així, per exemple, se suposa que l'ascendent amb menor renda és el que sol·licita la prestació. Si la renda dels dos ascendents és igual, se suposa que és la mare qui demana l'ajut.

B.2.3. Prestació per part múltiple

Descripció

És una prestació de pagament únic, no condicionada a un límit de renda, pel naixement de dos o més fills en el mateix part.

L'any 2005, l'import de la prestació va ser de 2,052 euros pel naixement de dos fills, 4,104 euros per tres fills, i 6,156 euros per quatre fills o més.

Simulació

La figura B.10 il·lustra els paràmetres que utilitza el model per a simular aquesta prestació:

- **Per dos fills:** import de la prestació pel naixement de dos fills al mateix part
- **Per tres fills:** import de la prestació pel naixement de tres fills al mateix part
- **A partir de quatre fills:** import de la prestació pel naixement de quatre fills o més al mateix part

Figura B.10. Paràmetres de la prestació per part múltiple

Paràmetres de les Prestacions Familiars

Polítiques Disponibles:
Sistema del 2005 (política base)

Prestacions Familiars Estatals | Prestacions Familiars Catalanes

Per Fill a Càrrec | Per Naixement del Tercer Fill | Per Part Múltiple

Activar el Càlcul de la Prestació: Activada

Per Dos Fills :	2,052 €	☐ Subjecta a l'IRPF
Per Tres Fills :	4,104 €	
A partir de Quatre Fills :	6,156 €	

Tancar   Ajut

Hipòtesi de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles sol·liciten la prestació i que cap família sense dret la demana fraudulentament.

Tal com determina la legislació, el model reconeix també com a ascendents les parelles de fet, i com a descendents els infants en règim d'acollida o tutelats. També es consideren membres de la unitat familiar el cònjuge o la persona que convisqui maritalment amb el pare o la mare dels fills i filles, com també els fills i filles no comuns.

En el càlcul se suposa que els diferents membres de la família trien les opcions fiscal que maximitzen la renda familiar. Així, per exemple, se suposa que l'ascendent amb menor renda és el que sol·licita la prestació. Si la renda dels dos ascendents és igual, se suposa que és la mare qui demana l'ajut.

B.2.4. Mínim familiar a l'IRPF

Descripció

Deducció sobre la base imposable de l'impost sobre la renda de les persones físiques per a l'any 2005 que s'ha d'efectuar a la declaració de l'any 2006, en concepte de mínim familiar per descendents i reducció per cura dels fills menors de 3 anys.

A l'IRPF 2005, es consideren descendents els menors de 25 anys, o amb alguna discapacitat, que convisquin amb el contribuïent, i amb renda anual inferior a 8.000 euros. L'import és de 1.400 euros pel primer fill, 1.500 pel segon, 2.200 pel tercer, i 2.300 pel quart i posteriors. L'import s'incrementa en 2.000 euros per cada fill amb un grau de discapacitat entre el 33 i el 65 per cent, i en 5.000 euros per cada fill amb un grau de discapacitat igual o superior al 65 per cent. L'import de la reducció per cura dels fills menors de 3 anys és de 1.200 euros.

Simulació

La figura B.11 il·lustra els paràmetres que utilitza el model per a simular aquesta deducció:

- **Per fill:** Import del mínim familiar per cada descendent solter menor a l'edat definida per la Llei, sempre que aquest convisqui amb el contribuïent i no tingui rendes anuals superiors a les que es fixin reglamentàriament.
- **Complement per fill (respecte al primer fill):**
  - **Per segon fill:** increment de l'import del mínim familiar per la presència d'un segon fill.
  - **Per tercer fill:** increment de l'import del mínim familiar per la presència d'un tercer fill.
  - **Per quart fill i següents:** increment de l'import del mínim familiar per la presència d'un quart fill o subsegüents.
  - **Per fill menor de 3 anys:** import de la reducció per cura dels descendents a càrrec més petits de 3 anys.

Figura B.11. Paràmetres de les desgravacions familiars estatals en l'IRPF

Mínim Familiar			
Per Fill :	1.400 €	Per Ascendent :	800 €
Complements per Fill (respecte al primer fill)			
Per Segon Fill :	100 €	Per Fill Menor de 3 anys :	1.200 €
Per Tercer Fill :	800 €	Per Fill entre 3 i 16 anys :	0 €
Per Quart Fill i següents :	900 €		

Hipòtesi de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles s'apliquen aquesta deducció i que cap família sense dret la demana fraudulentament.

Se suposa que la declaració de l'IRPF es fa l'últim dia de l'any fiscal (31 de desembre). Per tant, la renda disponible «simulada» per a l'any 2005 es calcula neta de l'IRPF del 2005.

La simulació suposa que els individus que no estan obligats a declarar trien l'opció fiscal (declarar individualment o conjuntament, o no declarar i assumir les retencions com a deute tributari final) que resulta en el menor cost fiscal per a la família.

Tal com determina la legislació, només poden declarar conjuntament les persones casades amb fills menors de 18 anys o sense.

Com que la base de dades utilitzada no conté informació detallada sobre la incapacitat dels individus, el model no pot identificar els menors a càrrec més grans de 18 anys amb grau d'incapacitat igual o superior al 65%.

B.2.5. Deducció per maternitat (mares treballadores amb fills menors de 3 anys a càrrec)

Descripció

Deducció reintegrable sobre la quota de l'IRPF per a mares que treballen per compte propi o aliè, donades d'alta a la Seguretat Social, i amb infants menors de 3 anys.

L'any 2005 (que s'ha d'efectuar a la declaració de l'any 2006) l'import de la deducció va ser de 1.200 euros.

Simulació

La figura B.12 il·lustra els paràmetres que el model utilitza per a simular aquesta deducció:

- **Edat màxima del fill:** edat màxima de l'infant per a donar dret a rebre la deducció
- **Import anual:** quantia pagada per infant causant
- **Valor màxim:** límit màxim de la deducció per infant causant
- **Cotització a la Seguretat Social:** si aquesta opció és activa, l'import de la deducció per infant no pot ser superior a l'import de les cotitzacions i les quotes totals (del treballador i de la empresa) pagades a la Seguretat Social.

Figura B.12. Paràmetres de la deducció per maternitat

Per Mare Treballadora

Activar el Càlcul :

Edat Màxima del Fill : Anys

Valor Màxim

Import Anual : €

Cotització a la Seguretat Social :

Hipòtesi de simulació

La simulació suposa que totes les famílies elegibles utilitzen aquesta deducció i que cap família sense dret la demana fraudulentament.

Se suposa que la declaració de l'IRPF es fa l'últim dia de l'any fiscal (31 de desembre). Per tant, la renda disponible «simulada» per a l'any 2005 es calcula neta de l'IRPF del 2005.

Annex C.

Detalls en la correcció poblacional i l'elevació de la població l'any 2005

La reponderació de la mostra, a través dels pesos associats a cada observació mostral, es fa en dues etapes. Primera, es corregeixen els biaixos de la mostra per grups d'edat, sexe i tipus de nucli familiar de convivència, de tal manera que aquests s'ajustin a la població del Cens de l'any 2001. En una segona etapa s'utilitza la projecció de la població catalana per a l'any 2005 publicada per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) per a elevar la població de l'any 2001 al 2005. En concret, s'utilitza la projecció de la població segons edat i sexe amb un escenari de creixement demogràfic mitjà/alt.³⁴ Tant en la primera com en la segona etapa, els nous factors d'elevació de la mostra es calculen reponderant els factors d'elevació poblacional de la mostra original d'acord amb aquestes estadístiques oficials i independents del PHOGUE.

A la primera etapa, es reestima el pes de cada individu i

$$w_i' = \frac{N_g}{\sum_{i=1}^g w_i} w_i$$

com el pes individual original al PHOGUE w_i vegades el quocient entre el número de persones al grup g (on g es el grup demogràfic que correspon a una determinada edat, sexe i tipus de nucli de convivència. Per exemple, dona de 20 anys vivint en família monoparental) segons el Cens de l'any 2001 (N_g), i la suma dels pesos originals de les persones al grup g al PHOGUE ($\sum_{i=1}^g w_i$).

A la segona etapa, el procediment és similar però ara el nou pes individual (w_i'') s'estima a partir del pes individual corregit a la primera etapa (w_i') i s'utilitza les estadístiques de la Projecció de la Població:

$$w_i'' = \frac{N_g}{\sum_{i=1}^g w_i'} w_i'$$

on el grup g ara correspon només a combinacions d'edat i sexe (per exemple, dona de 20 anys) ja que aquesta no té informació per tipus de nucli de convivència.

---

34. L'IDESCAT també proporciona projeccions amb escenaris de creixement baix, mitjà/baix i alt.

Bibliografia

- ANDRÉS DELGADO, L. i MERCADER PRATS, M. «Sobre la fiabilidad de los datos de renta en el Panel de Hogares de la Unión Europea (PHOGUE, 1994), *Revista Estadística Española*, núm. 148, vol. 43, juliol-desembre, Madrid (A): Instituto Nacional de Estadística, 2001.
- ATKINSON, A.B. *Poverty in Europe*, Yrjö Jahnsson Lectures, Blackwell Publishers. 1998.
- ATKINSON, A.B., CANTILLON, B., MARLIER, E. i NOLAN, B. «Taking forward the social inclusion process. Report», Présidence Luxembourgoise du Conseil de l'Union Européenne, disponible a www.ceps.lu/eu2005_lu/inclusion. 2005.
- AYLLON S., M. MERCADER i RAMOS, X. 'Caracterización de la privación y de la pobreza en Catalunya', Document de Treball 4.10. Departament d'Economia Aplicada, Universitat Autònoma de Barcelona, 2004.
- BARGAIN O. i TERRAZ, I. «EUROMOD Country Report: France», adquirible a www.iser.ac.uk/msu/emod/countries. 2001.
- CANADA REVENUE AGENCY. *Your Canada child Tax Benefit (Including related provincial and territorial child benefit and credits)*, a www.cra.gc.ca.
- CERC «Estimer la pauvreté des enfants», Dossier n.º 2 du Cerc, Paris: Conseil de l'Emploi, des Revenus et de la Cohésion Sociale, 2005.
- DEPARTAMENT DE BENESTAR I FAMÍLIA. «Guia de Prestacions Familiars, 2003», Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar i Família, 2003.
- DESAI, M. y A. SHAH: «An econometric approach to the measurement of poverty», *Oxford Economic Papers*, 40(3): 505-22. 1988.
- ESPING-ANDERSEN, G., i SARASSA, S. «The generational conflict reconsidered», *Journal of European Social Policy*, núm. 12, 1, p. 5-21.
- EUROSTAT. 'European social statistics, Social protection, Expenditure and receipts', Luxembourg, 2005a
- EUROSTAT. 'Regional GDP per capita in the EU25', Eurostat News Release 13/2005. 2005b.
- FLAQUER, Ll. «Les polítiques familiars en una perspectiva comparada», Col·lecció d'Estudis Socials, núm. 3. Barcelona: Fundació «la Caixa», 2000.
- GRABKA M., «EUROMOD Country Report: Germany», available at www.econ.cam.ac.uk/dae/mu/emod.htm. 2001.

- HERNANZ, V. MALHERBET, F. i PELLIZZARI, M. «Take-up of welfare benefits in OECD countries: a review of the evidence», OECD Social, Employment and Migration Working Papers, núm. 17. París: OECD, 2004.
- IMMERVOLL H., C. O'DONOGHUE i SUTHERLAND, H., «An Introduction to EUROMOD», EUROMOD Working Paper EM0/99, 1999.
- INE (1996). *Panel de Hogares de la Unión Europea (PHOGUE)*, Metodología. Madrid: INE, 1996.
- KORNSTAD, T. i THORESEN, T. O. «Means-testing the child benefit», *Review of Income and Wealth*, sèrie 50, núm. 1, març. 2004.
- LEVY, H. MERCADER, M. i PLANAS, M. «Una introducción a EspaSim: un modelo de micro-simulación para evaluar reformas del sistema de impuestos y subsidios sociales en España», en *Desigualdad, redistribución y bienestar: una aproximación a partir de la micro-simulación de reformas fiscales*, Madrid: Labeaga y Mercader (coord.), Instituto de Estudios Fiscales, 2001.
- LEVY, H. Child-targeted tax-benefit reform in Spain in a European context: a microsimulation analysis using EUROMOD, EUROMOD Working Paper, EM02/03. 2003.
- LEVY H. i MERCADER-PRATS, M. «EUROMOD Country Report: Spain», available at www.iser.ac.uk/msu/emod/countries. 2001.
- LEVY, H., LIETZ, C. i SUTHERLAND, H. «Alternative Tax-Benefit Strategies to Support Children in the European Union: recent reforms in Austria, Spain and the United Kingdom», EUROMOD Working Paper, EM10/05. 2005.
- MACK, J., i LANSLEY, S. *Poor Britain*. Londres: Allen Unwin, 1985.
- MATSAGANIS, M., O'DONOGHUE, C., LEVY, H., COROMALDI, M., MERCADER-PRATS, M., FARINHA RODRIGUES, C., TOSO, S. i TSAKLOGLOU, P. «Child Poverty and Family Transfers in Southern Europe», EUROMOD Working Paper, EM2/04. 2004.
- MATSAGANIS, M. FERRERA, M. CAPUCHA, L. i MORENO, L. «Mending nets in South: anti-poverty policies in Greece, Italy, Portugal and Spain», *Social Policy and Administration*, núm. 37, 6, 639-655. 2003.
- MERCADER. «Políticas fiscales de lucha contra la pobreza en España», *Documentación Social*, núm. 135, p. 145-160. 2003.
- MERCADER, M., i DELICADO, P. «La dimensió econòmica de la pobresa a Catalunya, 1973-1990», *Les desigualtats socials a Catalunya*, Polítiques 24, Editorial Mediterrània, p. 261-311. 1998.
- MERCADER, M., RAMOS, X. i AYLLON, S. «Evolució de la pobresa monetària i la desigualtat a Catalunya durant la dècada dels anys noranta. Una visió comparada amb el conjunt de l'estat espanyol», Servei de Publicacions, Universitat Autònoma de Barcelona, disponible a www.bib.uab.es/pub/evolucio/evoluciopobresa.pdf. 2005.
- MISSOC, disponible a http://europa.eu.int/comm/employment_social/social_protection/missoc_en.htm. 2005.
- MONNIER, A. «L'Union Européenne a l'heure de l'élargissement», *Population*, vol. 59, 2. 2004.
- PIACHAUD, D. i SUTHERLAND, H. «Child overty in Britain and the New Labour government», *Journal of Social Policy*, núm. 30, 1, p. 95-118. 2001.
- RAVALLION, M. «Poverty Comparisons. A Guide to Concepts and Methods», Working Paper núm. 88, Living Standards, Measurement Study. Washington, D.C: The World Bank, 1992.

- SEN, A. «Poverty: An ordinal approach to measurement», *Econometrica*, 44:219-31. 1976.
- SUTHERLAND H. «EUROMOD: A Tax-Benefit Model for the European Union», *Transfer*, 6 (2) 312-316. 2000.
- TARCALI G., H. IMMERVOLL, M. F. FÖRSTER i FUCHS, M. «EUROMOD Country Report: Austria: 2nd Edition», disponible a www.iser.ac.uk/msu/emod/countries. 2003.
- UNICEF. *Pobreza infantil en Países Ricos 2005*, Report Card, n.º 6, Centro de investigaciones Innocenti. Disponible a www.unicef.org/irc. 2005.
- VAN DEN BOSCH, K., CALLAN, T., ESTIVILL, J., HAUSMAN, P., JEANDIDIER, B., MUFFELS, R., i YFANTOPOULOS, J. «A comparison of poverty in seven European countries and regions using subjective and relative measures», *Journal of Population Economics*, vol. 6, p. 235-259. 1993.

